

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — natomiast w dni poświęcone tylko wydanie wieczorne.

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marjan Chelminowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma. Za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 100

Poznań, sobota dnia 1 marca 1930

Rok XXV

Uszczuplanie godzin religii w szkołach powszechnych

Wpływ religii w szkole doznaje szkodziwego osłabiania. Zewsząd napływają wieści o uszczuplaniu godzin religii w szkołach powszechnych. Burzą się rodzice, z niepokojem śledzi tę robotę duchowieństwo. Może przyść do objawów niepożądanych dla wewnętrznej zgody.

W sprawie tej odbieramy poniższe uwagi z kół duchowieństwa, które oświeclają stanowisko rządu w tej tak doniosłej sprawie:

Już od roku obniżono na Pomorzu dla klas piątej, szóstej i siódmej szkół powszechnych liczbę godzin religii z 4 na 2 dla każdej klasy. Uczyniło to kuratorjum pomorskie wbrew rozporządzeniu ministra Bartla z 9 grudnia 1926 r., które to rozporządzenie mówi w nr. 3: „Ilość godzin i plan nauki religii katolickiej ustala minister wyznań religijnych i oświecenia publicznego w porozumieniu z kompetentnymi władzami kościelnymi”.

Rozporządzenie to zostało wydane nie wskutek jednostronnej woli i decyzji ministra oświaty, lecz wskutek porozumienia się z komisją papieską i w wykonaniu konkordatu, jak to zaznacza sam nagłówek tego rozporządzenia, rozpoczynający się od wyrazów: W wykonaniu konkordatu wydał minister itd.” Zatem kurator, ani nawet minister nie mieli prawa, zmieniać jednostronnie owa umowę, zawartą z komisją papieską.

Wprawdzie w Kongresówce i w Małopolsce są, bo były i dawniej, tylko po dwie godziny w każdej klasie, lecz dla Wielkopolski, Pomorza i Śląska uzyskał Kościół od poprzednich ministrów jeszcze przed konkordatem zapewnienie, że dla szkół tych kuratorów pozostaje liczba 4 godzin. Zatem w chwili wydania rozporządzenia z d. 9 grudnia 1926 r. liczba ta dla Pomorza była zapewniona.

Władza duchowna diecezji zachodnich zaprotestowała, lecz, jak dotąd, bezskutecznie. Nadchodzi więc moment, aby społeczeństwo, popierając stanowisko władz duchownych zareagowało na tę samowolną zmianę, ignorującą protest władzy kościelnej.

Sprawa ta ma zasadnicze znaczenie, bo to jest pierwsze jaskrawsze niedotrzymanie ze strony rządu zobowiązań wobec wykładni konkordatu i wobec upoważnionej przez Papieża do przeprowadzenia tej wykładni komisji papieskiej. Co sądzić wobec tego o pewności innych zawartych umów.

Niewątpliwie i duchowieństwo i społeczeństwo katolickie staną w tej sprawie ramię przy ramieniu i zaprotestują przeciw tej samowoli z całą energią, wysyłając masowe protesty tak do ks. ordynariusza, jak i do kuratora, lub do ministra i domagając się natychmiastowego przywrócenia poprzedniej liczby godzin.

Kuratorjum pomorskie zastawia się tem, iż to zmniejszenie liczby godzin nastąpić musiało: 1) wskutek uzgodnienia programów klas piątej, szóstej i

Radykałowie socjalni przeciw Tardieu

Paryż, 1. 3. (PAT.) Dzień wczorajszemu premier Tardieu spędził na naradach z najrozmaitszymi osobistościami politycznymi. Jego usiłowania dążą ku temu, aby nie zważając na wrogi ku niemu stanowisko grupy radykałów społecznych, wprowadzić w skład tego gabinetu kilku co najmniej najwybitniejszych jej członków i zrealizować myśl o gabinetzie koalicyjnym, obejmującym przedstawicieli wszystkich stronnictw z wyjątkiem socjalistów i komunistów. Odbył on wobec tego szereg narad z takimi filarami radykałów socjalnych, jak Herriot, Caillaux i Clementel.

Wczoraj Tardieu oświadczył przed-

stawicielom prasy, że gabinet jego będzie utworzony nie wcześniej, jak w niedzielę.

W rojalistycznej „Action Française” Leon Daudet oświadcza, że Tardieu popełnił wielki błąd, przyjmując u siebie Caillaux. Kiedy się było prawą ręką Clemenceau, nie przyjmując się u siebie człowieka, który był inspiratorem zamordowania Gastona Calmetta, i który przez Clemenceau osadzony był w 1918 r. w więzieniu i przez trybunał najwyższy osadzony został za zdradę stanu. Kto ręce swe wyciągnął do okrwawionej prawicy Caillaux, ten do rządzenia Francją pretendować nie może.

Herve wzywa do utworzenia wielkiego frontu narodowego

Paryż, 1. 3. (PAT.) Organy narodowe są zdania, że ukonstytuowanie nowej większości t. zw. koalicyjnej jest naogół niemożliwe. O ewentualności powstania gabinetu koalicyjnego mówi w „La Victoire” Gustave Herve:

„W danym wypadku grupa radykalno-socjalistyczna nie życzy sobie współpracy. Nie jest to zwykły kaprys z ich strony. Dzieli ich od całej grupy stronnictw narodowych głęboka przepaść, którą wykopala zasadnicza różnica zdań w sprawach szkolnych i religijnych, w kwestji zasadniczej i najdonioślejszej ze wszystkich — wychowania młodzieży. Powstaje pytanie, kto wykształci dusze pokolenia, które stanowić będzie przyszłą Francję? Czy wychowawcami tymi będzie materialistyczna i ateuszowska masoneria, czy religia chrześcijańska. Mil-

lerand zrozumiał sytuację, i widzimy, z jaką wściekłością masoneria wymiotła go z Pałacu Elizejskiego. Poincaré nie chciał tego zrozumieć, albo rozmyślnie skłonił się ku republice-masońskiej. Obecnie nastąpiła kolej na Tardieu. Musi on spojrzeć w oczy niebezpieczeństwu i zająć odpowiednie stanowisko. Trzeba być albo z masonerją, albo z Kościołem, z kartelem lewicowym, albo ze stronnictwami narodowymi, stojącymi w opozycji do kartelu. Przy obecnym regimie parlamentarnym zagadnienie jest nie do rozwiązania, dlatego też należy koniecznie postawić zagadnienie rewizji konstytucji i stworzyć w całym kraju wielką falę narodową, która jedynie zdoła uwolnić nas od polityków i koterji, od której Francja może zginąć.”

Kapitał amerykański w Tow. Lilpop Rau Loewenstein

Umowa rządu z tem towarzystwem

Warszawa, 1. 3. (AW.) Doradca finansowy p. Dewey, zapytany przez jednego z przedstawicieli prasy, jak przedstawia się w szczegółach umowa z Tow. Lilpop, Rau i Loewenstein, odpowiedział, iż Tow. Lilpop podwoiło swój kapitał zakładowy, przyczem całą emisję przyjmuje spółka „Standard Car Finance Corporation”. Suma tej emisji w wysokości 40 milj. dol. płatna będzie w ciągu 10 lat w ratach po 3 — 4 milj. dolarów.

P. Dewey dodaje, iż układ między rządem polskim i Lilpopem stanowi drugą część umowy z dnia 6 grudnia. W myśl układu rząd polski będzie przyjmował co rok określoną ilość wagonów kolejowych, wytworzonych przez towarzystwo. Zapłatę zaś uskuteczniąć będzie z kredytu, udzielonego na 10 lat przez „Standard Car Finance Corporation.”

Obrady nad ustawami samorządowymi

Warszawa, 1. 3. (Tel. wł.) Na wczorajszym posiedzeniu sejmowej komisji administracyjnej pos. Prager (P. P. S.) postawił wniosek o votum nieufności dla przewodniczącego komisji pos. Polakiewicza w związku z jego wystąpieniem przeciw referentom ustaw samorządowych, pos. Ciołkoszowi (P. P. S.) i Putkowi („Wyzw.”)

Zkolei przegłosowano wszystkie artykuły, dotyczące się ustroju wydziału powiatowego i nadzoru państwowego w Małopolsce, przyjmując kilka poprawek zgłoszonych przez rząd.

Zkolei w imieniu podkomisji poseł Putek zreferował kwestję ordynacji wyborczej do Rad Powiatowych. Wyświetła 4 zasady ordynacji: 1) posta Dzierżawskiego z Klubu Narodowego o wprowadzenie kurji narodowości-

siódmej szkoły powszechnej z programami dla pierwszej, drugiej i trzeciej klasy gimnazjalnej i 2) wskutek ograniczenia w szkołach powszechnych ogólnej liczby godzin w tygodniu na 30.

wych, posta Ciołkosza o wprowadzenie kurji społecznych, 2) wniosek rządowy, przewidujący stworzenie okręgów wyborczych, jedno, dwu i wielomandatowych, zaś w okręgach 3—8 mandatowych zastosowanie systemu ograniczonego prawa głosowania, 3) posta Celewicz (Klub Ukraiński) o wprowadzenie bezpośredniego głosowania do rad powiatowych, wreszcie 4) wniosek podkomisji.

Nad zasadami temi wywiązała się dyskusja, poczem przystąpiono do głosowania. Przyjęto wnioski podkomisji. Inne wnioski upadły. Następne posiedzenie odbędzie się w nadchodzący wtorek. Na porządku dziennym m. in. votum nieufności dla przewodniczącego.

Tymczasem punkt pierwszy miałby pozostać racji, gdyby klasy piąta, szósta i siódma w szkole powszechnej wogóle skasowano; a co do punktu drugiego należy wskazać na to, że inne mniej po-

trzebne przedmioty mogą utracić te dwie godziny tygodniowo, nie właśnie religja.

Niechaj czynniki miarodajne pamiętają, że nie można nadużywać cierpliwości katolickiej, bo i ona może się skończyć.

Wobec groźnego położenia rolnictwa

Warszawa, 1. 3. (PAT.) Wczoraj odbyło się wspólne posiedzenie komisji rolnej i reform rolnych. Na porządku obrad znajdowała się dalsza dyskusja nad kwestją złagodzenia obecnego kryzysu w rolnictwie. Pierwszy zabrał głos minister Janta-Polczyński, który w obszernym przemówieniu przedłożył program doraźnej pomocy dla rolnictwa, m. in. w sprawach sprzątnięcia żyta z targu, w sprawach celnych, zorganizowania kredytu w Banku Gospodarstwa Krajowego i w Banku Rolnym itd. Minister podkreślił, że wszystkie poruszone w przemówieniu jego kwestje zostały już uzgodnione w łonie rządu. Co do innych prowadzone są obrady. Minister zaznaczył wreszcie, że przemówienie swoje rozda członkom obu komisji w dniach najbliższych na piśmie. Wobec tego obie komisje jednogłośnie uchwaliły dalszą dyskusję odroczyć do czasu szczegółowego zapoznania się i przestudjowania materiału, przedłożonego przez ministra.

„Posener Tageblatt” i „Przedświt”

Na mowę senatora M. Seydy w komisji spraw zagranicznych i wojskowych Senatu napadł z całą gwałtownością „Pos. Tageblatt”. Rzecz zrozumiała.

Z nieminiejszą gwałtownością, ale z bez porównania większą ordynarnością rzucił się na senatora Seydę i jego stanowisko polityczne „Przedświt”, naczelnny organ B. B. S. I to nas nie dziwi. Przy tej sposobności „Przedświt”, redagowany przez publicznie wielokrotnie napiętnowanego oszczercę, b. ministra Moraczewskiego, powtarza po raz nie wiadomo już który, oszczerstwa pod adresem zarówno senatora Seydy jak Romana Dmowskiego i Komitetu Narodowego Polskiego w Paryżu z czasów wojny.

Niech się „Przedświt” miotła! Przysłowie ludowe mówi: „psie głosy nie idą pod niebiosa”.

Własne filje w Poznaniu

- 1 Stary Rynek 4, obok gł. odwachu,
- 2 Plac Bernardyński 5, w składzie kolonjalnym Rychtera,
- 3 Chwaliszewo 20/21,
- 4 Śródka, Ostrówek 15,
- 5 Główna, Kubicki, ul. Główna 114,
- 6 Tama Garbarska przy moście kolejowym (kiosk inwalidzki),
- 7 Sołacz, ul. Wołyńska narożnik ul. Podolskiej,
- 8 Jeżyce, Rynek 1,
- 9 Łazarz, Gutsch, ul. Matejki 39,
- 10 Łazarz, Adamczewski Leon, skład kolonjalny, Marsz. Focha 74,
- 11 Łazarz, skład papieru, M. Focha 36,
- 12 Wilda, Zych, skład papieru, Wierzbicice 46, przy Rynku Wildeckim,
- 13 Św. Wojciech 26, narożnik Zaufek św. Wojciecha,
- 14 Pocztowa 20, w pobliżu pl. Nowomiejskiego,
- 15 Rataje, skład kolonjalny, Pelagia Łagoda,
- 16 Winiary, St. Kaczmarek, ul. św. Leonarda 2,
- 17 Rybaki, Bronisława Czypicka, ul. Kwiatowa 3, skład kolonjalny.

Przeciw anarchji

Awanturyczne wystąpienia posłów z B. B. spotkały się w Sejmie z należytą odprawą. Imieniem stronnictwa lewicowych i środka zaprotestował przeciwko nim poseł Niedziałkowski, oddzielając deklarację złożył imieniem Klubu Narodowego poseł Winiarski. Obydwaj mówcy wskazali, że taktyka B. B. zmierza do zakłócenia i uniemożliwienia pracy Sejmu, a przez to jest szkodliwa i krzywdząca dla naszego państwa.

Stosunek B. B. do Sejmu pełen jest perfidji. Był czas, że natrząsano się z powolności Sejmu w załatwieniu ustaw i obliczano z triumfem, że rząd w okresie pełnomocnictw, czyli w ciągu półtora roku spłodził więcej dekrétów, niż Sejm uchwalił ustaw przez 7 lat. Gdy jednak zebrał się nowy Sejm, z którym nie można już było postępować tak, jak z poprzednim i trzymać go przez rok zgórą bezczynnie, — kiedy ten Sejm wziął się do pracy, klub B. B. rozpoczął na całej linii akcję, zmierzającą do sparaliżowania wszelkich poczyną na terenie parlamentarnym.

Ponieważ według niepotrzebnie zastosowanego do przewodnictw sejmowych systemu de Hondta, wszystkie niemal ważniejsze komisje dostały się w ręce B. B., rozpoczął się sabotaż od góry, polegający na niezwoływaniu komisji, tendencyjnym układaniu porządku ich obrad, odraczania spraw, dekompletowania posiedzeń i t. d. W ten sposób próbowano w komisji administracyjnej ubić sprawę nadużyć wyborczych, a w komisji skarbowej wniosek Klubu Narodowego w sprawie podatku obrotowego. Rekord wzięła komisja wojskowa pod przewodnictwem p. Kościalkowskiego, która w ciągu 22 miesięcy nie załatwiła literalnie ani jednej sprawy.

Sejm postanowił bronić się przez zmianę regulaminu. Nowy regulamin postanawia, że na żądanie 1/3 członków komisji przewodniczący względnie jego zastępca muszą ją zwołać, a jeśli tego uczynić nie chcieli, to posiedzenie zwołuje marszałek Izby. Nie wolno również przewodniczącemu bez zgody większości komisji przerywać posiedzenia przed wyczerpaniem porządku dziennego.

Ten przepis regulaminu, sam w sobie najzupełniej słuszny i w obecnych warunkach konieczny, stał się pośrednio powodem znanych zajęć na komisji wojskowej. P. Kościalkowski, który nie mógł dłużej sabotować prac komisji przez jej niezwoływanie, złożył przewodnictwo, a gdy w jego miejsce wybrany został większością głosów przedstawiciel drugiego z kolei co do liczby klubu poselskiego P. P. S. p. Pająk, posłowie z B. B. urządzili obstrukcję przeciw nowemu przewodniczącemu i przeciw marszałkowi Trąpczyńskiemu, jako temu, który konsekwentnie domagał się uruchomienia komisji.

Sejm zareagował, jak był powinien, ale jest wątpliwym, czy wpłynęło to na zmianę taktyki B. B. Zdyskretygowany w kraju i zupełnie nieudolny na terenie sejmowym klub ten znalazł się w rozpaczliwej sytuacji i będzie brnął dalej, marząc o powrocie regimu antysejmowego z roku 1927, a choćby osławionej epoki Biarnitz.

Lekkomyślna ta gra wyrządza krajowi niepowetowane straty. Trzeba sprawę postawić jasno i uczciwie. Jeśli ten Sejm jest nieodpowiedni, to należy go rozwiązać i roz�isać nowe wybory. Jeśli jednak tego się zrobić nie chce, to trzeba dać temu Sejmowi, takiemu, jaki jest, możność spokojnej pracy.

Trzeciego wyjścia nie ma. Bo to, co robi i chce dalej prowadzić B. B., to nie jest nic innego jak znane z naszej historii zrywanie Sejmu. To jest duch smutnej pamięci Sicińskiego z Upity, to jest — anarchja!

Sfery rządowe wiedzą dobrze o tem, że sytuacja wewnętrzna i zagraniczna państwa wymaga, aby Sejm pracował. Mimo to p. Bartel nie ma dość siły, aby pohamować wybryki B. B. Aranżerowie ich tak je inscenizują, aby na zewnątrz robili wrażenie obrony Belwederu przed Sejmem. Dlatego właśnie wybrano do awantur teren komisji wojskowej.

Z tej rozbieżności, polegającej z jednej strony na potrzebie istnienia Sejmu i pozorów praworządności, a z drugiej na systematycznym sabotowaniu prac Sejmu, powstaje wypadkowa, w kierunku zamknięcia sesji zaraz po uchwaleniu budżetu. Do tego właśnie dąży grupa pułkownikowska w Sejmie.

Wiemy dobrze z doświadczeń przeszłego roku, jak szkodliwym był dla kraju osmiomiesięczny okres rządów p. Światłowskiego bez Sejmu. I dlatego nietylko Sejm, ale także i szerokie warstwy społeczeństwa powinny potępić anarchiczne metody Bezpartyjnego Bloku.

Żle się stało, że marszałek Daszyński przez swoje stronnictwo wystąpienie przeciwko ziemianom z okazji przemówienia posła Morawskiego oślabił wrażenie poważnych deklaracji pp. Niedziałkowskiego i Winiarskiego. M. K.

Napaści na marsz. Trąpczyńskiego i sprowokowane przez nie zajęcia

W społeczeństwie ziem zachodnich powszechne oburzenie wywołały napaści w sejmowej komisji na marszałka Trąpczyńskiego. Jak wiadomo, poseł z B. B., profesor uniwersytetu (!) Kozłowski ze Lwowa powiedział pod jego adresem, że... składał hołdy Wilhelmo- wi (!) i otrzymywał od niego listy dziękczynne (!), a drugi poseł z B. B. Łazarski wygrażał marsz. Trąpczyńskiemu pięścią i krzyczał, że... chciał on sprzedać Polskę Niemcom (!) i powi- nien iść do Niemiec, a nie siedzieć w Polsce (!)...

Takie oszczerstwa i obelgi rzucili na długoletniego obrońcę polskości w Parlamencie niemieckim i Sejmie pruskim przedstawiciele tego samego obozu, którego przywódcy i szeregowcy walczyli w czasie wojny pod naczelnym dowództwem cesarza Wilhelma, u boku armij niemieckiej i austriackiej.

Oburzające oszczerstwa, obelgi i groźby pod adresem marszałka Trąpczyńskiego spowodowały odruchową reakcję słowną posła prof. Dąbrowskiego.

W sprawie dalszych zajęć otrzymaliśmy szereg zeznań, z których podajemy jedno:

„W sprawie zajęcia pomiędzy pp. Dąbrowskim i Łazarskim widziałem, co następuje: W momencie zajęcia stałem przy prezesie Pajaku. Słyszałem, że padło to słowo „dureń“. Poseł Łazarski rzucił się w stronę krzesła pp. Trąpczyńskiego i obok siedzącego posła Dąbrowskiego. Pan poseł Dąbrowski zasłonił posła Trąpczyńskiego i odebrał od posła Łazarskiego cios w głowę. Pan poseł Dąbrowski reagował momentalnie bardzo ostro i silnie uderzył posła Łazarskiego w twarz, tak, że poseł Łazarski się cofnął, by zaraz ponownie zaatakować p. posła Dąbrowskiego, lecz już bez skutku.

Władysław Hoffman,
oficer rezerwy i poseł na Sejm“.

Kupiectwo wileńskie wobec kryzysu gosp.

Donosiliśmy już krótko w „Dziśle Gospodarczym“ o wielkim wiece kupiectwa wileńskiego zorganizowanym z inicjatywy Stowarzyszenia Kupców i Przemysłowców Chrześcijań w Wilnie przy współudziale Związku Cechów oraz Stow. Restauratorów woj. wileńskiego. Poniżej podajemy uchwaloną jednomyślnie rezolucję, rzucającą charakterystyczne światło na położenie kupiectwa:

„Zebrani na wiece w dniu 23 lutego 1930 roku, w liczbie około 1.000 osób, kupcy i rzemieślnicy chrześcijanie miasta Wilna jednogłośnie stwierdzają, że handel i rzemiosła przeżywają bardzo ciężki kryzys, o czym świadczą zwiększająca się z dnia na dzień niewypłacalność, oraz redukcja i likwidacja warsztatów pracy, że organa skarbowe, albo nie zdają sobie sprawy z sytuacji, albo przez zbytnią gorliwość w wykonaniu suchej litery prawa i zbyt rygorystyczne traktowanie płatników przyspieszają katastrofę.

„Zaniepokojeni takim stanem rzeczy, grożącym ruiną gospodarstwa społecznego, zebrani na wiece uważają za konieczne zwrócenia uwagi odpowiedzialnych czynników na nieodzowność zastosowania natchmiastowych środków zaradczych i w tym celu, całkowicie popierając postula-

Założona w 1851 r. — Najstarsza w Polsce FABRYKA CZEKOLADY E. WEDEL

Nagrodzona w roku 1929 na Powszechnej Wystawie Krajowej
Najwyższemi Odznaczeniami

Grand Prix i Wielki Medal Złoty

poczyna się do milego obowiązku powiadomić swych
Szanownych Zwolenników w Wielkopolsce,
że znane ze swej dobroci

Czekolady, Karmelki, Biszkoty i Pierniki Wedla

są wyrabiane przez polskich robotników pod kierownictwem Polaków-fachowców, czem znów dajemy jeden dowód więcej, że opierając się jedynie na polskich siłach, możemy jakością wyrobów z powodzeniem konkurować z fabrykatami zagranicznymi.

W 1929

ty, ogłoszone na ogólnopolskich zjazdach w Warszawie: kupieckim — w dniu 2 grudnia 1928 roku i rzemieślniczym — w dniu 24 lipca 1929 roku, uchwalają:

1. Wezwać Sejm i Rząd Rzeczypospolitej do przyspieszenia załatwienia noweli do ustawy o państwowym podatku przemysłowym.

2. Wezwać ministerstwo skarbu do natchmiastowego złagodzenia procedury egzekucyjnej, oraz zastosowania najdalej idących doraźnych ulg.

3. Wezwać ministerstwo skarbu do pociągnięcia podwładnych organów o konieczności bardziej wyrozumiałego traktowania płatników.

„Następnie zebrani na wiece stwierdzają, że Woj. Wileńskie znajduje się w szczególnie ciężkiej sytuacji, dlatego też zebrani na wiece uchwalają domagać się, dla Wileńszczyzny, wyjątkowych ulg“.

W liczbie ostatnich uchwalono natchmiastowe skasowanie podatku przemysłowego od obrotu, powiększenie obszaru woj. wileńskiego kosztem woj. nowogrodzkiego i przeznaczenia większych sum na długoterminowe pożyczki.

Dziesięcioletni jubileusz regenta Węgier

W dniu 1-go marca cały naród węgierski składa hołd swemu regentowi Mikolajowi Horthy'emu z okazji 10-lecia zaszczytnego posiadania najwyższej władzy państwowej. Na stanowisko to wybrała go wola narodu jako znakomitego organizatora armii węgierskiej, człowieka, cieszącego się wielką sympatią we wszystkich warstwach kraju.

Mikolaj Horthy urodził się 18 czerwca 1868 roku w Konderes, w komitacie Szolnok, jako członek starej i na całą okolicę znanej rodziny szlacheckiej. Jako 16-letni młodzieniec wstąpił do marynarskiej szkoły kadeckiej, po ukończeniu której szybko awansował w karierze wojskowej, biorąc udział we wszystkich wojnach austro-węgierskich. Przez pewien czas był adiutantem króla i cesarza Franciszka Józefa.

W roku 1918 jako głównemu dowódcemu floty austro-węgierskiej przypadła mu rola oddania jej na podstawie otrzymanych wyższych rozkazów w ręce rady narodowej serbsko-chorwacko-słoweńskiej.

W czasie panowania Kuna Beli na Węgrzech udał się do swego majątku, który stał się punktem zbornym wszystkich sił kontr-rewolucyjnych. W powstającym rządzie w Szegedynie zajął zaszczytne miejsce ministra spraw wojskowych wraz z trudnym zadaniem zorganizowania pierwszych oddziałów armji, godnej zaufania, celem uwolnienia kraju od zmory bolszewickiej i czerwonego terroru. Na czele oddanego sobie wojska wstąpił na terytorjum węgierskie, zaprowadzając tam ład i bezpieczeństwo po obaleniu bolszewizmu. — Dnia 16 listopada 1919 r. na czele wojsk wkroczył do stolicy Węgier, gdzie przyjął go z wielkim entuzjazmem.

Zgromadzenie narodowe, które uważało za pierwszy swój obowiązek stwierdzić, że poprzedni okres rewolucyjny ze swojemi uchwałami nie miał podstaw konstytucyjnych, wybrało go prawie jednogłośnie na stanowisko regenta, czyli zastępcę króla, powierzając mu pełnienie funkcji królewskich do czasu definitywnego wyboru króla węgierskiego.

Na początek jego regencji przypadła ratyfikacja traktatu w Trianon. Drugim jego trudnym zadaniem było dwukrotne zniweczenie prób króla Karola, by odzyskać tron węgierski. Musiał to uczynić, gdyż taka była wola mocarstw sojuszników. Zadanie to spełnił mimo przekonań monarchistycznych, choć walka z królem była połączona z osobistą tragedją.

Gdy udało mu się pojednać różne warstwy społeczeństwa silną ręką, zaprowadził wszędzie ład i unormowanie stosunków, przystosowując kraj do nowych warunków. Cechuje go poczucie obowiązku, takt i altruizm. Bierze w obronę biedniejsze warstwy społeczne i żywo zajmuje się sportami, rozumiejąc zadania wychowania fizycznego. Ma dwóch synów i jedną córkę. Młodszy syn jest inżynierem u Forda w Ameryce, starszego spotkał niedawno nieszczyśliwy wypadek podczas gry w polo. — Każdy Węgier jest przekonany, że regent wypełnia swoje obowiązki z całym oddaniem sprawie publicznej.

Sprzedaż udziałów „Słowa Polskiego“

Przed dwoma laty lwowskie „Słowo Polskie“ przestało być organem Stronn. Narodowego i zostało organem grupy „sanacyjnej“, noszącej nazwę „Zespołu Stu“, która była właścicielem połowy udziałów wydawnictwa. Ponieważ Stronnictwo Narodowe, posiadające drugą połowę udziałów, nie zdołało odzyskać „Słowa Polskiego“, pismo zaś zaczęło chylić się ku upadkowi, organem Stronnictwa został „Lwowski Kurjer Poranny“. Obecnie Stronn. Narodowe udzielił swe „Słowo Polskie“ sprzedać kilku członkom klubu „Zespołu Stu“. Natomiast czynione są starania o dalsze podniesienie poziomu „Lwowskiego Kurjera Porannego“.

OSTRZEZENIE!

Ty! — dobre się naśladuje i fałszuje
Dlatego musisz chronić się przed
bezwartościowemi naśladowcami
żądać wyraźnie znanych od dziesięć lat
czekoladek przeczystych

DARMOL

Nr. rej. M. S. W. 1199.

Na każdej tablecie znajduje się napis
Darmol J. Brady.

Do nabycia we wszystkich aptekach!

Tw 1 021

Bacność!

Jak nam donoszą z prowincji, niektóre agencje i urzędy pocztowe wzbraniają się przyjęcia przedpłaty na pismo nasze, przyczem podawają na wytłumaczenie, że nie znają cennika czasopism, itd. Odprawy takiej nie należy uznawać, lecz poinformować nas bezpośrednio o podobnych zaszyłych wypadkach a załatwimy je natychmiast w porozumieniu z głównym, nadawczym urzędem pocztowym, ku zadowoleniu abonentów.

Administracja.

Longines

PRECYZYJNY ZEGAREK
światowej marki do nabycia
w pierwszorzędnym magazynie
zegarmistrzowskich i jubilerskich.
dw 8 258

Przeciw prześladowaniu religji w Sowietach

Città del Vaticano, 1. 3. (PAT). Dowiadujemy się, że Ojciec św. wyraził swe apostołskie zadowolenie z powodu głośnego echa, jakim odbił się w całym świecie katolickim jego list do kardynała wikariusza o prześladowaniach religijnych w Rosji. Sfery watykańskie podkreślają wybitny udział prasy we wszystkich

krajach, nawet niekatolickich, w kampanji sumień przeciw nowoczesnemu barbarzyństwu Sowietów.

Ojciec św. broniąc katolików, przeciw którym specjalnie jest wymierzone ostrze prześladowań sowieckich, broni jednocześnie wyznawców innych religij, prześladowanych w Rosji.

Gwałtowny artykuł „Izwestij“

Moskwa, 1. 3. (Radjo wł.). Oficjalne „Izwestija“ zamieszczają artykuł p. t. „Polscy senatorzy wzywają do wzmieszenia się do spraw wewnętrznych Sowietów“.

„Izwestija“ piszą, że „taka ohydna

Biskup katolicki porwany przez komunistów chińskich

Hongkong, 1. 3. (PAT). Biskup katolicki Versiglia, ks. Caravario i kilkunastu Chińczyków chrześcijan, zamieszkałych w Shiu-Chou, podczas objazdu okręgu Ying-Tak porwani zostali przez komunistów i, jak przypuszczają, uprowadzeni w góry. Za uprowadzonych nie żądano żadnego okupu. O losie uprowadzonych brak jest dotychczas jakichkolwiek wiadomości.

Hong-Kong, 1. 3. (PAT). Nadeszła tu wiadomość o zamordowaniu 2 księży i 3 chrześcijańskich zakonnic chińskich. Jak się zdaje, grupa ta zo-

stała napadnięta w czasie podróży po rzece Północnej, przez bandytów, którzy usiłowali porwać zakonnic, lecz spotkali się z energicznym oporem ze strony księży. Bandyci obrabowali wszystkich, spalili ich łódź, a swoje ofiary uprowadzili w góry. Kiedy inni księża udali się w góry celem wyzwolenia ich z niewoli, było już za późno. W górze znaleziono tylko ich trupy. W związku z tym wypadkiem poseł włoski w Pekinie wysłał notę do rządu chińskiego i przesłał telegraficzne sprawozdanie do Rzymu.

Zwolnienie 30000 pracowników kolejowych

Warszawa, 1. 3. (PAT). W ostatnich miesiącach zwolniono na P. K. P. około 30000 czasowych pracowników, którzy byli zatrudnieni na pewien określony czas do robót sezonowych. Zwolnienie dotyczyło głównie pracowników czasowych ze służby drogowej, oraz ograniczenia prac konserwacji, dalej pracowników służby eksploatacyjnej, których przyjęto tylko na czas

wzmoczonego ruchu przewozowego, wreszcie pracowników niektórych warsztatów, którzy byli przyjęci na czas wykonywania pewnych ściśle określonych robót. Zwolnienia te nie mają charakteru specjalnej redukcji, lecz są zarządzeniem normalnem, powtarzającym się corocznie u końca okresu zimowego.

O uzgodnienie paktu Ligi Narodów z paktem Kellogga

Uchwała komisji jedenastu

Genewa, 1. 3. (PAT) Komisja 11-tu przyjęła dziś nowy tekst 12-go artykułu paktu Ligi w nowym brzmieniu, według którego zostaje zniesiona wojna, jako środek do likwidowania

międzynarodowych sporów oraz zostaje zalecone jedynie zastosowanie środków pokojowych dla likwidacji wzmiarkowanych konfliktów.

Mandat dla Stron. Chłopskiego

Warszawa, 1. 3. (PAT.) Państwowa komisja wyborcza ogłasza, że z powodu ponownych wyborów, przeprowadzonych w dn. 23 lutego 1930 r. w okręgu wyborczym Nr. 22 Sandomierz rozdział mandatów z list państwowych uległ następującej zmianie:

Lista państwowa nr. 2 (P. P. S.) straciła 1 mandat, a mianowicie unieważniono mandat Adama Szczypiorskiego (obecnie członka B. B. S. — Przyp. Red.), lat 32, ławnika magistratu m. Warszawy, natomiast lista państwowa nr. 10 (Str. Chłopskie) zyskuje 1 mandat. Przydział mandatów z listy państwowej nr. 10 nastąpi na następnym posiedzeniu państwowej komisji wyborczej.

W związku ze zrzeczeniem się mandatu przez senatora Hedingera Witolda z listy okręgowej nr. 24 (lista katolicko-narodowa w okręgu wyborczym województwa poznańskiego) państwowa komisja wyborcza przyznała mandat Plucińskiemu Maksymilianowi lat 50, właścicielowi realności w Poznaniu, ul. Wielkie Garbary 14.

Wydanie posła Witosa

Warszawa, 1. 3. (PAT). Sejmowa komisja regulaminowa i nietykalności poselskiej pod przewodnictwem posła Liebermana postanowiła wydać posła Wincentego Witosa z oskarżenia prywatnego o obrazę czci. Z kolei odmówiono wydania posłów: Wojtowicza Stanisława (dziki) i Senjuka („Selrob“).

Demonstracje republikańskie w Madrycie

Madryt, 1. 3. (AW). Przed gmachem wydziału medycznego uniwersy-

tego doszło do ponownych manifestacji przeciw królowi i monarchji. Policja, która usiłowała rozproszyc tłum przy użyciu białej broni, atakowana była łaskami i kamieniami. Rząd zapowiada stosowanie jaknaj-
ostrzejszych represyj wobec ruchu antymonarchistycznego.

10-lecie konstytucji czeskosłowackiej

Praga, 1. 3. (PAT) Wczoraj obchodziła Czechosłowacja uroczystość 10-lecia czeskosłowackiej konstytucji.

Czechosłowacja przeciw komunizmowi

Praga, 1. 3. (AW) Czasopisma komunistyczne „Vorwärts“ i „Arbeiterzeitung“ w Libercu zostały zamknięte za działalność antypaństwową.

Sily socjalistów niemieckich

Berlin, 3. 1. (PAT) Według ogłoszonego przez zarząd centralny niemieckiej partji socjal - demokratycznej zestawienia partja z końcem roku 1929 liczyła 1.021.777 członków, w tem 803.442 mężczyzn i 218.355 kobiet. W ciągu samego tylko kwartału ostatniego 1929 r., w związku z wydaniem przez partję hasłem o wzmoczonej akcji werbunkowej, zapisało się do partji 84.000 nowych członków. Ilość organizacji lokalnych wzrosła z 8.916 w r. 1928 do 9.544 w r. ub. Stan kasowy wykazuje 11 milj. marek obrotu. W ciągu roku ubiegłego odbyło się 72.500 zebrań partyjnych, 27.500 zgromadzeń publicznych, rozkolportowano łącznie 72 milj. broszur oraz ulotek agitacyjnych.

Dziennikarze — zakonnikami

Rzym, 1. 3. (PAT). W bazylice św. Dominika w Bolonii złożył śluby zakonnik dziennikarz Marek Allegri, redaktor „Gazzettino“ w Wenecji, b.

Ukazał się z druku nr. 1—2
(za styczeń — luty 1930 r.)

Miesięcznika Młodych

„AWANGARDA“

Zeszyt zawiera treść następującą:

Stefan Wyrzykowski: Twarza ku morzu polskiemu.

Zdzisław Stahl: Rozważania wstępne o zasadach ustroju narodowego.

Artur Marja Swinarski: Pomorze.

Zygmunt Wojciechowski: Państwo narodowe, kurje narodowościowe, autonomizm i federalizm.

Ryszard Piestrzyński: X Zgromadzenie Ligi narodów (dokończenie).

Bolesław Morawski: Ziemia Pomorska...

W dziesięciolecie odzyskania Bałtyku.

Imponujący Zjazd Młodych Dzielnicy Lubelsko - Wołyńskiej.

Przegląd miesięczny:

(sw.) Polityka wewnętrzna.

(rp.) Polityka zagraniczna.

(mch.) Życie gospodarcze.

Ruch Młodych.

Prenumerata roczna „Awangardy“

zł. 10, półroczna zł. 5. Najlepiej wpłacać ją

na konto P. K. O. nr. 203.851.

Adres Redakcji i Administracji: Po-

znań św. Marcin 65. I. p. zw. 21 903

legionista z legionu Gabrijela d'Annunzio w Fiume. W tym samym czasie inny dziennikarz Hektor Libri, redaktor rzymskiej „Epoki“, który wstąpił do zakonu Benedyktynów, odprawił pierwszą mszę św. w historycznym opactwie w Montecassino.

Dzienniki zauważają, że według opinji ogólnej, dziennikarstwo prowadzi do najwyższych urzędów, ale nikt nie myślał dotychczas, że może doprowadzić do wrót klasztornych.

Zakończenie rewolucji w St. Domingo

Nowy Jork, 1. 3. (Radjo) W San Domingo doszło pomiędzy powstańcami a rządem do układu, według którego prezydent oraz gabinet ministrów z wyjątkiem dwóch mają ustąpić. Ustąpienie prezydenta już nastąpiło. Ministrem spraw wewnętrznych zamianowany zostanie jeden z przywódców powstańczych.

Ustawa o służbie domowej

Warszawa, 28. 2. (AW.) Min. pracy i opieki społ. uchwaliło projekt ustawy o służbie domowej. Projekt tej ustawy odesłano do kancelarii Sejmu. W projekcie tym są uwzględnione zobowiązania służby domowej, urlopy, wynagrodzenia i godziny pracy.

Petkiewicz w Ameryce

Warszawa, 28. 2. (Tel. wł.) 12 marca Petkiewicz staje do zawodów na przestrzeni jednej mili angielskiej w Madison Square Garden z biegaczem szwajcarskim Martinem. (w)

Kurs złotego. Dziś rano notowano w obrotach nieoficjalnych kurs dolara w Warszawie 8.88 zł, w Gdańsku na Warszawę 8.87 1/2 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mkn. w dewizach zł 212.38—212.68, w gotówce zł 211.98; za 100 guld. gd. w dewizach zł 172.98—173.24 w gotówce zł 172.64.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 1 marca 1930.

Dzisiejsza giełda miała tendencję więcej spokojną i ruch był ograniczony.

Z pap. procent. wzgl. lokacyjnych płacono za 5 proc. poz. konwers. 50 proc. oraz za 4 proc. listy zast. konwert. ziemskie 39.25—39 proc. Mocniejszy kurs wykazywały 8 proc. listy dolarowe ziemskie, które notowały 94 proc. (przy dewizie 8.90), zaś 6 proc. listy żytnie osłabiły się do 17.50 (za 1 ctr. mtr.) i pozostały po tym kursie jeszcze w placeniu. Mniejszą ilość 4 proc. poz. inwestycyjnej handlowano po 128,— bez kursu.

W dziale akcji bankowo-przemysłowych panował naogół spokój. Doszło do notowania jedynie Bankiem Polskim, za który płacono 161.50. Poza tem przeważało zaofiarowanie w akcjach Dr. R. May po 60,— i niżej i C. Hartwig po 20,— bez odbiorców.

Cedula urzędowa z dnia 1 marca 1930 r.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)

5% pożyczka konwersyjna 50% P.

8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt 94% O.

4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kred 39.25—39% P.

(Kurs w złotych)

6% listy żytnie Pozn. Ziem. Kred. 17.50 P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 161.50 P.

Tendencja: Spokojna.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowo dostawa bieżąca za 100 kg.

Poznań, 1 marca 1930.

Standardy: a) żyta 696 gr. (118.5 f. w. h.); b) pszenicy 753 gr. (129.0 f. w. h.); c) jęczmienia 673 gr. (114.1 f. w. h.); d) owsa 508 gr. (84.6 w. h.).

„Ceny orientacyjne“
parytet Poznań

Zyto	17.00—17.50
Usposobienie słabe.	
Pszenica	32.50—33.50
Usposobienie słabsze.	
Jęczmień przemysłowy	19.00—19.50
Jęczmień browarowy	22.00—24.00
Usposobienie słabe.	
Owies	15.50—16.50
Usposobienie słabe.	
Maka żytnia wł work według urzędowo ustalonego typu (70%)	29.50
Usposobienie słabe.	
Maka pszenna 65% wł work	52.00—56.00
Usposobienie słabe.	
Otręby żytnie	11.50—12.50
Otręby pszenne	14.25—15.25
Wyka latowa	25.00—27.00
Peluszka	23.00—25.00
Groch polny	26.00—29.00
Groch Victoria	28.00—33.00
Groch Folgera	26.00—29.00
Lubin niebieski	20.00—22.00
Lubin złoty	23.00—25.00
Seradela	17.00—21.00

Ogólne usposobienie słabe.
Uwaga: Na rynku żytnim nie zaistniały korzystniejsze okoliczności, któreby mogły oddziaływać na poprawę cen.

GIEŁDA WARSZAWSKA

dnia 1. 3. 1930.

Waluty Gotówka

Dolary St. Zjed. tr.: 8,87% sp.; 8,89% kup.; 8,85%.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Holandja	357.57	358.47	356.77
Londyn	43.34	43.45	43.23
Nowy Jork	8.90,3	8.92,3	8.88,3
Nowy Jork			
kabel	8.92	8.94	8.90
Paryż	34.83	34.98	34.80
Praga	26.40 1/2	26.47	26.34
Wiedeń	125.57	125.88	125.26
Włochy	46.73 1/2	46.87	46.64

Tendencja bez zmiany.

Papiery państwowe i obligacje:

4% p. z. inwest.	129.00	128.00
5% poz. premj. dol.	76.50	76.75
5% poz. konw.	51.50	51.75
6% poz. dol.	73.00	
10% poz. kol.	102.50	

Akcje w złotych:

Bank Polski	164.25—164.50
Bank Zw. Sp. Zarob.	0.00—78.50
W. T. Węgl.	0.00—50.00
Lilpop	24.00—24.25
Modrzejów	11.50—11.75
Starachowice	20.00—20.25
Haberbusch	0.00—107.00
Lombard bez kuponu za r. 1929.	

Tendencja przeważnie mocniejsza.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, dnia 1 marca 1930.

Pszenica młarch. od st. załad.	
76-77 kg. przeciętnej jakości	229.00—232.00
Tendencja mocniejsza.	
Zyto młarch. od stacji załad.	
72 kg. przeciętnej jakości	159.00—163.00
Zyto z okolic Warty i Noteci loco Berlin, sprzed.	0.00—165.00
Tendencja: Natychm. załad.: poparta, poza tem stała.	
Owies młarch. od stacji załad.	121.00—130.00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień browarowy	160.00—170.00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	140.00—150.00
Tendencja spokojna.	
Kukurydza loco Berlin bez obrotów.	
Kukurydza loco Hamburg bez obrotów.	
Maka pszenna	27.25—34.50
Tendencja stała.	
Maka żytnia	20.25—24.00
Tendencja stała.	
Ospa pszenna	08.00—08.50
Ospa żytnia	07.25—07.75
Groch Victoria	21.00—26.00
Groch dr. jadalny	18.00—21.00
Groch pastewny	16.00—17.00
Peluszka	16.00—18.50
Bób polny	16.25—18.50
Wyka	18.50—23.00
Lubin niebieski	13.00—14.00
Lubin złoty	16.00—17.50
Seradela nowa	24.00—29.00
Makuch rzepakowy	13.50—14.50
Makuch lniany	17.10—18.10
Wyłoki suche	06.50—06.70
Srót Soja	13.40—13.60
Platki ziemniaczane	12.50—13.00

Ogólna tendencja spokojna.

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 1. 3. 1930.

Wyplaty na Warszawę	46.875—47.075
Noty wielkie	46.70—47.10

Typ ADR.
12/70 K. M.

Austro-Daimler - Steyr

6-cylindrowe — łamane osie

Typ XII. 6/30 K. M.
i XX. 8/40 K. M.

Tow. Budowy i Sprzedaży Samochodów S. A. dawn. Austro-Daimler

Telefony: 75-58, 76-65.

Oddział w Poznaniu, ulica Dąbrowskiego 7.

Własne warsztaty i garaże.

W sprawie koncesji Harrimana dotąd nie zapadła decyzja

Oświadczenie p. Bartla w komisji

Warszawa, 1. 3. (PAT.) Wczoraj odbyło się wspólne posiedzenie komisji przemysłowo-handlowej i robót publicznych pod przewodnictwem pos. Diamanda. Na porządku dziennym znajdowała się sprawa elektryfikacji kraju. Na posiedzenie to przybyli: premier Bartel, oraz minister robót publicznych Matakiewicz.

Po zagajeniu zabrał głos premier Bartel, podkreślając na wstępie, że zagadnienie elektryfikacji kraju w związku z ofertą Harrimana, było już przedmiotem rozpraw publicznych. Ministerstwo robót publicznych zebrało w tej materii fachowe opinie rzeczoznawców. Pomimo, że ustawa określa wyraźnie, że jedynie ministerstwo robót publicznych jest kompetentne do zajęcia się tą kwestią, to jednak wspólnie zdecydowano, że sprawa będzie przedmiotem obrad komitetu ekonomicznego i Rady Ministrów. Premier omówił z kolei wniosek poselskie w sprawie Harrimana.

Ostatnio stan przedstawia się w ten sposób, że wszelkie materiały rozpatrywane były 10 dni temu na posiedzeniu komitetu ekonomicznego ministrów, który postanowił polecić ministerstwu robót publicznych, skarbu, oraz przemysłu i handlu sprecyzowanie ostatecznych warunków, które rząd może postawić spółce Harrimana. Po przygotowaniu przez ministerstwa tych warunków, będą one tematem obrad komitetu ekonomicznego, a następnie Rady Ministrów, i w ostatecznej swej redakcji zostaną zakomunikowane spółce Harrimana.

Chcąc zadośćuczynić żądaniom Sejmu, premier polecił jednemu z urzędników Rady Ministrów odczytać elaborat sekretariatu komitetu ekonomicznego w tej sprawie, obejmujący przeszło 100 stron druku maszynowego. Urzędnik odczytał pierwsze rozdziały. Ze względu na obszerny materiał, uchwalono przekazać go specjalnej podkomisji.

UŻYWAJĄC

KREMU FASCINATA

masz zapewnione szanse

na MISS EUROPE.

Pw 9495 7/992

Tanio i dobrze

jest dwójakiego rodzaju. Rozsądna gospodyni nie da się zatem złudzić niską ceną, tylko kupuje

Kawe Skłodowa Kneippa

która ze względu na jej wydajność i zawartość jest **rzeczywiście tania.**

Zawartość spożywcza decyduje!

Pw 9494-9 503

Na

wykwintny stół

podaje się

cukier

tylko w kostkach!

Pw 9651 9,130

ZWYCIĘSKI UROK

ZAPEWNIĄ KOBIECIE

PUDER-KREM

Uza

BIŁY - RÓŻOWY - NATURALNY - MAROCAIN

2 & S. Stempniewoicz - Poznań

tuba
z 1,50

Pw 9494-9 1007

H. MAKOWSKI
KRUZEWICA
WIŃO MIOD

Pw 8341

LIKIERY - WÓDKI

Kantorowicza
BEZKONKURENCYJNEJ JAKOŚCI

dw 8356

GLYCERINJELL

CHRONICERE OD WIATRU I WILGOCI ZAPOBIEGA PEKANIU SKÓRY

nw 9132

ODDZIAŁY

i Przedstaw. Fabryczne:

POZNAŃ

ul. Dąbrowskiego 7.

KRAKÓW

ul. Wiślna 12.

LWÓW

Pasaż Mikolascha.

ŁÓDŹ

Piotrkowska 175.

KATOWICE

ul. Piłsudskiego 10.

BYDGOSZCZ

Gdańska 152.

LUBLIN

Kościuszki 2.

BIAŁYSTOK

Hotel Ritz.

CZĘSTOCHOWA

Kościuszki 13.

TARNÓW

Mościckiego 4.

WŁOCŁAWEK

Hotel Victoria.

GDANSK

Vorstadt. Grab. 49.

**NAJWYTWORNIEJSZY
SAMOCHÓD
SPORTOWO - TURYSTYCZNY**

WYŁĄCZNA SPRZEDAŻ:

Towarz. Budowy i Sprzed. Samochodów
Centrala — Warszawa — Wierzbowa 6.
Biuro Sprzedaży — Trębacka 11 — Tel. 9-86.

Tw 1145

Przeciw wyborowi Prezydenta w powszechnym głosowaniu

Komisja konstytucyjna obraduje nad sposobem wyboru Prezydenta. W imieniu Klubu Narodowego prof. Komarnicki wystąpił przeciw wyborowi głowy państwa w powszechnym głosowaniu niezależnie od tego, czy ma on być dokonany bezpośrednio, jak chcą mniejszości, czy też pośrednio, lecz tylko między dwoma kandydatami, wyznaczonymi przez Sejm, względnie przez dotychczasowego Prezydenta, jak chce B. B., czy też pośrednio przez elektorów, jak chce lewica i centrum.

Projekt plebiscytarnych wyborów prezydenta — mówił poseł Komarnicki — cechuje taka sama niewspółmierność środków i osiągniętego celu, jak inne posunięcia klubu B. B.: dużo huku, dyktum, a wynik żaden, tak jak to było ze sławnym zrzeczeniem się nietykalności parlamentarnej przez ten klub. Czy rzeczywiście sposób wyboru prezydenta może wpłynąć na jego autorytet? Sądzę, że nie. Mam tu za sobą głosy zwolenników B. B.: pp. Szerera i Peretiałowicza. Pierwszy powiada, że sposób wyboru prezydenta jest kwestią drugorzędą, a główną rzeczą są jego uprawnienia konstytucyjne; drugi zaś, że nie należy łączyć rozszerzenia uprawnień prezydenta z kwestią jego wyboru i przytacza fakt, że system prezydencki, godzi się z systemem wyboru przez parlament, jak w Wenezueli, ale także system parlamentarny godzi się z wyborem plebiscytarnym jak w Niemczech.

A więc jeżeli najważniejsza jest sprawa kompetencji prezydenta i nie ma nic do czynienia z jego wyborem, trzeba rozważyć właściwie tylko kwestię, który system jest wygodniejszy.

Plebiscyt wywołuje niewątpliwie ogromne wstrząśnienia. Przyznaje to sam prof. Makowski w swojej pracy, wydanej nakładem „Głosu Prawdy”, gdzie powiada: „Kaźde wybory powszechne są tem dla państwa, czem poród dla kobiety, zbyt częste porody nie są dla organizmu pożyteczne”. I to jest jednak wpłcone w argumentację za wyborem plebiscytarnym! Ale dodać jeszcze trzeba, że logika pewnych instytucyj jest taka, że ogarniają one także inne dziedziny. W Niemczech np. istniejące referendum także w sporach między rządem a parlamentem. W Stanach Zjednoczonych system wyborów w drodze plebiscytu stosuje się także do wyboru funkcjonariuszy stanowych często nawet podrzędnych i sędziów. Amerykanie sami chcieliby już z tem zerwać.

Wstrząśnienia mogą być tem większe, jeżeli wybór wypadnie w epoce ostrego kryzysu politycznego. Gdyby u nas wypadł taki plebiscyt po zabójstwie Narutowicza, lub po przewrocie majowym, napewno wybuchłaby wojna domowa.

Zjazd Powstańców i Wojaków okręgu poznańskiego

W sali p. Beyerowej odbył się zjazd delegatów Związku Powstańców i Wojaków w Poznaniu I. okręgu. Zjazd przyjął do wiadomości sprawozdania członków zarządu z czynności rocznej, a najcharakterystyczniejsze było sprawozdanie komendanta okręgowego por. rez. Gniatczyńskiego. Wskazał on na niezwykle wprost taktykę „Strzelca” w czasie obchodów narodowych. Podczas obchodu powstania wielkopolskiego, „Strzelec” nie podporządkował się rozkazom komitetu w sprawie kolejności zajmowanych miejsc i stanął na czele organizacji, biorących udział w pochodzie. Spowodowało to zatarg ze Związkiem Hallerczyków, którzy demonstracyjnie opuścili pochod, wreszcie zatarg ze Związkiem Podoficerów Rezerwy, którzy również opuścili szeregi pochodu. Mimo uchwały komitetu, przeznaczającej inną kolejność w pochodzie, na naczelne miejsce wysunęła się bardzo nieliczna zresztą grupka „Strzelców”, a dopiero w pewnym rażącym i zwracającym uwagę odstępie szli powstańcy i wojacy. Drugim faktem niesubordynacji „Strzelca” było wyraźne przeciwstawienie się postanowieniu komitetu obchodowego, aby organizacje brzybiły bez broni. Grupka „Strzelca”, uważająca się widocznie w dzisiejszych warunkach za wyjątkowo uprzywilejowaną, przyszła z karabinami. W dyskusji nad sprawozdaniami zabierali głos liczni mówcy. Członek zarządu Związku poseł Rzepecki podkreślił, że jakkolwiek Prezes Federacji generał Górecki kil-

Należy się liczyć z psychologią narodów. Jak prof. Garner stwierdza, Amerykanie traktują wybory jako rodzaj sportu, gdy u nas zacierzawienie wyborami jest bardzo głębokie. Plebiscyt sprzyjałby dalszemu rozwojowi partijnictwa, z którym rzekomo B. B. chce walczyć. W Ameryce mniejszość podporządkowuje się większości, po dokonanych wyborach prezydentowi wszyscy gratulują, ściskają mu ręce, gdy u nas pozostali by on zienawidzony nadal przez tych, co go zwalczyli podczas kampanii wyborczej.

Trzeba mieć też na oku moment ekonomiczny wyborów na prezydenta — Prof. Garner wylicza, że ostatnie wybory prezydenta w Ameryce kosztowały około 20 milj dolarów. zauważa skromnie, że zapewne nie największą część tej sumy idzie na cele nielegalne i niemoralne, t. j. na przekupstwo. W naszych stosunkach byłoby to nałożeniem nowego podatku na ludność. Dziwne, że za tem są stronnictwa włoszańskie.

Mówca oświadcza się przeciwko projektowi lewicy obioru prezydenta przez elektorów i krytykuje projekt centrum, który żąda istniejącego przez 7 lat kongresu, który nietylko wybiera prezydenta, ale może go też składać z urzędu. Byłby to topór zawieszony stale nad głową prezydenta.

Mówca zastrzega się, jakoby projekt Klubu Narodowego zostawiał rzecz po dawnemu, dąży on bowiem do zmiany kolegium wyborczego przez reformę składu obu izb. Reforma ma zmienić skład izby poselskiej, zapewniając większą reprezentację dzielnic zachodnich, oraz przedstawicielstwo żywoju polskiego na kresach, zwiększyć skład senatu do połowy liczby posłów i w senacie uwzględnić reprezentację interesów zawodowych i gospodarczych.

Projekt B. B. jest najgorszy, ponieważ wprowadza system mechaniczny, względnie lepszy jest system elektorów, ponieważ istnieje przy nim ordynacja wyborcza. Należy ograniczyć wpływ na wybór głowy państwa mniejszości narodowych. Doświadczenie amerykańskie uczy, że dla państwa szkodliwa jest walka między prezydentem a parlamentem. System francuski zapewnia bardziej współdziałanie władz naczelnych.

Prof. Peretiałowicz pisze, że system amerykański wysuwa naprzód jednostki bojowe, skłonne do zamachów stanu, partynie zaangażowane, które idą łatwo na rozwiązania radykalne, choćby nielegalne. Natomiast wybory przez zgromadzenia generalne inklinują z reguły do kandydatów bardziej neutralnych i taktownych. Projekt B. B. chce zainauguować ustrój cezarystyczny, co byłoby osłabieniem państwa. Klub Narodowy sprzeciwia się stanowczo zmianie w tym kierunku.

kakrotnie przyrzekał zlikwidowanie w Wielkopolsce Związku Strzeleckiego, jako organizacji niepotrzebnej i wywołującej ferment, to dotychczas jest wręcz odmiennie bo „Strzelca” proteguje się i fortytuje nadal.

Ze strony zarządu wyjaśniono, że przystąpienie do Federacji Związku Obróńców Ojczyzny jest tylko warunkowe i następny zjazd delegatów Związku tę sprawę rozstrzygnie ostatecznie. Ujawniły się też na zjeździe tendencje zarządu Związku by niedopuszczać na ogólny zjazd delegatów Związku tych przedstawicieli, których towarzystwa zalegają ze składkami. Tę próbę, umotywowano koniecznością wydobycia zalegających składek, uznano przedewszystkiem za chęć odebrania głosu pewnym delegatom. To też rzecz zrozumiała, że wywołało to ostre zastrzeżenia ze strony zebrania, a jeden z mówców wskazał, iż zbyt to przypomina taktykę na niedawno odbytym walnym zebraniu koła poznańskiego Związku Oficerów Rezerwy.

Ostrej krytyce poddano chwiejne stanowisko komendanta Związku Juliana Langego, który w sposób mało przekonujący nakłaniał delegatów do przystąpienia do Federacji, w której zrzeszonych jest już podobno 26 związków. Słusznie też zapytał jeden z delegatów towarzystwa na prowincji, dlaczego szuka się kontaktu z innymi związkami powstańcami za pośrednictwem Federacji, skoro Tow. Uczestników Powstania Wielkopolskiego częściowo już nawiązało łączność z pewnymi kołami Związku Powstańców i Wojaków, a powstańcy i wojacy ścisłej współpracy ze Związkiem Tow.

Uczestników Powstania Wlkp. gorąco pragną.

Na wniosek mecenasa dr. Celichowskiego przyjęto rezolucję, wyrażającą uznanie za dotychczasową działalność, byłemu prezesowi okręgu poznańskiego p. Laurentowskiemu, przesiedlone mu z Poznania do Nowego Tomysła. Należy nadmienić, że p. Laurentowski sprawował godność prezesa przez dwa lata.

W wyborach uzupełniających zarząd pozostał prawie bez zmian. Prezesem okręgu wybrany został p. Grzelak, wiceprezesem p. Aleksander Ratajczak, sekretarzem Welzand, skarbnikiem Zenon Knoll, komendantem por rez. Gniatczyński. W dalszym ciągu obrad dokonano wyboru członków komisji rewizyjnej.

Zjazd poznańskiego okręgu Powstańców i Wojaków był nowym dowodem, że mimo wywieranego nacisku przez pewne czynniki na towarzystwa powstańców i wojaków w kierunku wstąpienia do Federacji ogół członków jest temu przeciwny. (k)

Szał zabobonu

Kilka lat temu spadła na Polskę cała nawała kartek, listów łańcuchowych z modlitwami i sensacjami, które odbiorca pod groźą nieszcześć i obojętności powodzenia miał dziewięć razy przepisać i rozesłać dziewięciu osobom.

Stanowcze wystąpienie opinii przerwało tajemniczą, niewiadomo przez kogo i w jakim celu podejmowaną robotę.

W ostatnich czasach wraca fala zabobonu. Ludzie wszystkich warstw społeczeństwa, nie wyłączając księży, odbierają z różnych stron kraju listy, wzywające do kontynuowania zabobonnego łańcucha.

Tajemnicza ta robota jest ze stanowiska religijnego zła, a ze stanowiska ludzkiego niemądra i szkodliwa.

Wprowadza ona do umysłów nerwowych i sumień lekkich zamieszanie i niepokój.

Osiągnięcie tego jest niewątpliwie wstępnym celem tajemniczych inicjatorów łańcuchnictwa. Cel ostateczny jest inny, niewątpliwie niemoralny. Wszyscy, przedewszystkiem zaś inteligencja, mają obowiązek z całą energią wystąpić przeciw temu zabobonowi.

Poczcie zwracamy uwagę na to, że listy te, pisane na maszynie a nawet ręcznie, wysła się przeważnie — oszukańczo — jako druk, szkodząc w ten sposób skarbu państwa o 20 groszy na liście. Przedstawia to w sumie kwotę bardzo poważną wobec niesłychanego rozszerzenia zabobonu.

W sprawie skasowania

I i IV klasy na kolejach

W uzupełnieniu wiadomości o projektowaniu skasowaniu od 15 maja r. b. I i IV klasy na kolejach, ministerstwo komunikacji wyjaśnia, że zgodnie z projektem rozporządzenia, wniesionym na Radę Ministrów, klasa I zachowana byłaby, oprócz pociągów międzynarodowych, również w pociągach.

W teatrze, w kinie, w biurze w tramwaju, w pociągu, w szkole i w domu

wogóle wszędzie, gdzie zachodzić może obawa zakażenia się chorobą, azywsi „PARA MINT” marki „ERBE”. Grupa jest chorobą zakaźną i nie jest bynajmniej tak niewinna, za jaką skłonni jesteśmy ją uważać. Co godzinę jedna tabletkę w ustach rozpuścić. Do nabycia w aptekach i drogeriach. Pw 9127 i 1464

SIWE WŁOSY
WSKAZUJĄ NA ZBLIŻAJĄCĄ SIĘ STAROŚĆ
NALEŻY TEGO UNIKAĆ
GDYŻ JEDYNIEMU MŁODOŚĆ ZDOBI

Orientine
„Orientine” jest jedynym kosmetykiem naturalnym, który nie szkodzi włosom, nie zmienia ich koloru, nie powoduje łupieżu, nie niszczy skóry, nie powoduje wypadania włosów.
PARF. J. ORIENT
WARSZAWA
WYŁĄCZNE DO NABYCIA

Nowe dwie powieści:

Salvator Gotta:

„IMIE TWOJE”

powieść współczesna włoskiego autora, której charakterystyczny narysowany są wyraziście i z rozmachem.

Germaine Acremanti:

„WESOŁA SWATKA”

arcywesoła rzecz o tryskającym humorem. Autorka za powieść tę została nagrodzoną we Francji literacką nagrodą za rok 1927.

Cena każdej powieści . . . 6,40 zł

Wiekoposka Księgarnia Nakładowa

Karola Rzepeckiego w Poznaniu

Sp z o o.

DO NABYCIA

W KAŻDEJ LEPSZEJ KSIĘGARNI

gach komunikacji wewnętrznej o większym znaczeniu — gospodarzem i turystycznym, jak np. w pociągach do Zakopanego itd. Zupelnemu skasowaniu uległaby tylko klasa IV, utrzymana dotychczas na terenie b. zaboru pruskiego. Skasowana I klasa zamieniona byłaby na klasę II.

Rozporządzenie o skasowaniu IV klasy na kolejach ludność tutejsza odczułaby jako znaczną krzywdę. Już teraz w tej sprawie otrzymujemy protesty.

Demonstracja antywęgierska Malej Ententy

Bukareszt, 1. 3. (AW). W tutejszych kołach politycznych krąży pogłoski, iż posłowie Malej Ententy, akredytowani w Budapeszcie, nie wezmą udziału w uroczystościach jubileuszowych na cześć regenta Horthy'ego. Ma to być rezultatem wymiany zdań między Bukaresztem, Pragą i Białogrodem. Natomiast król włoski w związku z uroczystościami jubileuszowymi nadał Horthy'emu wielką wstęgę Orderu Annunziaty.

Kto urządził nowoczesne efekty świetlne w Moulin Rouge

Wbrew rozpowszechnianym w mieście fałszywym pogłoskom, stwierdzamy, że całkowita instalacja oświetlenia nowoczesnego w Kabarecie Moulin Rouge wykonała tutejsza firma Siemens Sp. z o. o. Poznań, ul. Fredry 12.

Poraz pierwszy w Polsce zastosowano dla oświetlenia rurki wolframowe, które dostosować można znakomicie do nowoczesnej architektury wnętrza. Architektura nowoczesna nastawiona na celowość i rzeczowość omija pomalowane i przeładowane sztukaterie sufity, a posługuje się chętnie źródłem światła jako ornamentem lub podkreśleniem linii architektonicznej. W ten sposób zlewa się architektura z urządzeniem oświetleniowym w jedną nierozdzielalną całość. Przykładem takiej współpracy architektów i elektrotechników jest urządzenie Kabaretu „Moulin Rouge”.

Rurki wolframowe dają równomierne, mile dla oka oświetlenie i wskutek swych znacznych długości tworzą jakby nieprzerwane, szerokie pasmo świetlne.

Trzeba też zwrócić uwagę na inne efekty świetlne zastosowane w „Moulin Rouge”.

Sufity środkowe posiadają prócz oświetlenia jasnego również oświetlenie wielokolorowe, ukryte za specjalnymi gzymsami.

Tak zwane „organy świetlne” po obu stronach orkiestry dają automatycznie kilkadziesiąt zmian kolorów, przyczem kolory mieszają się według skali tęczowej.

Również ramiona ścienne posiadają szklane specjalne, w których wypalane są kolory tęczowe.

Szczególną uwagę zwrócić należy na kryształowy parkiet oświetlony od dołu dużą ilością żarówek różnokolorowych. W ten sposób odbywa się dancing wśród ciągłych zmian kolorów i efektów.

Jeśli dodać do tego jeszcze inne efekty świetlne, jak reflektory sceniczne ze zmianą kolorów, powolne zapalanie i gaszenie wszystkich źródeł światła za pomocą oporników itd. to widać, że Kabaret „Moulin Rouge” posiada pierwszorzędne urządzenie świetlne stojące na prawdziwie europejskim poziomie.

Również w lokalach kabaretu pierwszego piętra uległo urządzenie świetlne zupełnej zmianie po pożarze, dostosowując się do nowej architektury wnętrza. I ta nowa instalacja została przez nas wykonana.

„Siemens” Sp. z o. o.

Poznań, ul. Fredry 12.

Pw 9574 — 9246

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Skutki zawrotnej jazdy samochodów

Dwa tragiczne wypadki — Czterech ludzi poranionych w tem dwóch ciężko

Wypadek bardzo ciężkiego masowego najechania samochodem, wydarzył się w sobotę wieczorem na ul. Półwiejskiej narożnik Wałów Jagielly. Przejżdżający z wielką szybkością samochód PZ nr. 46256 własność fabryki maszyn i rowerów "Ursus" przy Górnej Wildzie 30, kierowany przez Wiktora Nowaczyka (Górna Wilda 30) najechał na wózek naładowany materacami. Wózek ten ciągnął 22-letni Walenty Spychała (ul. Piaskowa 5), a pchał jeden z chłopców, gdy drugi siedział na materacach. Przy zbiegu ulic pędzące z Półwiejskiej wspomniane auto wpadło na wózek, który uległ całkowitemu rozbiciu, przyczem chłopiec, siedzący na materacach, łukiem spadł na ziemię, a Spychała dostał się pod samochód. Tego ostatniego przewieziono w bardzo ciężkim stanie do lecznicy, gdzie dziś jeszcze nie przyszedł do przytomności. Czternastoletnich chłopców natomiast (Henryk Kruszek z ul. Półwiejskiej 40 i Feliks Boruszak z ul. Rybaki 6) po opatrzeniu ich na miejscu odstawiono do domów.

W stanie nieprzytomnym przewieziono Spychałę do lecznicy miejskiej. Ciężko poraniony, dziś jeszcze nie odzyskał przytomności i zachodzi obawa o jego życie. Pozostali dwaj chłopcy zostali pokaleczeni i leżą, to też odstawiono ich do domu, po opatrzeniu w lecznicy miejskiej.

Epilog bójki

pomiędzy sędzią a doktorem w Obornikach

Miedzy dr. Ciecierskim a p. Łączewskim istniał zatarg, którego epilog zamienił się w bójkę na najbardziej ruchliwej ulicy Obornik. Walce lekarza z sędzią przpatrywały się tłumy ludzi. W ostateczności dr. Ciecierski znalazł się na ławie oskarżonych. Bronił go adw. Iżycki. Po drugiej stronie zasiadł oskarżyciel Łączewski, którego po awanturze przeniesiono do Kępna — i powód cywilny mec. Afenda. Przesłuchano cały szereg świadków. Jedni twierdzili, że atakującym był dr. Ciecierski, inni natomiast zeznawali, że obaj bili się wzajemnie. P. adw. Afenda w końcu postawił wniosek, prosząc o dopuszczenie go, oskarżyciela ubocznego, przyczem powołuje się na artykuł 69 u. k. Trybunał po naradzie nie uwzględnił tego wniosku.

Prokurator dr. Woźniak obstał przy treści oskarżenia, domagając się ukarania dr. Ciecierskiego. Powód cywilny mec. Afenda w dłuższym przemówieniu ustala winę oskarżonego — poczem twierdzi, że aczkolwiek mandant nie uważa za nazwanie go „Żydem” za obrażę — to jednak w okolicznościach, w jakich to nastąpiło, mieści się zniewaga.

Oskarżyciel p. Łączewski w końcu jeszcze mówi, że nadal uważa dr. Ciecierskiego za niehonorowego i dlatego od Trybunału domaga się satysfakcji.

Obronca osk. mec. Iżycki stwierdza, że postępowanie sędziego Łączewskiego w stosunku do dr. Ciecierskiego nie szło w parze z godnością, jaką piastował. Listy p. Łączewskiego pisywane do oskarżonego są wszystkie wysoce obraźliwe, to też dr. Ciecierski mógł pod ich wpływem zdobyć się nawet na bardziej stanowczą reakcję.

Po replice sąd wymierzył dr. Ciecierskiemu grzywnę w wysokości 100 zł, podając w motywach, że działał on pod wpływem silnego afektu, wskutek listów sędziego Łączewskiego. (z)

KALENDARZYK

Sobota, 1 marca 1930.

Słońce: wschód 6.40; — zachód 17.31; — długość dnia 10 godz. 51 min.
Księżyc: wschód 7.23; — zachód 18.28; — po nowiu.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.
Sobota, godz. 7 rano: Temperatura powietrza niska — 4 st. C., pogodnie, cisza, ciśnienie atmosferyczne wysokie 766 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 7 st. C., najniższa — 4 st. C.

Kal. rz. kat.: Albin; jutro Helena.
Kal. słow.: Budzisław; jutro Radosław.

W samochodzie, oprócz zbrodniczego kierowcy jechało jeszcze dwu jego towarzyszy. Szofer zbiegł, zostawiając auto na łasce losu. Również uciekli dwaj pasażerowie a samochód przewieziono na policję. Sprawca oburzającego zajścia Nowaczyk, dopiero późnym wieczorem zgłosił się na policję i został aresztowany. Szczególniejsze było jego zachowanie, gdyż na uwagę, że winien stawić się celem spisania protokołu w komisariacie, wyraził zdziwienie. Zawinił niewątpliwie lekomyślnością, gdyż jechał bardzo szybko, poza tem nie jest on zapewne dobrze obeznany z jazdą samochodową, gdyż nie posiada prawa prowadzenia samochodu.

Inny wypadek najechania samochodem zdarzył się na ul. Półwiejskiej o godzinie 18. Samochód PZ nr. 11303 kierowany przez szofera Edmunda Kozanieckiego wpadł na jadącego rowe-rem ślusarza Czesława Andrzejewskiego, zamieszkałego przy ul. Szymańskiego 9. Dotkliwie poranionego cyklistę, przewieziono do lecznicy miejskiej. Narazie nie ustalono, czy w danym wypadku zawinił szofer.

Należy zauważyć, że obaj chwilowo aresztowani szoferzy, znani są z „kawalerskiej” jazdy na ulicach naszego miasta. Zbyt szybkie mijanie skrętów ulic bez najmniejszej potrzeby jest wprost plagą, dokuczającą dotkliwie spokojnym przechodniom. (k)

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka Czerwona, Stary Rynek 37. — Apteka Zielona, ulica Wrocławska 31. — Apteka 27 Grudnia, ul. 27 Grudnia 18.

Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ul. Mickiewicza 22.

Łazarz: Apteka Łazarska, ul. Strusia 9
Wilda: Apteka „Fortuna”, Górna Wilda 96.

W innych dzielnicach miasta apteki tamtejsze.

KRONIKA KOŚCIELNA

— **Rekolekcje dla wszystkich Stowarzyszeń Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo** rozpoczyna się w poniedziałek, dn. 24 bm. o godz. 5 popołudniu w kaplicy św. Józefa (ul. św. Józefa). Osoby, nienależące do stowarzyszeń, mogą również brać udział. Karty wstępu będzie można nabywać u furty Domu św. Józefa od dn. 15 bm.

— **Rekolekcje dla pań pracujących w krawiectwie, bielizniarstwie, hafciarstwie, strojarstwie itp. zawodach** rozpoczyna się w środę popielcową, dnia 5 bm. o godz. 7 wieczorem w kaplicy sodalicyjnej przy kościele ks. ks. Jezuitów, a zakończenie w niedzielę, 9 bm. o godz. 7.45 na uroczystym nabożeństwie w tejże kaplicy. Nauk rekolekcyjnych udzielać będzie ks. Wincenty Fiema T. J., moderator Sodality Pań Konfekcyjnych, której staraniem powyższe rekolekcje się odbędą.

OSOBISTE

— **Ks. Edward Warmiński**, profesor religii w gimnazjum żeńskim im. Król. Jadwigi, uzyskał na wydziale teologicznym Uniwersytetu J. K. we Lwowie stopień magistra św. teologii na podstawie rozprawy: „Ewangelje w świetle krytyki racjonalistycznej”.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Z Koła Ulepszeń Metod Pracy Domowej.** Miesięczne zebranie odbędzie się w poniedziałek, 3 bm. o godz. 17 w Poradni Gazowni Miejskiej przy ul. Grobla 15.

— **Baczność „Młody Przemysł”** Zapowiadane na poniedziałek, 3 bm. zebranie z przyczyn od zarządu niezależnych nie może się odbyć. Sale Domu Rzemieślniczego zostały bowiem zajęte dla zabaw karnawałowych. Następnego zebranie normalnie za dwa tygodnie. Zarząd.

— **Wolny Cech Krawiecki** urządza zebranie w poniedziałek, dnia 3 bm. o godz. 20 w Domu Rzemieślniczym, sala parter lewo. O liczny udział członków prosi Zarząd.

WYSTAWY

— **Z Tow. Przyj. Sztuk Pięknych** (pl. Wolności 18). Jutro, w niedzielę, dn. 2 marca o godz. 12 w południe uroczyste otwarcie nowej wystawy w Salonie Tow. Przyj. Sztuk Pięknych. W wystawie biorą udział następujący artyści: Augustynowicz, Batycki, Dettke, Eckhardtówna, Fałat, Graczyński, Kulczycki, Lam, Mazurkiewicz, Pieniążek, Rupniewski i Leon Wyczółkowski, który wystawia cykl najnowszych swych prac litograficznych, rysunków i akwarel. — **Rzeźbę** reprezen-

tuje Antoni Madeyski z Rzymu. — Salon otwarty od 11—17, w niedzielę i święta od 12—15. Wstępne wynosi 1 zł, dla kształcącej się młodzieży 50 gr.

WYKŁADY

— **Gruźlica a małżeństwo.** Jutro, w niedzielę o godz. 12.15 odbędzie się w Biłjotece Uniwersyteckiej, ul. Ratajczaka, 1. poranek eugeniczny na temat porad przedślubnych p. t.: „Gruźlica a małżeństwo”. Wiadomo wszystkim, jak liczne choroby ta pochłania wśród nas ofiary. Jaką rolę gra ten bicz boży w kwestji małżeństwa? Jest zawsze przeszkodą do zawarcia związków małżeńskich? Czy są jednak wyjątki i kiedy? Jakże są widoki dla potomstwa osobników gruźliczych? — oto pytania, na które nam wykład da odpowiedź. Wstęp bezpłatny.

WIECZORY, KONCERTY

— **Podwieczorek z tańcami w Pałacu-Royalu** urządza komitet Pań we wtorek, 4 bm. o godz. 17. Podwieczorki te mają już ustaloną sławę, gdyż zabawa jest wyśmienita, towarzystwo doborowe, orkiestra doskonała, a cena wstępu tylko 5 zł z podwieczorkiem łącznie. Dochód przeznaczony dla ubogich.

— **Na zakończenie karnawału** urządza A. Z. S. sekcja lekkoatletyczna herbatkę z tańcami w dniu 4 marca br. na której o godz. 24 nastąpi rozdanie nagród za ubiegły rok. Początek już o godz. 18 w kasynie D. O. K. VII przy pl. Działowym. Zaproszenia wydaje sekretariat A. Z. S.

— **Bal Medyków** odbędzie się w niedzielę, dnia 2 marca w salach Bazaru. Zaproszenia można otrzymać w lokalu Koła Medyków. Waly Leszczyńskiego 6.

— **Bal reprezentacyjny Klubu Wioślarskiego.** W ostatniej chwili przypominamy dzisiejszy bal w Bazarze. Urządzany co rok, cieszy się zwykle wielkim powodzeniem.

— **Wydział Budowlany i Drogowodny Państw. Szkoły Budownictwa** urządza pod protektorem Bratniej Pomocy P. S. B. wieczorek taneczny we wtorek, dnia 4 bm. w auli P. S. B. przy ulicy Łąkowej 11. Początek o godz. 19. Zaproszenia otrzymać można w sekretariacie szkoły od godz. 11—13, tel. 3926. Zysk przeznaczony na fundusz wycieczek naukowych.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Palniarnia w Parku Wilsona** będzie otwartą od jutrzejszej niedzieli w godzinach od 10—17. Ceny wstępu dla dorosłych 50 groszy, dla dzieci i uczestników wycieczek 25 groszy.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **25-lecie Miejskiego Urzędu Statystycznego.** W dniu dzisiejszym (1 marca) upływa 25 lat od chwili powstania Urzędu Statystycznego st. m. Poznania. Urząd ten założony w roku 1905 a poprzednio były prawie 4-letnie korespondencje i debaty w radzie miejskiej oraz w magistracie. Należy zaznaczyć, że w istocie za czasów zaborczych ten urząd był placówką o tendencjach wybitnie przeciwpolskich, a mianowicie miał służyć celom germanizacyjnym i „naukowo” udowodniać niemieckie tezy. Z tych też powodów radni miejscy Polacy powstaniu tegoż urzędu byli przeciwni. Kierownikiem Urzędu Statystycznego jest znany historyk wielkopolski i autor licznych prac historycznych i statystycznych p. dyr. Zygmunt Zaleski. (k.)

— **10-lecie istnienia swego przedsiębiorstwa** obchodzi mistrz ślusarski p. Władysław Matysiak, właściciel warsztatu i nieruchomości przy Wielkiej Garbarach 12. P. Matysiak, dawniejszy kierownik warsztatu ślusarskich w fabryce Hein i Markowski a następnie firmie Maks Lieschke, którą nabył w dniu 1 marca 1920. P. Matysiak nie uchyla się też od pracy społecznej; jest członkiem miejskiej deputacji ubogich, przewodniczącym komisji dla egzaminów czeladniczych i mistrzowskich w zawodzie ślusarskim a z ramienia kuratorium szkolnego jest członkiem komisji egzaminacyjnej państwowej szkoły rzemieślniczej dokształcającej i firmy H. Cegielski. Na intencję p. Matysiaka odbyło się nabożeństwo w kościele OO. Franciszkanów. Z okazji rocznicy p. Matysiak złożył w wydawnictwie „Kurjera Poznańskiego” sumę 250 złotych, przeznaczając ją w równych częściach na budujący się kościół na Sołacz pod wezwaniem św. Jana Vianney, ołtarz błogosławionego Jana Bosko w kościele ks. ks. Salezjanów, ołtarz św. Terezy w kościele SS. Karmelitank, na fundusz budowy pomnika Serca Jezusowego i na ubogich m. Poznania. (k.)

— **Dziecko podrzucone.** Dnia 28 ub. mies. o 18.30 znaleziono w tylnym bocznym domu ul. Chelmońskiego 9 porzuconego noworodka płci żeńskiej, liczącego około 14 dni, który żył jeszcze. Dziecko odstawiono do przytulku przy ul. Piekary. (z)

— **Kradzieże i włamania.** Do cukierni przy ul. Przecznicza 7 włamali się złodzieje. (k.)

— **Wielkopolski.** W nocy na 25 bm. włamano się do mieszkania gospodarza Ignacego Baszaka w Mielźnie Starym Złoczyńcy zabrali garderobę i bieliznę wartości około 1500 złotych. (k.)

— **Mogilno.** (Pożar.) W tych dniach z nieustalonej przyczyny wybuchł pożar w zabudowaniach gospodarza Wilhelma Ładwiga w Józefowie. Spaliła się stodoła z sianem i narzędziami rolniczymi, wartości około 3 tys. zł. (k.)

— **Szczepanowo, pow. mogileński.** — (Teatr.) Miejskowe Koło Rolnicze urządziło na sali „Sokoła” przedstawienie amatorskie sztuki pt. „Na naszej glebie”. Młodzież występowała ze śpiewami chóralnymi. Dyrygował i reżyserował kierownik szkoły p. Nawrocki. Okłaski i szczególnie zapelniona sala świadczyły o żywym zainteresowaniu się społeczeństwa. Przedstawienie połączono z zabawą ta-

Przy braku apetytu, kwaśnem odbijaniem się, zepsutym żołądku, upośledzonym trawieniu, obstrukcji, wzdęciu kiszek, zaburzeniach, przemiany materji, pokrzywce i swędzeniu skóry, naturalna woda gorzka Franciszka Józefa usuwa z organizmu substancje gnilne, zatrzymujące organizm. Już dawno mistrzowie wiedzy medycznej uznali, że woda Franciszka Józefa jest jedynym pewnym środkiem przeczyszczającym dla organizmu. Żądać w aptekach. nw 9139

Stowarzyszenie Młodzieży Obywatelskiej Poznań-Śródmieście, urządza we wtorek, dnia 4 marca r. b.

Wieczorek taneczny

na zakończenie karnawału, w sali posiedzeń Domu Rzemieślniczego przy ulicy Franciszka Ratajczaka, na który ma zaszczyt zaprosić wszystkich życzliwych i sympatyków Stowarzyszenia.

Zarząd.

Początek o godz. 19. Wstęp za zaproszeniami, które jeszcze otrzymać można w ognisku Stowarzyszenia przy Alejach Marcinkowskiego 26, 11. dom ogrodowy 2 piętro — w godz. od 20 do 22. zw 21961/2

dzieje i skradli 18 butelek wina, 3 babki, 4 funty czekolady, 30 tabliczek czekolady firm Goplana i Piasecki, 50 ręczników i inne przedmioty. — Z mieszkania pań Braun Jadwigi przy ul. Poplińskich 11, skradziono garderobę damską, bieliznę i akcję Banku Polskiego oraz biżuterję, wart. 750 zł. Podejrzana jest sublokatorka, która od trzech dni tam mieszkała a po kradzieży ułotniła się. — Do składu p. Nowaka Władysława przy ul. Kilińskiego 1 włamali się złodzieje, lecz nie nie skradli, gdyż nadchodzący patrol policyjny ich spłoszył. (z)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— **Tragiczny wypadek.** Wczoraj pod wieczór pekała oś koła u wozu przejeżdżającego w kierunku Swarzędza tuż za Bramą Warszawską. Nieszczęśliwemu wypadkowi uległ woźnica 25-letni robotnik Bolesław Andrzejewski z Nowej Wsi w pow. poznańskim, którego z powodu złamania żeber i ciężkich pokaleczeń na głowie przewieźć musiano do lecznicy miejskiej. (k.)

Z WIELKOPOLSKI

— **Pobiedziska.** Koło Śpiewackie Polskie „Demiński” urządza w dniu 2 marca br. na sali p. Kowalskiego bal maskowy, który rozpocznie się o godz. 19.30. — Wstęp na salę tylko za okazaniem zaproszenia.

— **Gniezno.** (Osobiste.) Srebrne go-dy obchodzą 1 marca zamieszkali przy ul. Mieczysława 23 pracownicy elektrowni p. Wiktor Piotrowski z małżonką Antoniną z domu Przechowska. Na intencję Jubilatów odprawi się o godz. 9 msza św. w kościele farnym.

— (Kurs modeli samolotów.) Komitet Wojewódzki L. O. P. i Miejski w Inowrocławiu przystępuje do zorganizowania konkursu modeli samolotów o nagrody. Konkurs odbędzie się dnia 25 marca br. w Inowrocławiu. W związku z tem otwiera gnieźnieński komitet L. O. P. specjalny kurs modeli samolotów przy Szkole Przem.-Handlowej (Szkola dokształc. pokój 54). Otwarcie kursu odbędzie się w sobotę, dnia 1 marca br. o godz. 17.

— (Popis uczniowski.) Dnia 3 marca r. h. w sali Hotelu Europejskiego odbędzie się popis uczniowski Gnieźnieńskiej Szkoły Muzycznej. Po popisie odbędzie się konferencja rodzicielska oraz wieczorek taneczny. Popisy rozpoczną się o godz. 7.45 wieczorem. (br.)

— **Września.** (Towar nieznanego pochodzenia.) Aresztowano tu niejakiego Stanisława Mykina, u którego znaleziono większą ilość towaru nieznanego pochodzenia. Wobec tego, że Mykin nie mógł wyjaśnić sposobu nabycia towaru, został aresztowany. (k.)

— **Mielżyn.** (Kradzież z włamaniem.) W nocy na 25 bm. włamano się do mieszkania gospodarza Ignacego Baszaka w Mielźnie Starym Złoczyńcy zabrali garderobę i bieliznę wartości około 1500 złotych. (k.)

— **Mogilno.** (Pożar.) W tych dniach z nieustalonej przyczyny wybuchł pożar w zabudowaniach gospodarza Wilhelma Ładwiga w Józefowie. Spaliła się stodoła z sianem i narzędziami rolniczymi, wartości około 3 tys. zł. (k.)

— **Szczepanowo, pow. mogileński.** — (Teatr.) Miejskowe Koło Rolnicze urządziło na sali „Sokoła” przedstawienie amatorskie sztuki pt. „Na naszej glebie”. Młodzież występowała ze śpiewami chóralnymi. Dyrygował i reżyserował kierownik szkoły p. Nawrocki. Okłaski i szczególnie zapelniona sala świadczyły o żywym zainteresowaniu się społeczeństwa. Przedstawienie połączono z zabawą ta-

**Czysty zysk przeznaczono na bi-
liotekę.** Przedstawienie zaszczytliwej
obecnością ks. radca dziekana Rolski.

— **Pakość.** (Jubileusz cukrowni.) W
niedługim czasie cukrownia tutejsza ob-
chodzić będzie jubileusz 50 rocznicy istnie-
nia. Jest ona największą placówką prze-
mysłową naszego miasta i daje w czasie
kampanii utrzymywanie setkom robotników.
Przerabia dziennie do 30 tys. centr. bura-
ków. Do r. 1919 był dyrektorem Niemiec
Reischauer. Po nim objął kierownictwo
p. Stempowski, który umarł wskutek nie-
szczęśliwego wypadku. Obecny dyrek-
torem jest p. Zajackiewicz. Wygodna ko-
munikacja kolejowa i rzeczna przyczynia
się w dużej mierze do rozwoju cukrowni.

— **Inowrocław.** (Związek szoferów)
Na walnem zebraniu Związku szoferów
zawodowych w obecności 30 osób ustępu-
jący zarząd zdał sprawozdanie z rocznej
działalności. poczem wybrano nowy za-
rząd w następującym składzie pp.: Mar-
cinkowski — prezes, Guzik — zast. pre-
zesa, Adamczewski — sekretarz, Maszu-
dziński — zast. sekretarza, Poprawa —
skarbnik. Stowarzyszenie to liczy 70
członków.

— (Widowisko historyczne.) W naj-
bliższym czasie Teatr Grudziądzki wysta-
wi w Inowrocławiu wielkie widowisko hi-
storyczne ku uczczeniu dziesięciolecia
przyłączenia Pomorza. Odegrana będzie
przeróbka powieści Sienkiewicza p. tyt.
„Krzyżacy” w 8 obrazach.

— (Wcześniejse otwarcie sezonu.) W
bieżącym roku sezon kuracyjny w naszym
uzdrowisku rozpocznie się już 1 kwietnia.
Liczne udogodnienia i nowo wybudowany
zakład przyrodniczy ściągają pewnie licz-
nych kuracjuszy.

— (Kasprowiczowi) W czwartą rocz-
nicę zgonu Jana Kasprowicza, 1 sierpnia
br., zostanie odsłonięty pomnik ku czci
wielkiego poety. Projektu i wykonania
pomnika podjął się artysta-rzeźbiarz p.
Haupt z Poznania. Inicjatywę tego pom-
nika zawdzięczamy Związkowi Stowarzy-
szeń Polskich w Inowrocławiu. (em.)

— **Szubin.** (Pożar.) W Szubinie spa-
liły się budynki Wilhelma Ziehego i Hu-
gona Steltera. Stratę ocenia się na około
4 tys. złotych. Przyczyny pożaru nie zdo-
lano ustalić. (k.)

— **Nowe Miasto n. W.** (Z kroniki ko-
ścielnej.) Wybory do dozoru kościelnego
i reprezentacji nie odbyły się w dniu 23
lutego dla ważnych powodów. Wybory
odłożone zostały na dzień 23 marca 1930
(an.)

— **Ostrów.** (Z Rady miejskiej.) Na
ostatnim posiedzeniu Rady miejskiej do-
konano wyboru uzupełniającego do ko-
misji rewizyjnej i wybrano pp. Nowaka,
Frączaka i Grzędę. Do komisji tej na-
leżą już pp. Nowiński i Rychwański z Klu-
bu Obywatelskiego. Do komisji opieki
społecznej wybrano 13 członków. Poda-
tek od zbytku mieszkaniowego uchwalono
w stosunku 10 proc. od całego czynszu
rocznego, a podatek inwestycyjny w su-
mie 130 000 zł, w roku ubiegłym podatek
ten wynosił tylko 75 000 zł.

— (Z Tow. Śpiewu.) Odbyło się tu
roczne walne zebranie Tow. Śpiewackiego.
Liczy ono 182 członków. Ustępujący zarząd
z p. Waldowskim, jako prezesem, wybra-
no ponownie. Dyrygentem koła jest p.
Sandach.

— (Trudności gospodarcze.) Nad ma-
jątkiem p. Heleny Gdymówny, właściciel-
ki sklepu artykułów kuchennych ogłoszo-
no postępowanie upadłościowe. Kupcowi
p. Tadeuszowi Skrzypczyńskiemu, właście-
lowi sklepu biawatów wyznaczono nadzór
sądowy. Zamknięto również skład
obuwia p. Świątki przy ulicy Wrocław-
skiej.

— (Kradzież maszyny.) Ostatniej nocy
skradziono w redakcji „Orędownika O-
strowskiego” maszynę do pisania marki
„Orzeł”. (n)

— **Śrem.** (Kradzież szorów.) W no-
cy na 25 bm. włamano się na strych do-
mu mieszkalnego rolnika Józefa Mikołaj-
czaka. Nieznani włamywacze zabrali pa-
rę szorów wyjazdowych. (k.)

— **Śrem.** (Podpalenia.) W Świątni-
kach spalił się w dniu 25 bm. dom miesz-
kalny p. Katarzyny Borowskiej wartości
około 2500 złotych. Zachodził podejrze-
nie, że ogień podłożono. — W tych dniach
spalił się stóg żyta p. Stanisława Szarfa
w Śremie, wartości kilkuset złotych. Jak
się w dochodzeniach okazało, stóg podpa-
lił z zemsty niejaki Wawrzyniec Zawor-
ski. (k.)

— **Grodzisk.** (Włamanie do biura.)
Nieznani włamywacze wtargnęli do biura
architekta Józefa Wellengera i skradli
maszynę do liczenia i rower marki „Ar-
tos”. (k.)

— **Miejska Górka.** (Aresztowanie o-
żusta.) W tych dniach ujęto niejakiego
Stanisława Kamińskiego i odstawiono go
do więzienia w Rawiczu. Kamiński legi-
tymował się fałszywym zaświadczeniem
z pieczęcią probostwa w Ostrowie i zbie-
rał w Kobylinie i Miejskiej Górze na
„mszę do św. Walentego”. Ożust tłumac-
zył się, że pieczęć probostwa w Ostro-
wie znalazł w Kaliszu na dworcu. (k.)

— **Nowy Tomysł.** (Włamanie do
„Zgody.”) W nocy na 25 bm. włamano się
do sklepu spółdzielni spożywców „Zgo-
dy” w Nowym Tomysłu. Włamywacze

zabrali 70 zł w gotówce i towary, wartości
około 400 złotych. (k.)

— **Oborniki.** (Kradzież prosiat i o-
wiec.) W nocy na 25 bm. w Garbarkach
włamano się do zabudowań gospodarza
Stefana Kirschkego i skradziono owcę i
trzy prosięta. (k.)

— **Rogoźno.** (Osobiste.) Dnia 28 bm
obchodzili srebrne gody małżeńskie p.
Michał Walich z małżonką Franciszką z
domu Wołną. Na intencję Jubilatów od-
była się uroczysta msza św.

— („Genowefa.”) Tow. Kat. Robotni-
ków Polskich odegra w niedzielę, dnia 2
marca br. na scenie Hotelu Centralnego
sztukę p. t. „Genowefa”. Po przedstawie-
niu odbędzie się zabawa taneczna.

— (Z życia „Sokoła.”) Miesięczne ze-
branie Tow. Gimn. „Sokół” odbędzie się
w piątek, dnia 7 marca o godz. 20 w lo-
kalu drh. Jarosza. Na porządku obrad
referat o konstytucji. (ske.)

— **Szamotuły.** (Pożar.) We wtorek
wieczorem wybuchł pożar w budynku
frontowym „Hotelu Eldorado”, ul. Dwor-
cowa 41 i to w składzie zajmowanym przez
koszykarską p. Franciszkę Kubowskiego.
W składzie znajdowały się gotowe koszy-
ki, słomianki, wycieraczki i przyrządy
biurowe. Po zamknięciu sklepu o godz.
6-tej pozostało widocznie jeszcze cośkol-
wiek ognia w żelaznym piecu, od czego
prawdopodobnie powstał pożar. Dzięki
sprężystej akcji Ochotniczej Straży Pożar-
nej uratowano zagrożoną salę hotelową.
Natomiast skład p. Kubowskiego spalił
się doszczętnie. Straty są dość znaczne,
lecz przez zabezpieczenie pokryte. (o.)

— **Chodzież.** (Kradzież.) Przed kil-
ku dniami włamano się przy pomocy wy-
tłoczenia szyby do mieszkania rolnika
Stefana Eichstaedta w Dzwonkowie i
skradziono garderobę, wartości kilkuset
złotych. — Nieznani złoczyńcy wtargnęli
przez niezamknięte okno do mieszkania
rolnika Stanisława Walkowiaka. Łupem
złoczyńców padła bielizna i garderoba
wartości kilkuset złotych. (k.)

Z ŚLĄSKA

— **Katowice.** (Sekretariat S. N.) Se-
kretariat Wojewódzki Stronnictwa Naro-
dowego i Obozu Wielkiej Polski został o-
twarty w Katowicach przy ulicy 3 Maja
nr. 13, II piętro.

Dr. Brosig contra Sonnewend

Dzisiaj przed tutejszym sądem okrę-
gowym toczyła się ponownie rozprawa w
głośnej w ośnośnych kołach sprawie, cią-
gnącej się już od r. 1927. Nie dała ona jed-
nak i tym razem spodziewanego wyniku.

Wobec nieprzybycia na rozprawę kilku
wezwanym świadków i wobec oświadcze-
nia obwinionego p. Sonnewenda, że auto-
rem anonimowym jest p. dr. Gumowski — o
czem dowiedział się dopiero niedawno i
ma na to świadków — sąd po naradzie po-
stałowił odroczyć rozprawę do 27 marca
celem powołania wskazanych osób. Na
świadków, którzy dzisiaj bez uniewinnie-
nia się nie przybyli na rozprawę, sąd na-
łożył po 20 zł. grzywny.

Pożary

Wczoraj rano wybuchł groźny po-
żar w Bzowie w powiecie czarnkow-
skim, majątności hr. Dzieduszyckiej.
Spalił się około 40-metrowy budynek,
w którym mieściła się stajnia i ow-
czarnia, połączone jednym dachem. W
ogniu zginęło 5 cieląt, około 60 wozów
słomy i 15 wozów siana. Wskutek
grzącego dymu uległo zaccadzeniu 9
owiec. Straty ocenia się na blisko 40
tysięcy złotych.

Przyczyny pożaru nie zdołano na-
razie ustalić.

We czwartek wieczorem wybuchł
pożar w majątku Kosowie w powiecie
miedzychodzki, własność Bolesława
Buszkiewicza. Spaliła się stodoła po-
lowa wartości około 7 tys. złotych.

Nasuwa się podejrzenie, że ogień
podłożono.

Wczoraj spalił się w Gostyniu au-
tobus osobowy PZ nr. 44 445 własność
Franciszka Wasińskiego z Gostynia.
Ogień powstał z nieustwierdzonej na-
razie przyczyny - przy zapędzaniu moto-
ru.

Straty ocenia się na 13 tys. zł. (k)

SPORT

Gry ruchowe

Koszykówka. Reprezentacja Poznania
na mecz z Warszawą wyjeżdża z Pozna-
nia dziś o godz. 16.30. Rewanżowe spotka-
nie planowane jest w Poznaniu na 30 bm.

**Dalszy ciąg turnieju o puchar I. „Dom
Sportowy”** odbędzie się w niedzielę, o godz.
15 na hali Ośrodka.

Hazena. W niedzielę grają w hali O-
środka: o godz. 10: Warta I. — Warta II, o
godz. 14: Warta III. — Warta IV.

Siatkówka pań. Początek rozgrywek o
mistrzostwo okręgowe przewiduje się na
połowę marca.

Koszykówka. Początek rozgrywek o mi-
strzostwo okręgowe kl. A. przewiduje się
na połowę marca.

Lekka atletyka

Trener Klumberg rozpoczął ma pracę
w tutejszym okręgu po zamknięciu obozu
dla lekko - atletek w Bukowinie, a więc
10 marca rb.

Narciarstwo

**Polacy na narciarskich mistrzostwach
Europy.** W biegu otwartym 17 klm Polacy
jak się okazało po dokładnych oblicze-
niach zajęli znacznie dalsze miejsca: Bro-
niśław Czech, czas 1:34:12 sek. — (63), An-
toni Szostak — czas 1:39:03 sek., (74) i Zdzi-
śław Motyka — czas 1:45:59 sek., (80). W
biegu indywidualnym wojskowym 28 klm.
wśród startujących 370 zawodników Pola-
cy zajęli następujące zaszczytne miejsca:
szer. Kozik (czas 2:52:02.5 sek. 5 strzałów
trafionych), miejsce 16, szer. Józef Kuraś
(czas 2:52:56 sek. 3 strzały tr.) — miejsce
24. Stanisław Nowak (czas 3:12:41 sek. 7
strzałów trafionych) — miejsce 46.

Pięściarstwo

**Dalszy ciąg walk o mistrzostwo okrę-
gu poznańskiego** odbędzie się w dniu 3 bm.
o godz. 18 w sali Kl. Sp. „H. Cegielski” przy
Górnej Wildzie 180. Zainteresowanie po-
wyższym meczem wzrasta z każdym
dnem, gdyż, wobec doskonałej formy na-
szego narybku walki stać będą na odpo-
wiednim poziomie. W niedzielę będą star-
tować zwycięzcy z pierwszego dnia
walk oraz inni liczni zawodnicy miejscowi
i zamiejscowi klasy „C” i „B”.

**Na marginesie meczu Polska — Cze-
chosłowacja** trudno nie wyrazić zdziwie-
nia, że kierownicy ekspedycji pp. Sa-
dłowski i Stamm nie mogli dopilnować
wagi Forlańskiego, mając na to aż 1 i pół
dnia czasu, oraz przy podatności F. Jest
to niedopuszczalne niedbalstwo. Pewną
winę ponosi tu również nasz POZB nie
wolno było bowiem puszczać zawodnika
na mecz międzypaństwowy jeżeli miał
zbyt wielką nadwagę przy wyjeździe (a
różnie się o tem mówić) zwłaszcza, że ist-
niał równorzędny zastępca, Moczko. Wre-
szcie trudno nie wyrazić oburzenia, że
zgadzono się na stronnictwo sędziego w
ringu, wskutek czego już przed rozpoczę-
ciem meczu Czesi mieli przewagę, a odbiło
się tu na wyniku, gdyż ponoć Wiśniew-
skiego ogromnie pokrzywdzono. Podobne
„nieudolności” kierownictwa ekspedycji —
że użyjemy łagodniejszego słowa — nie
mogą pozostać bez echa.

TEATRY

— **Z Teatru Wielkiego.** Dziś, w so-
botę „Szwanda dudziarz”. W niedzielę,
2 bm. o godz. 15 po cenach znizowanych
„Wesoła wdówka” z pp. Fontanówną,
Majchrzakówną, Barańskim, Bratkiewi-
czem, Folańskim i Wiśniewskim; kapel-
mistrz p. Latoszewski. Wieczorem go-
ścienny występ Marii Janowskiej - K. Kop-
czyńskiej w operze „Tosca”. Partnera-
mi znakomitej artystki będą pp. Drabik,
Karpacki i Urbanowicz; kapelmistrz dyr.
Wojciechowski.

W poniedziałek „Hrabina Marica” z
pp. Fontanówną, Grabowską, Bratkiewi-
czem, Raczkowskim i Sendeckim; kapel-
mistrz p. Leszczyński. We wtorek pod
kier. dyr. Wojciechowskiego „Szwanda
dudziarz” z pp. Bojar-Przemieniecką, dr.
Roesslerówną Karpackim, Perkowiczem,
Romanowiczem i Urbanowiczem. W śro-
dę ostatni gościenny występ Marii Janow-
skiej-Kopczyńskiej w operze „Madame
Butterfly”.

— **Z Teatru Polskiego.** Dziś pełna
humoru wyborna komedia Józefa Rac-
zkowskiego „Nad polskiem morzem”, którą
publiczność odwiedza tłumnie i bawi się
wybornie. Jutro po południu przedostat-
ni raz po cenach znizowanych piękna bajka
dla dzieci „Kopciuszek”, która schodzi
już z repertuaru. Wieczorem raz jeszcze
propagandowa komedia Raczkowskiego
„Nad polskiem morzem”.

We wtorek premiera niezwykle cieka-
wej komedii wybitnego rosyjskiego pisa-
rza Mikołaja Jewreinowa „Teatr wiecz-
ystej wojny”, którą z pietyzmem wystawia
dyrekcja. Nową oprawę dał p. Jarocki.
Reżyserja p. Wysockiej. Obsadę stano-
wią pp. Biesiadecka, Grabowska, Królko-
wska, Wysocka, Biesiadecki, Bracki, Go-
dlewski, Konradt, Kordowski, Kwaskow-
ski, Noskowski, Nowacki, Przysiański,
Rodziewicz i Tosik.

— **Z Teatru Nowego.** Dziś, w sobotę
wyborna komedia p. t. „Dobrze skrojony
frak”. Barwna ta komedia, skrzęca się
dowcipem i humorem, obfituje w wiele
komicznych sytuacji, wywołujących żywe
oklaski i śmiech rozbawionej widowni.
„Dobrze skrojony frak” przeszedł przez
wszystkie sceny Europy, zdobywając
wszędzie duże powodzenie.
W niedzielę o godz. 3.30 po poł. ulu-
bione widowisko naszych miłośników,
piękna bajka p. t. „Dziecię szczęścia”. —
Tańce karzelków, kwiatków i zbojników
wzbudzają zachwyt naszych najmłod-
szych widzów.

ZYGMUNT ZAWROCKI, artysta Opery,
udziela lekcji śpiewu solowego. Metoda
włoska, poprawa wadliwej imitacji gło-
su, przywrócenie lekkości i naturalności
dźwięku. Przygotowuje do Opery i wystę-
pów estradowych. Zgłoszenia i próba gło-
su od godz. 2—3, ul. Wąły Zygmunta Augu-
sta 1, II p. pr. sw 21 938

CHÓR MURZYŃSKI — UTICA REVEL- LERS W POZNANIU.

W dniach najbliższych oczekuje miasto
nasze znowu wielką artystyczną sensacją.
Po słynnym Balcie Bodenwieser, który
tak wielki zachwyt wywołał, — po raz
pierwszy usłyszymy w Poznaniu światło-
wej sławy CHÓR MURZYŃSKI — UTICA
REVELLERS, który wystąpi jedyny raz
w przejeździe na wielkie tournée zagra-
niczne.

w sobotę, dnia 8 marca b. r. o godz. 11-ej
wiecz. w teatrze „Słońce”.

CHÓR MURZYŃSKI — UTICA REVEL-
LERS — to najslawniejsza na świecie gru-
pa śpiewaków murzyńskich ostatniej do-
by. Jest to zdanie nie tylko publiczności,
ale również krytyków murzyńskich, któ-
rzy mieli okazję słyszeć ich w doskonałych
programach, jak: NEGRO SPIRITUALS
(Murzyńskie pieśni), OLD PLANTATIONS
MELODIES (stare melodie plantacyjne) i
w pieśniach ludowych. Harmonia tego
chóru jest niezrównana. Śpiewacy ci uni-
kają wszelkich prób artystycznego zmoe-
dernizowania się, starając się trzymać
świeżości swych pieśni narodowych, które
odtwarzają, rzecz można, niedbale i zara-
zem z głębokim uczuciem tak bardzo cha-
rakterystycznym ich ludowym pieśniom.
Chór ten, gdziekolwiek się zjawiał, cieszył
się niebywałym i entuzjastycznym aplau-
zem publiczności. — Nie wątpimy ani na
chwilę, że sympatyczny REVELLERSI do-
znają równie sympatycznego przyjęcia w
Polsce. Zapowiedziany na sobotę występ
tego znakomitego zespołu wzbudził wielkie
zainteresowanie w Poznaniu.

Bilety są wcześniej do nabycia w skła-
dzie cygar p. Szrejbrovskiego — ul. Gwar-
na 20. Tel. 56-38. zw 21 997

ROBERT CASADESUS w Poznaniu.

Dyrekcja koncertów Rozmarynowicza komu-
nikuje, że po dwuletnich pertraktacjach udało
jej się ponownie pozyskać na jeden koncert na-
jeźdźnielczego pianiste francuskiego Roberta
Casadesusa, którego pierwszy występ w Pozna-
niu w roku 1927 pozostawił najsilniejsze wra-
żenia na słuchaczach. Koncert odbędzie się 11-go
marca w Auli uniwersyteckiej. Mimo obrzy-
miego honorarium, jakie artysta otrzymał, ceny
bileto-ów nie przekrocza cen koncertów mistrzo-
wskich. Bilety nabyć można od poniedziałku w
składzie cygar p. A. Szrejbrovskiego, ul. Gwar-
na 20. telefon 56-38. zw 21 996

Teatr Wielki

DZIŚ — „Szwanda dudziarz” — opera
Weinbergera.

Niedziela, 2 3 po poł. „Wesoła wdówka”,
operetka Lehara.

Niedziela, 2 3 wiecz. „Tosca”, opera
Pucciniego. Występ gościenny Marii
Janowskiej - Kopczyńskiej.

Poniedziałek, 3 3 „Hrabina Marica”, ope-
retka Kalmana.

Wtorek, 4 3 „Szwanda dudziarz”, opera
Weinbergera.

Środa, 5 3 „Madame Butterfly”, opera
Pucciniego. — Ostatni gośc. występ p.
Janowskiej-Kopczyńskiej.

Czwartek, 6 3 „Szwanda dudziarz”, opera
Weinbergera.

Piątek, 7 3 „Polska krew”, operetka Ned-
bala.

Sobota, 8 3 „Hrabina Marica”, operetka
Kalmana.

Niedziela, 9 3 popoł. „Halka”, opera Mo-
nuszki.

Niedziela, 9 3 wiecz. „Krysia Leśniczka-
ka”, operetka J. Jarno.

Poniedziałek, 10 3 „Pan Twardowski”,
balet Różyckiego.

Wtorek, 11 3 „Krysia Leśniczanka”, ope-
retka J. Jarno.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Po rozpoczęciu przedstawienia nikt na
salę wpuszczonej nie będzie.

Bilety poprzednio do nabycia w kasie
teatralnej (Teatr Polski, ul. 27 Grudnia).

Teatr Polski

DZIŚ — „Nad polskiem morzem”.

Niedziela, 2 3 po poł. „Kopciuszek”.

Niedziela, 2 3 wieczorem „Nad polskiem
morzem”.

Poniedziałek, 3 3 „Kupiec wenecki”.

Wtorek, 4 3 „Teatr wieczystej wojny”, ko-
medja Jewreinowa. (Premjera.)

Środa, 5 3 „Teatr wieczystej wojny”.

Czwartek, 6 3 „Teatr wieczystej wojny”.

Piątek, 7 3 „Teatr wieczystej wojny”.

Sobota, 8 3 „Kupiec wenecki”.

Niedziela, 9 3 popoł. „Kopciuszek” (po raz
ostatni).

Niedziela, 9 3 wiecz. „Teatr wieczystej
wojny”.

Poniedziałek, 10 3 „Nad polskiem mo-
rzem”.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Dobrze skrojony frak”.

Niedziela, 2 3 o godz. 15.30 „Dziecię szczę-
ścia”, bajka dla dzieci.

Niedziela, 2 3 wieczorem „Dobrze skrojo-
ny frak”.

Poniedziałek, 3 3 „Dobrze skrojony frak”

Początek o godzinie 8 wieczorem

Bilety poprzednio do nabycia w skła-
dzie cygar p. Zygarskiego, narożnik
ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

TEATR WIELKOPOLSKI

Macierzy Szkolnej w Gdańsku
pod dyr. Bol. Brzeskiego

„Ogniem i mieczem”
sztuka w 5 aktach

według powieści H. Sienkiewicza

2 marca — Grodzisk

3 marca — Opalenica

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

TEATRALIZACJA TEATRU I ŻYCIA

(Przed wtorkową premierą „Teatru wiecznej wojny“)

Mikołaj Jewreinow, potomek starego rodu arystokracji rosyjskiej, jeden z najbardziej i wszechstronnie utalentowanych ludzi Rosji przedwojennej, zbliżył się do teatru podczas największego rozkwitu, panującego w nim naturalizmu i odrzucił poczuł się jego wrogiem zacięciem. W teatrze ówczesnym panowało wszechwładne hasło „jak w życiu“. Na banić skazane było wszystko, co nosiło na sobie piętno teatralności. Dla Jewreinowa istotą teatru jest właśnie „teatralność“ bez niej teatr przestaje być teatrem.

Z latami ten zacięty obrońca teatralności wyrobił sobie pewien system filozoficzny.

Instynkt „teatralności“, instynkt „przeobrażania się“ jest wrodzony ludzkości. Z rozwojem cywilizacji nie znikną, lecz przeciwnie — potęguje się. Wszakże wiek XVI. z całym przepychem odrodzenia był jednym wielkim teatrem. A epoka Ludwika XIV. jej ceremonie, ubiory czyż nie były teatrem? A wielki Napoleon, który nawet uczył się gry aktorskiej u aktora Talmy czy nie jest dowodem tego ulubionego terminu Jewreinowa „teatralizacja życia“? Jakże wielką była ta scena, na której on grał swoją rolę — równała się mapie całego świata! Jewreinow nie ogranicza pojęcia teatralności do desek scenicznych jedynie. Dla niego teatr zawodowy jest małym ułamkiem Wielkiego Teatru Życia. Każdy człowiek odgrywa swoją życiową rolę; można by powiedzieć, że każdy zawód, każde stanowisko społeczne jest tą rolą. Lecz czy wielu jest tych uświadomionych aktorów tak życiowych jak i teatralnych? Zdaje się że nie. Ludzie raczej są skłonni do burzliwym odrzuceniu przypisywania im, że grają jakąś rolę; skłonni są twierdzić, że są tylko sobą. A tymczasem gdzie dwóch ludzi się zejdzie, tam już się rozpoczyna „teatr“ — ciekawsi im lepsi „życiowi aktorzy“ przyjmują w nim udział.

Dlatego do teatru, jako taki, nigdy nie traci swego uroku. Przychodzą doń widzowie, aby choć przez parę godzin zapomnieć o sobie, o swym codziennym otoczeniu, i pożyć skondensowanym życiem bohaterów scenicznych.

Czyli, że teatr ma wpływ na życie a nie życie na teatr, jak chcą niektórzy. Pocóż przenosić do teatru szarość, codzienność i zewnętrzność życia od których właśnie widzi chce uciec? Otóż Jewreinow żąda nie przeniesienia życia do teatru, ale teatru w życie. „Teatralizacja życia“, oto hasło Jewreinowa. Oto społeczne żądanie jakie on stawia teatrowi. Ubolewa on jednak nad obecną epoką mówiąc: „I cóż tu mówić o teatralizacji — kiedy w czasie gdyśmy się urodzili zerwane są z życia szaty maskaradowe, zrzucone wysokie koturny, zniszczone śmiejące się maski. Dziś wyszukana elegancja i głupota są synonimami, plastyka poży śmieszna, kult pięknego stylu niedorzecznością. Teatralność okazała się wygnaną nie tylko ze sceny życia ale i ze sceny teatru. Suchy intelekt, nauka, fabryka, zdobycie dostatku. Dla szerokich mas, twarde pełne nagniotków dlonie i co pozatem? Urodziliśmy się o zmierzchu. Urodziliśmy się z troską o „chleb powszedni“ i o „sprawiedliwość“ a z zapomnieniem o „circenses“ życia, które są tymże samym „chlebem powszednim“ i tą samą „sprawiedliwością“, o ile te pojęcia obejmują zaspokojenie przyrodzonych potrzeb. I oto stało się to, co się powinno było stać: im więcej ludzie zaczęli lekceważyć teatralność, tem im duszniej zaczęło się żyć“.

Co do teatru Jewreinowa, rozumie się samo przez się, że niema w nim miejsca na to wszystko co można nazwać „życiowym“, „naturalnym“. Dla niego „naturalność“ jest antytezą „teatralności“. Nie o wyjawianie życiowych uczuć mu chodzi ale raczej o odrzucenie się od siebie samego, o ciągłe „przeobrażanie się“. Wszystko powinno być wyrazistsze niż w życiu — gesty — intonacja i ekspresja. Bo i cóż to jest tak zwana „naturalność“? Rola dobrze zagrana zawsze się będzie wydawać naturalną. W życiu jest to samo, najnaturalniejszym wydaje się człowiek, opanowany, czyli dobry aktor życiowy. Chroń nas Boże od tej naturalności, jaka była programem w

teatrze podczas trwania w nim kierunku „naturalistycznego“, gdy to aktor naśladował „naturalność życiową“ mruczał swoją rolę pod nosem, przełatując z przedziwną nonszalancją ponad wszystkim co miało walory dynamiczno-ekspresyjne. Teatr do dziś dnia pokutuje za to swoim brakiem wyrazistości.

Jego trylogia na którą składają się I. „To co najważniejsze“, II. „Określ sprawiedliwych“, III. „Teatr wiecznej wojny“ przeprowadza z rozmaitych punktów widzenia ujęty „teatr w życie“ i jego znaczenie dla życia. W „To co najważniejsze“ dobroczyńca ludzkości imieniem Paraklet zbiera aktorów i każe im, zamiast grać w teatrze, iść w życie i tam grać różne zgóry określone role. Posyła ich w środowiska ludzkie, w których atmosfera przepojona jest nieszczęściem, zbrodnią, myślą o samobójstwie, smutkiem i niedolą. Oto tam mają szerokie pole dla działania aktorskiego. Niechże imrowizują, niech pocieszają, niech wzbudzają nadzieję, niech wykazują cel życia, bo iluzja to wielki czynnik, który wzbogaca życie ludzkie. Pozbawić życie iluzji — znaczy umrzeć — mówi Jewreinow. Zaszczepić iluzję w duszy człowieka, znaczy uratować go. I aktorom Jewreinowa udaje się to zadanie, ratują wielu ludzi.

Jest to przeniesienie teatru w życie, przeniesienie tego co na deskach scenicznych zaczerpuje widza — w samo życie. Jewreinow nadaje tej roli teatru jakby jakieś religijno-moralne znaczenie.

W „Określe sprawiedliwych“ ten punkt widzenia będzie polityczno-socjalny. Wykazuje w nim Jewreinow, że ucieczka od walk życiowych, od ziemi dla której jesteśmy stworzeni, osłabia i rozkłada siły duchowe człowieka. Zbiera się grupa dobrych, szlachetnych ludzi; zmęczonych walką z otaczającym złem, zniechęconych do życia społecznego, wątpiających w sprawiedliwość ziemską, którzy postanawiają opuścić ziemię, uciec od niej. Zakładają gminę anarchiczną i na okrzucie „Anachoreta“ wypływają na morze, aby już nigdy do ziemi nie wrócić. Lecz już po krótkim czasie zaczynają się tarcia między nimi. W jednym budzi się tęsknota za tem co opuścili. Drugich męczy bezczynność, brak im tej walki od której uciekli. Inni znów są niezadowoleni z zarządu gminy, zazdroszczą tym, którzy się wysunęli na czoło. Zaczynają się intrzygi, aż wreszcie wybucha bunt, żądanie powrotu i wysadzenie na ląd. Tak się też staje — wracają. Tylko kapitan okrętu i młoda dziewczyna, którzy w tej krótkiej podróży znaleźli skarb: wielką miłość, nie chcą powrotu do zgiełku życia. Gdy już wszyscy opuścili okręt oni we dwoje odpływają w Nieznane, by już nigdy nie powrócić. Nie ucieczka od życia, ale właśnie ciągła walka ze złem, dla której trzeba nieraz tyle ról życiowych odegrać, pogłębia i doskonali siły naszego ducha.

W „Teatrze wiecznej wojny“ to spojrzenie będzie niejako od strony życia i jego filozofii. Cała konstrukcja sztuki jest inna, aniżeli jesteśmy do niej przyzwyczajeni w sztukach teatralnych. Tu nie fabuła odgrywa rolę. Tu jest pokazany skrawek życia ze swoją kalejdoskopową zmiennością scen i nastrojów. Tu jest ważna „maska“ jaką ludzie przywdziewają, gdy idą na spotkanie swych życiowych partnerów. Tu błyskają ogniki paradoksów, dowcipów, filozoficznych tez. Lecz rozstrzygnięcie pozostawione jest indywidualnej woli widza, który niewątpliwie wyjdzie z teatru z rozbudzoną wyobraźnią i z bogatym tematem do towarzyskich dyskusji na długi czas — a o ile ktoś lubi myśleć — to i do myślenia. Zaiście — ciekawą jest „commedia dell'arte“ tak na deskach scenicznych jak i w życiu samym.

Stanisława Wysocka.
Poznań.

Książki nadesłane

Kalendarz „Przeglądu Stolarskiego“ na rok 1936. Nakł. „PAR“ Poznań.

Jan Kasprowicz: Dzieła tom II „Motywy biblijne. Chrystus“. Kraków 1930. Wyd. W. Meisels.

Jan Kasprowicz: Dzieła tom III „Świat się kończy“. Kraków 1930. Wyd. W. Meisels.

ZYCIE KULTURALNE

NAUKA

Niemieckie prace śląskie. Żywo czynna nauka historyczna niemiecka na Śląsku wystąpiła z szeregiem nowych pozycji. I tak „Historische Kommission für Schlesien“ wydała A. M. Koslera „Die preussische Volksschulpolitik in Oberschlesien 1742 - 1848. Ukazało się to wydawnictwo jako trzeci tom serii: Einzelschriften zur Schlesischen Geschichte (cena 12 mk). Książka ta niewątpliwie zainteresuje i polskich historyków. Równocześnie w kontynuacji wydawnictwa „Codex diplomaticus Silesiae“ wydano jako tom 34 dalszy zeszyt inwentarzy archiwów niepaństwowych śląskich. Obecnie opublikowano „Kreis Habelschwerdt“ wydawcy E. Graber i U. Lincke, cena 15 mk). „Verein für Geschichte Schlesiens“ wydał ostatnio pierwszy zeszyt za rok 1930 swych „Schlesische Geschichtsblätter“ z szeregiem przyczynków do lokalnej historii śląskiej, m. i F. Reiche omawia zagadnienie „Die Bretholz'sche Theorie nud Schlesien“. W serii odczytów towarzystwa prof. Knötel mówił we Wrocławiu o kościołach w ramach obrazu miasta śląskiego. (zw)

Krakowskie Tow. Lekarskie odbyło walne zebranie, na którym dokonano wyboru nowego zarządu. Prezesem został prof. dr. J. Latkowski, wiceprezesem — dr. J. Landau. (nk)

Z Polskiego Tow. Chemicznego. Oddział lwowski odbył posiedzenie z odczytem prof. dr. S. Pilata nt. „Kongres energetyczny w Tokio“ (Wrażenia z podróży do Japonji). (nl)

LITERATURA

„Spór o sierzanta Griszę“. Szereg wydanych przez „Rój“ książek „wojennych“ pomnożył się o gruby tom Arnolda Zwiega. Między pisarzami wojennymi jest on jednym z najsilniejszych obok słynnego Remarque'a. Czytelnikowi polskiemu jest to opowiadanie o tyle o innych bliższe, że rozgrywa się w tak zwanym „Ober-Oście“, na terenie wileńszczyzny. Zbiegły z obozu koncentracyjnego jeniec rosyjski Grisza, podaje się przy ponownym schwytaniu, za innego rosyjskiego zbiegę, którego legitymację przypadkiem dostał i ma być za winy tamtego przez Niemców rozstrzelany. Grisza broni się, wykazując, że podszedł się tylko pod cudze nazwisko. Rzecz się wyjaśnia, ale sprawa Griszy staje się kwestią sporu między dwoma generałami, z których jeden na złość drugiemu każe w końcu Griszę rozstrzelać. Mnóstwo różnorodnych typów i wiele scen o mocnym napięciu ujmują nastroje „Ober-Ostu“ i armji niemieckiej w nader przekonujący swą wiarygodnością obraz. (ln)

OCHRONA ZABYTKÓW

Średniowieczne relikwiane w Wielkopolsce. Ostatnia „Tęcza“ zamieszcza artykuł dr. A. Brosiga pt.: „O średniowiecznych relikwiarzach“. We wstępie mówi autor o złotnictwie wielkopolskim. Historia tej galezi zdobnictwa nie jest dotychczas jeszcze opracowana, a przecież ma ona niejedną klubną kartę. Juhob Barth (ok. 1500 r.), Erazm Kamyn (1541—1590), a w XVII stuleciu Tobiasz Jasłowski, Jan Brożek, Suwari i inni postawili złotnictwo wielkopolskie na takim poziomie, że pozostawiało ono poza sobą malarstwo cechowe i sznycerstwo. Dalej znajdujemy opis licznych relikwiarzy, przechowywanych w skarbcach kościołów wielkopolskich, a stanowiących piękne okazy sztuki złotniczej. Artykuł zdobią bogato liczne ilustracje. (tk)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Wystawa Czajkowskiego. Z Warszawy pisał nam: Stanisław Czajkowski, po zgonie Fałata naczelną chyba malarz polskiej wsi, wystawił w „Zachęcie“ duży zbiór swych dzieł. Jeżeli idzie o sentyment wiejskich kościołów, drzew i kopie, o obłoki i o wodę, to w Czajkowskim znalazły one natchnionego poetę wysokiego lotu. Już za swych krakowsko-akademickich czasów zwracał Stanisław Czajkowski uwagę powszechną jako jeden z najzdolniejszych w Niemczech podówczas plejadzie utalentowanych. Dzisiaj jest mistrzem, jakich niewielu. Mocny, chociaż dyskretny w kolorze, komponuje swe obrazy po majstersku, a nastroj polskiej przyrody wyczuwa z siłą ewokacji, która przypomina Chelmońskiego. Zbiór ten wystawiony świadczy, że znakomity artysta znajduje się w pełni sił, świadomości twórczej i natchnienia. Sukces wystawy jest ogromny. (pw)

VARIA

„W ostępach Persji“. W „Ilustracji Wielkopolskiej“ znajdujemy ciekawy artykuł p. t. „700 km. pieszo przez ostępy Persji“. Są to wspomnienia p. G. Heinricha, podróżnika-zoologa, rodowitego Pomorza, z wyprawy naukowej, która miała na celu zbadanie fauny, a szczególnie życia ptaków w lasach dziewiczych, na stokach gór Elbrusu w Persji. Autor opisuje trudy wyprawy w tych dzikich i niezdrowych miejscach. P. Heinrich w marcu r. wyrusza na nową wyprawę na archipelag Malajski. (tk)

ZA TRUMNĄ UCZONEGO

L w ó w, 27 lutego.

Trumno było przed kościołem OO. Bernardynów we Lwowie a tłok w krypcie kościelnej, w której wśród żarzających się świec spoczywały zwłoki śp. prof. Jana Ptasznika. Z ostatnią przysługą pospieszyli i najczcigodniejsi najstarsi i młodzież z ławy uniwersyteckiej. Przed trumną zgromadziła się rodzina i władze akademickie. Po pieniach żałobnych studenci wzięli zwłoki na ramiona i ruszono ku wyjściu, gdzie rozległ się śpiew chóru akademickiego. Poczem złożono trumnę na karawanie. Stojący przed prastarą świątynią święty Jan z Dukli jak gdyby zanosił w ostatniej chwili ze wznieśionymi rękoma modły do Pana Zastępów za duszę Zmarłego.

Przed ruszeniem konduktu przemówił prof. St. Zakrzewski żegnając śp. prof. Ptasznika imieniem Uniwersytetu J. Kazimierza, Polskiej Akademii Umiejętności, Towarzystwa Naukowego we Lwowie i Polskiego Towarzystwa Historycznego: „Dziś niestety stoimy już nad trumną tego — mówił prof. Zakrzewski — który zaledwie wczesną jesień życia swego zaczął, a w dziełach swych i publikacjach niemal całą bibliotekę zostawił... Dziś zamknęły się te dobre Jego oczy, które z nadzieją i miłością patrzyły na wszystko co dobre i szlachetne... odszedł zostawiając stojącego tu synka, który nie zdaje sobie sprawy z tego, co się dziś dzieje i nie wie, jak wielkie nazwisko będzie nosił“. Potem żegnał zwłoki imieniem Uniwersytetu Jagiellońskiego, którego profesorem był Zmarły do r. 1919, prof. Ludwik Piotrowicz, następnie zaś imieniem Uniwersytetu Poznańskiego i b. uczeń mówił prof. Zygmunt Wojciechowski:

„Działalność naukowa śp. prof. Jana Ptasznika — mówił — przerastała mury jednego uniwersytetu, to też każda instytucja naukowa a tembardziej każda wszechzna poczuwa się do wyrażenia wyrazów swego współczucia. Równocześnie zabieram głos imieniem jego b. uczniów, tych, którzy krócej lub dłużej stawiają samodzielne kroki na niwie badań naukowych. Nie pora dziś na reakcję intelektualną; w tak bolesnej chwili wybija się reakcja uczuciowa, serdeczny żal po dobrym i kochanym człowieku. Rozsiani po całej Polsce uczniowie, śmierć Jego powitali niejedną szczerą łzą a pamięć Zmarłego zachowają, póki ich życia“. Ostatni przemawiał reprezentant Wszechnicy Stefan Batorego prof. Modelski, przypominając plany Zmarłego przeniesienia się do Wilna.

Po przemówieniach ruszył olbrzymi kondukt. Otwierała go orkiestra 26 pp. potem kier prowadzona przez b. rektora Uniw. J. Kazimierza ks. prof. Narajewskiego, za nim tłumy młodzieży niosące wieńce, m. in. i od instytucji naukowych warszawskich. Potem następował zaprzężony w dwie pary koni rydwan żałobny, za nim rodzina Zmarłego, w której chustki chłopskie mieszały się z ubiorami inteligencji i z najlepszymi nazwiskami szlacheckimi; dalej kroczył Senat, za nim profesorowie Uniwersytetu Jana Kazimierza wraz z prof. Abrahamem i prof. Balzerem, reprezentanci innych wszechnic, dyr. Kaczmarczyk imieniem Pozn. Towarzystwa Przyjaciół Nauk i ogromny zastęp elity umysłowej Lwowa.

Na cmentarzu wyjętą z karawanu trumnę żegnała orkiestra i chór akademicki; u grobowca imieniem najmłodszego wychowanków Zmarłego prze mówił N. A. Wagner.

Pozostała świadomość okrutnej straty poniesionej przez naukę polską: osierocona katedra z gronem uczeni, osierocony „Kwartalnik Historyczny“, osierocony własny warsztat pracy, który ogromnym kosztem i staraniem stworzył sobie Zmarły.

Pisma nadesłane

„Śpiewak“. Nr. 2. Treść: St. M. Stoiński: „Ludomir Różycki (Nowy laureat państwowej nagrody muzycznej)“. — St. M. Stoiński: „Znaczenie społeczne śpiewu chórowego“. — Feliks Sachse: „Kilka uwag o utworach popisowych na zjazd ogólnopolski“. — Opera i koncerty. — Kronika muzyczna. — Kronika chóralna — Marian Mrozowski (40-letni jubileusz pracy). — Nadesłane nuty i książki. — Czasopisma muzyczne. — Komunikaty i wiadomości z Polskich Związków Śpiewaczych. — Składki na pomnik Momiuzki.

Reforma podatku obrotowego

Uchwały podkomisji sejmowej — Zniżka stawek

Podkomisja skarbowa do reformy podatku przemysłowego ukończyła drugie czytanie zgłoszonych poprawek.

Ożywioną dyskusję wywołał wniosek pos. Kuśnierza, według którego w wypadkach niemożności zapłacenia przez podatnika zaległości podatkowej przemysłowej wraz z procentami i karami narosłymi aż po koniec 1928 r., jak również w wypadkach, w których ściąganie tych zaległości połączone byłoby z ruiną, względnie z podkopaniem warsztatu pracy przedsiębiorstwa handlowego lub przemysłowego, winien minister skarbu zarządzić odpisanie tych zaległości po zasięgnięciu opinii w odnośnych Izbach Handlowych i Przemysłowych, względnie Izbach Rzemieślniczych. Wnioskodawca domagał się przeprowadzenia, równocześnie z odbudową podatku przemysłowego, także częściowej likwidacji skutków, spowodowanych w życiu gospodarczym przez tenże podatek. Sytuacja gospodarcza w kraju domaga się pod tym względem stosowania zarządzeń ulgowych.

Po dyskusji, podkomisja, wskutek negatywnego stanowiska rządu, przyjęła ograniczony wniosek pos. Kuśnierza, idący w tym kierunku, że rząd przeprowadzi umorzenie zaległości podatku przemysłowego aż po koniec r. 1927 włącznie, w wysokości po zł 250 za każdy rok zasadniczego wymiaru oraz umorzy wynikiem stąd kary, zaległości i odsetki. Detaliczne składki materiałowe aptecznych postanowiono traktować na równi z aptekami.

Na wniosek pos. Bruna uchwalono, że pośrednicy handlowi, pracujący na rzecz firm, nieopłacających podatku od obrotu, płacić będą podatek obrotowy tylko od prowizji, nie zaś od pełnego obrotu. Ponadto, na wniosek posła Bruna podkomisja przyjęła zmianę ustawy, umożliwiającą wprowadzenie ryczałtu dla drobnych podatników.

Co do eksportu minister zgodził się w zasadzie na zwolnienie go od podatku obrotowego, zastrzegając sobie

możność stosowania pewnych wyjątków. Przy ustalaniu pojęcia komisji, wyłączono przedsiębiorstwa kupna, ograniczając je tylko do przedsiębiorstw sprzedaży.

Odnosnie do wniosków posła Kuśnierza i Pragiera w kwestji opodatkowania przemysłu i rzemiosła, komisja przyjęła następujące zasady: Zniża się stawkę podatku dla rzemiosła, na 1 proc. od 1 stycznia 1931 r. dla kategorii 8, 7 i 6-tej, zaś dla przemysłu na 13/4 proc. dla kategorii od 1—5-tej od 1 stycznia 1932 r., na 11/2 proc. dla kategorii od 1—5-tej od 1-go stycznia 1933 r., na 11/4 proc., dla kategorii od 1—5-tej od 1 stycznia 1934 r. i na 1 proc. dla kategorii od 1—5-tej od 1 stycznia 1935 r.

Na wniosek posła Świeckiego (Klub Narod.) przyjęto poprawkę, że zwalnia się od podatku przemysłowego transakcje kupna — sprzedaży wszelkiego rodzaju zbóż oraz ich przetworów.

Ożywioną debatę wywołała sprawa podatku wyrównawczego. Minister skarbu powołał się na swoje poprzednie enuncjacje, oświadczając, że gotów jest przyjąć ten podatek w formie upoważnienia. Po dyskusji przyjęto zasadę podatku wyrównawczego w formie upoważnienia na okres 5-ciu lat, z dodatkiem posła Bruna, który brzmiał: „Podatek wyrównawczy dla poszczególnych artykułów wchodzi w życie z równoczesnym wprowadzeniem od tychże artykułów, wyprodukowanych na terenie obowiązującej niniejszej ustawy, jednorazowego podatku obrotowego, który będzie pobierany od ostatniego producenta za wszystkie późniejsze fazy obrotów. Artykuły, które opłaciły podatek wyrównawczy i jednorazowy podatek obrotowy, wolne są od podatku przemysłowego od obrotu”.

W ciągu dnia dzisiejszego nastąpi opracowanie poprawek pod względem redakcyjnym, zaś 3 marca podkomisja przystąpi do 3-go czytania przyjętych poprawek.

Epigonowie „trzydziestki“

„Orędownik Wielkopolski“ pisze, co następuje:

W ub. czwartek odbyło się w salce Domu Rzemieślniczego zebranie „informacyjne“ Chrześ. Zjedn. Rzemieślniczego. Zagaił je prezes nowego stronnictwa p. Namysł powitaniem jak sam podkreślił gości „proszonych i nieproszonych”. Na porządku obrad widniały dwa referaty. W pierwszym z nich o zagadnieniach podatkowych, podkreślił mówca, że rzemiosło „nie ma faktycznie żadnych przedstawicieli w Sejmie” i dowodził, że Związek Towarzystw Przemysłowo-Rzemieślniczych nie jest dostateczną reprezentacją rzemiosła, gdyż wysyłał memorjały w sprawach rzemieślniczych, które nie zawsze odnosiły skutku. Przestrzegając mówca p. Stolski fotograf z zawodu przed „falszymi opiekunami z poza rzemiosła” a zachwalał jako „jedyną reprezentację” — istniejącą od kilku tygodni Chrześcijańskie Zjedn. Rzemiosła. Również o sprawach podatkowych miał referować drugi mówca p. Kabaciński, ale więcej jeszcze niż jego poprzednik, odszedł od zapowiedzianej treści. Przyrównywał rzemiosło do stada owiec leżącego w czasie pożaru ponownie w płomienie, dowodził, że rzemiosło działało zwykle na swą szkodę, nie idąc np. z sanacyjnym Chrześcijańskim Zjednoczeniem. — Mówca sam przechodził już pięciokrotnie „upadek organizacji rzemieślniczych”. Potrafił wreszcie coś o bólach podatkowych i nawoływał do „organizowania się rzemiosła”, które tylko dzięki „trzydziestce” ma swoich przedstawicieli w Sejmie. Twierdzenie ostatnie wszystkim zdaje się było niezrozumiałe i wywołało śmiech i zdziwienie. W dalszym ciągu p. Kabaciński jak zwykle w sanacji bywa, powtórzył stary komunał, że „Sejm jest wogóle niezdatny, aby wypełnić te obowiązki, do których był powołany, gdyż nie kieruje się interesem ogółu, lecz interesem klas.”

W dalszym ciągu swoich karkołomnych wywodów p. Kabaciński dowodził, że „dzięki trzydziestce wszedł do Sejmu poseł Miklaszewski jako przedstawiciel rzemiosła ale na terenie Sejmu nie może on interesów rzemiosła skutecznie bronić, bo jest przedstawicie-

lem partji”. Skończył wreszcie tem, że powiedział, iż nie ma zamiaru już zebrań więcej nudzić swoimi wywodami i stwierdził w końcu — że Chrześcijańskie Zjednoczenie Rzemiosła jest „bezpartyjne”.

Na tych referatach przyjdzie zebrańia chciało zakończyć.

Wywołało to jednak ostry sprzeciw ze strony p. Kopydłowskiego, który zastrzegł się przeciwko odcinaniu zebrań od głosu i domagał się dyskusji, wskazując na ciężkie obciążenie rzemiosła, przyczem odgrzązał się, że „przeciwstawi się bardzo energicznie zakusom zniszczenia go przez dotkliwie podatki”.

P. Szkudlarek podkreślił, że niemiłe uderzyły go argumenty bojowe zebrań i niezrozumiale dla niego są ataki p. Stolskiego na istniejące organizacje rzemieślnicze, że nie zdziały one nic dla rzemiosła. Był to atak przeciw zasłużonej organizacji rzemieślniczej, mianowicie Związkowi Towarzystw Przem. i Rzemieślniczych. Na zebrańiu zarzuca się rozbiłanie i wywraca się kota w miechu. Obecne zapowiedzi Chrześcijańskiej Organizacji Rzemiosła nie powinno wprowadzić nikogo w błąd, albowiem przypominają zbyt dobrze historję Stronnictwa Mieszczańskiego, które również obiecywało „pokazanie swej siły w Sejmie”. Chrześ. Zjednoczenie Rzemiosła jest niczem innym, jak tylko spadkobiercą Chmielewskich, Grobelnych i Brzegów. Mówca przestrzegał, ażeby rzemiosło unikało niepowołanych opiekunów jakim był niedawno redaktor Brzeg z „Dziennika Poznańskiego”. Wielki niesmak wywołał zwolennik sanacji p. Kopydłowski, który zaatakował Związek Tow. Przemysłowo-Rzemieślniczych, twierdząc, że w nich rzemieślnik nie jest sam a należy tam również inteligencja, jak lekarze i adwokaci. Jego zdaniem takie stowarzyszenia rzemieślnicze „należą do archiwum”.

Na to zabrał głos obecny na zebrańiu prezes Związku bezpośrednio zaatakowanego p. poseł Górczak i podał krótko, że na bezmyślne zarzuty p. Kop. szkoda nawet odpowiadać. W mocnych słowach dowiódł poseł Górczak, że nikt inny, tylko właśnie Związek Tow. Przemysłowo-Rzemieś-

nicznych bronił i broni rzemiosła. Demagogiczne zaś argumenty obu referentów zdemaskował poseł Górczak w zupełności, wskazując na fałszywe jakimś posługują się nowi organizatorzy rzemiosła. Niewątpliwie pewnym sferom stanowisko rzemiosła wielkopolskiego z powodu twardego stanowiska narodowego i katolickiego jest nie na rękę.

My się jednak naszych przekonania nie wyzbedziemy. W wrześniu ubiegłego roku np. odbył się zjazd rzemiosła z całej Polski przy udziale około 5.000 ludzi i szkoda, że wówczas z dzisiejszych prelegentów nikt nie współpracował dla tego zjazdu. Nawet pan minister odmówił protektoratu dla zjazdu w Poznaniu, za to, gdy w Warszawie odbył się lichy hupsztyczek sanacyjny, do którego użyto nawet imienia Dekiertha, wówczas był obecnym cały rząd. Tak oto traktuje się nasze rzemiosło.

Ciekawem jest, że organizatorzy tak zw. „Zjednoczenia”, jakoby nie wiedzieli, iż w sprawach podatków rzemieślniczych przy ostatnim budżecie kruszyli kopie posłowie Lewandowski i Załewski, a przed rokiem czynił to samo pos. Miklaszewski. Łudzeniem i demagogia jest twierdzenie twórców Chrześ. Zjedn., że w tym roku jeszcze przyjdą ulgi dla rzemiosła. Ulgi te są konieczne i pilne, ale nie dla jednostek a dla całego rzemiosła. Zmiany doznać musi cała polityka skarbowo-podatkowa.

Przemówienie p. Górczaka przyjęto burzą oklasków. P. Trawiński prezes cechu krawieckiego damskiego wyraził szczere ubolewanie, że w tak niesfornym tonie przemawiał p. Kopydłowski i to w chwili, gdy potrzeba silnej zwartości rzemiosła.

Po słabych już odpowiedziach ze strony przyjdum, zamknięto kilkunastogodzinne obrady.

O zwrot majątków potomkom powstańców

W szeroko omawianej dziś sprawie zwrotu majątków potomkom powstańców z r. 1863, pisze nam p. dr. Jan Hryniewicz:

Sąd Najwyższy w Warszawie w pełnym swym składzie jeszcze dnia 11 grudnia 1928, l. cz. C. 592/26 orzekł:

„Konfiskata majątku za udział w powstaniu 1863 roku nie może być uznana za prawny tytuł nabycia własności tegoż majątku przez byłych skarżących, nie mógł on przeto przenieść jej na inne osoby. Dla właścicieli majątków skonfiskowanych i ich następców niemożność skutecznego wytoczenia przed sądami rosyjskimi powództwa o odzyskanie takich majątków stanowiła przeszkodę prawną, zawieszając bieg przedawnienia aż do chwili rozpoczęcia działalności sądów polskich”.

To orzeczenie zostało ogłoszone w zbiorze „Orzecznictwo Sądów Polskich”, Tom VIII, Zeszyt 1 za styczeń 1929, strona C1, 1. — i uprawnia nie tylko żądać zwrotu od skarbu Państwa Polskiego lecz także od osób trzecich, którym były rząd carski te majątki czy to sprzedał czy też podarował („pożalował”) — jak to wynika z uzasadnienia powyższego orzeczenia.

Stronnictwo Narodowe w Wolsztynie

Z Wolsztyna piszą nam:

Walne zebranie Stronnictwa Narodowego w Wolsztynie odbyło się w lokalu p. Ankiewicza przy licznych udziałach członków. Przewodniczący koła miejscowego dr. T. Wróbel, powitał zebranych, wyraził uznanie dla wielkiego zrozumienia i przejęcia się ideą Stronnictwa obywateli naszego miasta, które ujawniło się tak przy wyborach do rady miejskiej, jak przez pracę dzielnych jednostek przy wyborach do sejmiku powiatowego. Podniósł też wielką ofiarność obywatelstwa naszego, która pozwoliła nam osiągnąć rezultaty, przekraczające najśmielsze nasze nadzieje. Jest to dowodem, że społeczeństwo tylko przez skupienie się wszystkich narodowo myślących obywateli osiągnąć może naprawę stosunków w państwie.

Sprawozdanie sekretarza p. Kądziszkiego przedstawił obecnym obraz pracy komitetu i członków w jednym tylko roku od 19 lutego 1929 r. Urządzono trzy wiece publiczne i to: protestacyjny przeciwko napaści Schachta, wiec przedwyborczy do rady miejskiej i wielkie zebranie powiatowe z okazji wyborów do sejmiku.

Przeprowadzono wybory do rady miejskiej z świetnym wynikiem, założono 26 Kół w powiecie. Mówcy nasi przemawiali na licznych wiecach po wsiach — a rezultat był taki, że uzyskaliśmy 16 mandatów do sejmiku i to pomimo, iż w czasie pracy przedwyborczej prezes Kola odbywał 6 tygodniowe ćwiczenia wojskowe i nie mógł brać czynnego udziału w agitacji.

Sprawozdanie skarbnika E. Ławckiego wykazało, że zebrano przez składki, przeważnie od obywatelstwa wolsztyńskiego 1500 zł., które wydano na samochody, druki i korespondencję. Komisja rewizyjna udzieliła skarbnikowi pokwitowania.

W dyskusji podnoszono potrzebę dalszej ofiarności w celu kontynuowania pracy oświatowej. Tem się bowiem różnimy od obozu przeciwnego, że nie czerpimy z żadnych funduszy publicznych, lecz pracę naszą dla sprawy, dla Polski, uprawiamy ideowo. Umiemy być dla niej ofiarni i poświęcać się dla niej, a nawet narażać się w przekonaniu, że zdrowa myśl narodowa zwycięży w Polsce i już niezadługo zmieni się obecne stosunki, których trwanie na dłuższą metę jest niemożliwe. Zdrowa myśl narodowa, poczucie prawa i prawdziwa wolność — muszą przeniknąć cały naród. Zebranie wyraziło Komitetowi pełne uznanie za jego pracę i wybrało tych samych członków do Komitetu na rok następny.

Następnie wygłosił red. Wróbel referat o sytuacji politycznej, poruszając wszystkie zagadnienia ostatniego czasu. Po dyskusji i omówieniu kilku spraw miejscowych zamknął przewodniczący zebranie wyrażeniem nadziei, że praca nasza będzie jeszcze intensywniejsza i pożyteczniejsza dla kraju i narodu.

Odezwa

Komitetu Poznańskich Organizacji Kobietych Zjednoczonych dla wykonania Instytutu Radowego im. Marii Skłodowskiej - Curie w Warszawie

Otrzymujemy następującą odezwę:

Czyż jest w Polsce człowiek, któryby z dumą nie wymawiał imienia Marii Skłodowskiej - Curie?

Maria Skłodowska-Curie jest dwukrotną laureatką nagrody Nobla, członkiem honorowym niezliczonych instytucji naukowych. Jej imieniem nazywają powstające w Stanach Zjednoczonych i w Londynie instytuty chemiczne i radowe. Ameryka poraz drugi złożyła w jej ręce dar grama radu, tym razem na jej życzenie — dla Warszawy. Francja ofiarowała jej dożywotnią rentę, czcząc ją jako wielką francuską uczoną!

A my, rodacy Marii Skłodowskiej-Curie, co zrobiliśmy dla niej? Czem staraliśmy się przekonać świat, gdzie jest prawdziwa ojczyzna wielkiej uczzonej — tej, która przyniosła ludzkości w darze jedno z największych odkryć doby współczesnej, tak doniosłe dla sprawy zwalczania raka?

Wiemy jak gorąco wielką naszą rodaczką pragnie, aby powstał instytut radowy w Warszawie, w jej rodzinnym mieście. 8 lat temu ona sama rzuciła hasło stworzenia instytutu radowego w Warszawie, sama zdobyła teraz dlań w Ameryce 1 gram radu! A instytut ten nie jest dotąd gotów. Budowa ciągnie się już lat 5, a do wykończenia go brak jeszcze 900.000 złotych.

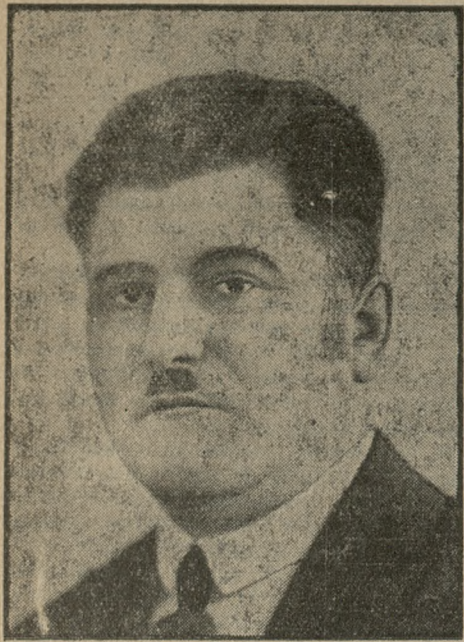
Instytut radowy wykończony być musi. Badania naukowe nad radem rozpoczęte przez wielką Polkę muszą przede wszystkim w Polsce znaleźć najsilniejsze poparcie całego społeczeństwa, w imię polskiej nauki i w imię cierpiącej ludzkości.

Wzywamy całe polskie społeczeństwo do współudziału! Niech nikt się nie uchyla, niech każdy pospieszy z większą lub mniejszą ofiarą na dokonanie dzieła z hasłem: Na instytut radowy im. Marii Skłodowskiej-Curie na walkę z rakiem.

Na cel ukończenia Instytutu radowego odbędzie się w Poznaniu zbiórki uliczne dnia 2. 3. i 9. 3. Prócz tego Komitet wojewódzki uczyi Skłodowską-Curie na Akademii dn. 8. 3. o godzinie 12 w połud. na Auli U. P.

Flasko konferencji w sprawie rozejmu celnego

Geneva, 1. 3. (PAT) Prace podkomisji, zajmującej się projektem konwencji rozejmu celnego, wobec ujawnienia przez szereg państw stanowiska negatywnego i oświadczenia Serrysa zostały wstrzymane. W łonie konferencji poszukiwane są sposoby uratowania idei rozejmu celnego.

Posel A. B. Lewandowski
w dniu 21 lutego przemawiał imieniem
Klubu Narodowego na posiedzeniu ple-
narnym Sejmu w sprawie reformy po-
datku obrotowego.

Bobry

Wartość futra i „stroju bobrowego”. Ich
rozszerzenie i biologia. Kolonia bobrów
w Bucharzewie w Wielkopolsce.

Już Arystoteles i Herodot pisali o wartości bobra — o jego futerku i o „stroju bobrowym”, używanym jako lek na rozmaite choroby. Jest to ciecz brzoźnowawa, którą tak samiec jak i samica obficie ze swych gruczołów wydzielają, a która im służy do wabienia się. Ciemno-brzoźnowawe futro używane w starożytności do wyrobu obuwia, chroniącego przed podagrą — dalej w Chinach zamiast płótna na pokrycie chat, a dzisiaj jest ono jednym z droższych, bo rzadkich futer. Utworzyły się specjalne firmy kupieckie, których zadaniem było nie tylko utworzenie specjalnej hodowli bobrów, ale i urządzenie wielkich połowań na cenne grzyzonie. (Compagnie du Castor ou du Canada, Hudsonbay-Company). I nie trwało długo... a nie tylko że zdziesiątkowali, ale i w niektórych okolicach wybili doszczętnie „bobry”. Północna Ameryka (Kanada), prawie cała Europa i część Azji była kiedyś ojczyzną tego zwierza, — dziś pozostała tylko mała część Kanady, Norwegia, zach. Niemcy (Elba) i wschodnia Polska (rzeczka Choryń) oraz Rosja.

Bóbr — jeden z większych gryzoni — odznacza się specjalnie silnymi i długimi siekaczami, dzięki którym ścina drzewa do 1 mtr. średnicy. Ciało jego jest ociężałe, kończyny przednie pięciopalcowe krótsze od tylnych, których palce są połączone błoną, charakterystyczną u zwierząt wodnych. Spłaszczony, ciemno-niebieskawy ogon jest dłuższy do 30 cm., a szeroki do 15 cm., u boków ostry, a przy końcu zaokrąglony. Powierzchnia ogona opancerzona jest sześciobocznymi tarczami. Silne ścięgna i mięśnie pozwalają zwierzęciu używać go jako steru podczas pływania. Ma on jednak jeszcze inne zastosowanie. W razie niebezpieczeństwa bóbr bowiem całą siłą uderza o powierzchnię wody, ażeby łoskotem wystraszyć swego wroga, strzelającego zaś w górę promień wody zaciera ślad jego ucieczki.

Bobry żywią się korą drzew, pozostawiając natomiast pnie używają jako materiału na budowę tam oraz charakterystycznych twierdz i chat bobrowych. — Dzięki ostrym i silnym siekaczom, z łatwością rozłupują pnie na pale, a po zaostrzeniu ich używają na fundament i szkielet swego mieszkania lub tamy. Ponieważ bóbr jest zwierzęciem wodnym, przeważnie rzeki są jego miejscem zamieszkania.

W ciekawy sposób nasz budowniczy zakładał sobie budowlę, gdy żył jeszcze swobodnie, nie narażony na gonitwy i zasadzki człowieka. Przez wybudowanie tamy spowodowywał wylanie się rzeczki lub strumyka, i teraz dopiero urządzał sobie na sztucznie utworzonym stawie małą twierdzę dookoła wodą oblana. Twierdza w kształcie małej kopułki, była zbudowana z silnych pali, gałązek, piasku i kamieni. Wnętrze jej tworzyły zazwyczaj dwie komory, przyczem jedna służyła na legowisko, druga zaś była podczas ostrej zimy spiżarnią dla nagromadzonej podczas jesieni żywności. Wejście do warowni umieszczono było pod powierzchnią wody.

Obecnie bobry budują już tylko chaty i to w sposób bardzo prymitywny. Wykopują nad brzegiem jeziora, czy też rzeki głębokie nory, poczem przykrywają je gałęziami, a u dołu wzmacniają palami. — Wejście do nory znajduje się również pod wodą.

Kolonję bobrów w Bucharzewie nad jeziorem kupkowskim założyła poznańska dyrekcja lasów na zlecenie ministerstwa rolnictwa. Teren dla bobrów jakby stworzony, lekkie trzęsawiska, zagajniki oraz strumyki. Wraz z chatą sztuczną dla miłych mieszkańców jest on ogrodzony podwójnym opłotowaniem; mała wysepka jest okolona bieżącą wodą — oto wszystkie wygodny bobra w naszej kolonii. Ale niedługo korzystali nasi mali „inżynierowie” z owego pałacyku z drzewa... gdyż już po kilku tygodniach zbudowali sobie same

małe nory i przykryły je bogato rozrzuconymi na ich terenie palami i gałęziami.

Bobry sprowadziło ministerstwo z Kanady, i to dwie parki, które się wspaniale u nas zaaklimatyzowały i nawet już rozmnożyły. Niestety rozegrała się tam i tragedia. Były dwie parki, które nie żyły ze sobą w zgodzie, a zwłaszcza samce. To też w czasie godów stoczyły ze sobą ostre pojedynki, w którym słabszy przypłacił życie. Bóbr ten został wypchany i znajduje się w zbiorach Oddziału Przyrodn. Muzeum Wlkp. Pozostała więc wdówka. Od tam w czasie godowym postanowiono rozłączać parki, a dla wdówki wystarczono się o nowego towarzysza. Niestety przesłany przez firmę kanadyjską bóbr samiec zmarł podczas podróży morskiej, a drugiego firma wysłała dopiero we wrześniu bieżącego roku. Zjemy jak najpomyślniejszego rozwoju naszej młodej kolonii.

Dr. W. Rak.

Piękne suknie — piękne panie

Paryż powiedział ostatnie słowo w dziedzinie mody. Pokazuje nam ją w stu najnowocześniejszych odmianach, bo każdy elegancki salon mody wykonuje nową linię według własnego upodobania. To, co później przychodzi do nas, to już ekstrakt wszystkich paryskich salonów, do którego i nasze mistrzynie mody przychylą się muszą. Orientujemy się z tego mniej więcej, co nam proponują na wiosnę i lato. Z tego wyciągu musimy wybierać, ale co nam będzie odpowiadało, zdecydujemy dopiero, kiedy słońce wiosenne rozświeci.

Ostatni krzyk mody, to ściśle przystosowanie fasonu sukni do kształtów ciała. — Suknia musi przylegać do figury, musi leżeć, jak się to mówi, jak „lana”, a dopiero poza biodrami rozszerza się i faluje, ułatwiając wdzięczne poruszanie się.

Uwypuklenie linii ciała, to forma podstawowa, to fundament, na którym mistrz czelekuje swoje dzieło. Suknia dzisiejsza ma dużo wspólnego z architekturą. Jest obcisła i wydłużona, a jej przybranie przypomina styl barokowy, lecz nie jest przeładowna i ma sens.

Najpierw o długości sukni. Otóż stwierdzam, że nawet suknie spacerowe sięgają przynajmniej do połowy łydek, a czem bliżej wieczora, tem suknia dłuższa. Suknia wieczorowa zakrywa stopy.

Dzięki swej długości i objętości doprasza się poprostu licznych wystrojów. Linja ciężkości jest w pasie. — Staniczek krótki zdobi dowcipna pelerynka lub fantazyjny kołnierzyk, schodzący się szalowo lub upięty z jednego boku. Do tego krótkie bolero z wąskimi paseczkami zamiast rękawów.

Rękawy to sensacja obecnego sezonu w Paryżu. W miejsce długiego, wąskiego rękawa, który nosiliśmy lata całe, widzimy obecnie krótkie, półdługie i trzy czwarte, ubierane zazwyczaj odpowiednio do kołnierza i ubranie specjalnie podpadające. Do bluzek i sukien latowych modne krótkie, do wizytowych półdługie, do kaftanów trzy czwarte.

W ten sposób nadaje się pewnego poszerzenia ramionom, co wygląda bardzo dobrze przy przesadnie obciśniętych biodrach i nadaje im smukłości. U dołu poszerza się suknie znacznie, dodając jej wszywane części kłozowe i sterzące fałdy, wykonane w tysiącu odmiennych formach. Fałdy te wylaniają się z pod przystębnowanych wystrojów, które tak samo jak szwy, utrzymywane w prostej formie, stanowią jedyną ozdobę sukni domowej. Wykonane są z ładnego lekkiego, jasnego materiału. Kołnierzyki i mankiety pikowe, albo falbanki z jasnego materiału są ładnym ich zakończeniem. Przyszanam się, że naogół wyglądają prosto i jakoby za szczupło.

To samo można powiedzieć o kaptach wiosennych. Mocno ściśnięte paskiem, są tak opięte, że robia wrażenie rzeczy, z których się wyrosło, a które zapina się nieomal gwałtem. Z przodu uwidacznia się bluzka z powodu zbyt głębokiego wycięcia. Wydobytę je znowu z zamierzchłej przeświłości. Nowa bluzka jest krótka i włożona pod spódnicę, ubierana pliskami, zakładkami, żabotami i falbankami. Słowem wykonana w tysiącznych odmianach, starych i w wyszukanej formie. Stanowi świeży, ożywczy dodatek mody wiosennej. Kołnierzyk bluzki wyklada się na żakiet, który jest po części bez niego.

Przypuszczać należy, że żakiety fantazyjne wezmą górę nad angielskimi, do których oku będzie się trudno przyzwyczaić. Tutaj będzie większe urozmaicenie, bo spotkamy się z żakietami krótkimi i półdługimi, lekko puszczone i otwarte, podobnie jak płaszcz. Będą wkółło równe lub do tyłu wydłużone, z półdługimi rękawami, przy których nieodzowne będą długie rękawiczki.

Kostiumy wiosenne będą jasne, wesole. Przeważa kolor lacy i kolor melona, ale i różowy w odcieniach będzie modny, jak również lubiany przez wszystkich granatowy. Materiały sezonu stanowią tweed, jersey, flanela i flamańka, wszystkie w nikielam deseni. Delikatne punkтики, kreseczki, kropki, grochy, centki musze, ziarna kawioru, małyńka kratka, — oto wzory najnowszej mody.

Materiałów wzorzystych używa się również do toalet eleganckich, tak w welnie, jak w jedwabiu. Wzory są przedziwne, projektowane przez najlepszych malarzy, czarujące w doborze kolorów.

Suknie balowe będą więc barwne, powiewne z wszelkim wdziękiem kobiecości. Uzupełnia je, długości trzech czwartych, lekkie płaszcze w jednym tonie lub nieco dłuższe żakiety. Z materiałów jednokolo-

rowych odniosły zwycięstwo płótno i pika.

Suknia wieczorowa latowa zajmuje specjalne miejsce w dziedzinie mody. Niema dla niej przepisanej stylu, mieści w sobie raczej fason wszystkich epok. Czyli że o wybór nie będzie trudno, bo każda piękna pani może ją sobie dobrać według gustu i upodobania. Myśl naczelną to uwypuklenia kształtów i liczne fałdy od kolan, kończące się niejednokrotnie powłokami. Piękne szyfony i muśliny o dużych desenach kwiatowych służą za materiał, również koronki, wiele koronek i ładne zestawienie koronek z szyfonem. Na zakończenie toalety wieczorowej konieczny kaftanek z aksamitu lub brokatu, obcisłający mocno biodra i bogato przybrany futrem. Ow zbytkowny dodatek do garderoby ma olbrzymi kołnierzyk z lisa, sobola ryb rysia, w którym główka ginie zupełnie.

A kapelusze? Małeńkie, — coraz więcej cofnięte na tył głowy i zupełnie przylegające z przodu, a wyciągnięte i sterzące na bokach. Ale będą i modne kapelusze z brzegiem, ku wielkiej radości wielu kobiet, lubiących mieć twarz w kokieteryjnym ukryciu. Kapelusze latowy ma być duży i miękki. Ale czy utrzyma się długo? W Paryżu patrzą nań sceptycznie. Zabyłanie i zniknięcie, taki dotychczas los jego. — Modne będą miękkie słomki, ale narazie przeważają welniana krepa, ryps jedwabny, taft, pika, podobnie jak na suknie. — A ich przybranie? Wstażki, wstażki i jeszcze raz wstażki; szerokie i wąskie, grube i miękkie.

Kolory kombinuje się dużo z białem, co dodaje wesołości, jasności i promienności, i słusznie, wszakże dążymy do lata, słońca i zieleni. (ali)

Jaskinia z diamentami

Jaskinię, którą przepychem przypomina zaczarowaną jaskinię Aladina z 1001 nocy, odkryto ostatnio w Namaqualand, 30 kilometrów od Porth Nolloth. — Szczęście to spotkało kilku przemysłowców diamentów, szczęście, które jednak po czasie zamieniło się w klęskę. W spadzie wyrzeźbione morskim morze wyłobilo jaskinię, którą podczas przypływu zapełnia woda. W jednej z takich jam spoczywało 6 Europejczyków, którzy zsunęli się do jamy po strumieniu brzegu, że całe jej ściany pokryte były kosztownymi kamieniami. Była ich cała warstwa, przynajmniej na kilka stóp grubości. Wobec tego w czasie odpływu przychodzili po nie i zbierali kamienie niezwykle piękne, które fale wymywały podczas przypływu. Po każdym dopływie morza znajdowali nowe kamienie, które wystarczało zbierać niby kamyczki przydrożne. Ale ponieważ dzisiaj nie żyjemy w świecie bajki, więc radość ich z powodu odnalezionych skarbów nie pozostała niezamąconą. Kilku detektywów wpadło jednak na ślad przemysłowców i odkryło ich „jaskinię diamentów”. Namaqualand jest bowiem państwem polem diamentów i poszukiwanie ich na wybrzeżu jest surowo wzbronione. Przypadkowych poszukiwaczy skarbów aresztowano tedy i wytoczono im proces. (w)

Z historii zwierciadła

Od najdawniejszych czasów lustro było wrogiem i zarazem przyjacielem kobiet, a zwłaszcza surowym sędzią, który nieubłagani wydał swój wyrok.

Lustro — najdawniejszy sprzęt, należący do przyborów kokieteryj kobiecej, znajdowało się już na pomnikach egipskich, jeszcze przed Mojżeszem. W starożytności robiono je z polerowanego metalu: miedzianiny cyny i miedzi, później wyrabiano je ze srebra. Kobiety hebrajskie posługiwały się lustrami ze spiżu. Kobiety trojańskie przeglądały się w złotych zwierciadłach. Najpiękniejsze lustra posiadały Rzymianki. Były to istne arcydzieła sztuki, za które płacono bajeczne sumy.

Zwierciadła, które posługiwały się Rzymianki z pierwszej ery chrześcijaństwa, były małe, okragłe lub owalne, zaopatrzone rączką do trzymania. Miały jednak tę wielką niedogodność, że podlegały oksydacji, czerniały, trzeba więc było często je polerować. Pomimo to, rzadko kiedy wyraźnie i wiernie odbijały obraz. Lustra ówczesne składały się z płyty srebrnej, spoczywającej na złotej płytce, otoczonej drogocennymi kamieniami i każde było zaopatrzone w misternie rzeźbioną rączkę.

Lustra ze szkła weszły w użycie dopiero w dwunastym wieku; wyrabiano je w Wenecji. We Francji, podobno były już znane w 1250 roku.

Nowe te lustra noszące nazwę „szkła lustrzanego”, były dublowane ołowianą lub cynową płytą; o wiele później pokrywano je mieszaniną, cyny i merkurjuszu. Dopiero w piętnastym wieku pojawiły się prawdziwe lustra, jakie posiadamy obecnie. Kobiety najchętniej zawieszają je u paska i nosiły jako drogocenną rzecz, gdyż w istocie wtedy lustro przedstawiało ogromną wartość i uchodziło za przedmiot wielkiego zbytku.

W XVII wieku inkrustowano lustra w wachlarze — w epoce tej zbytek był tak daleko posunięty, iż wywołał protest Kościoła. Poza temi przyborami kobiecej kokieteryj, istniały jeszcze tak zwane lustra magiczne, którym przypisywano różne wpływy i własności.

Istnieją liczne zdania na temat lustra, jako przedmiotu kokieteryj i zabobonów. Najpopularniejszym przesądem niemal we wszystkich krajach jest przekonanie, iż stłuczone lustró przynosi nieszczęście, które grozi w ciągu siedmiu lat. Przesąd ten można wytłumaczyć wysoką ceną,

którą kiedyś przedstawiało zwierciadło. Wówczas złote lustro było dużą stratą materialną.

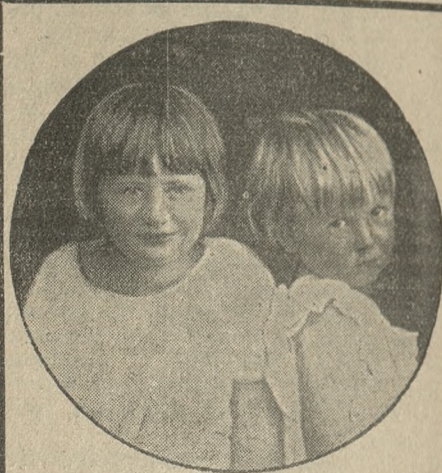
Leonardo da Vinci darował swej przyjaciółce lustro z napisem: „Nie uskarżaj się na mnie: oddaję to, co odbieram”. Lustro potrafi być złośliwe.

Najnowszy taniec

Najnowszą sensacją taneczną Londynu, forsowaną przez tamtejszych mistrzów tańca, jako prawdziwy „przebój” tegorocznego karnawału, jest taniec o dziwacznej nazwie „vo-sa-la”. Wzorowany on jest podobno na tańcach dzikich Zulusów i wyróżniać się ma oryginalnym krokiem i tempem. Autorzy tego tańca spodziewają się, że podbije on cały świat i stanie się tak samo popularnym, jakim był charleston lub fox-trott. Świetnie. Czy jednak, jeśli dalej pójdziemy tą drogą, po naśladownictwie Zulusów, nie przyjdzie kolej na naśladownictwo dzikich koni stepowych?

Leningrad bez świątyni

(KAP) Według doniesienia z Moskwy, przedstawiciel GPU w Leningradzie Miedwedź zażądał od rządu sowieckiego zamknięcia w stolicy nad Nową wschodnią cerkwi i kościołów. GPU zaznacza, że zamknięcie świątyni musi być przeprowadzone natychmiast. Bezbożnicy oczekują, że od dn. 1 maja rb. w Leningradzie nie będzie już żadnej świątyni i że wszelkie budowle cerkiewne i kościelne zostaną zamienione na komunistyczne kluby i kina.

Kochana Ilustracja!

Jesteś najmilszym gościem domu naszego. Jesteś naprawdę przez nas kochaną, za wszystko co nam dajesz, — a dzień, w którym przychodzisz, jest dzięki Tobie upragniony i wesoły!

Dajesz nam tyle miłych wrażeń ślicznymi ilustracjami — wszelkimi nowościami, z którymi nie omieszkaś w jak najkrótszym czasie podzielić się z nami.

Nowele są prześliczne (za które zdobyłaś sobie całe moje serce). Powieści oryginalne, nowe i niezwykle ciekawe. „Tydzień Kobiety” p. Hanki, nieoceniony (oczywiście dla nas — płci słabej) — i wszystkie inne działy ciekawe i pouczające.

Nic też dziwnego że zdobywasz serca nie tylko dorosłych, ale też i naszych pociech. 7 i pół letnia Lutenka i 4-letnia Baśka — córki moje, wprost ubóstwiają Ciebie! Baśka mała nie może zrozumieć dlaczego trzeba tak długo czekać na Ciebie i ciągle pyta: „czemu Ilustracja nie przychodzi codziennie, jak dziennik dla tatusia?”

No, powiedz sama. Kochana Ilustracja, czy to nie wymowny dowód przywiązania i uznania? — Lutenka chodzi już drugi rok do szkoły i rozumie, że jesteś tygodnikiem i czyta już sama Twoje miłe bajki. Obie przesyłają serdeczne pozdrowienia i fotografję swoją, którą z radością ujrzą w jednym z Twoich numerów, jako „małe Twe wielbicielki”.

Zycząc kochanej Ilustracji wszelkiej pomyślności, pozostaję

z serdecznym pozdrowieniem

Aniela R. z Kwilcza.

18. II. 1930.

Oryginały listów do redakcji Wielkopolskiej Ilustracji przejrzyć można w godzinach redakcyjnych.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z churili

Handel a traktat

Jak informuje miejski urząd targów poznańskich, w związku z możliwościami zawarcia traktatu handlowego polsko-niemieckiego, przemysł i handel niemiecki wykazują niebываłe dotychczas zainteresowanie tegorocznymi targami w Poznaniu. Niema wprost dnia, by z Niemiec nie napływały do dyrekcji M. U. T. P. zapytania i zgłoszenia poważnych firm. Objawy te uzasadniają niepokój przemysłu krajowego, że przemysł niemiecki przygotowuje się poważnie do wzmożenia ekspansji na rynki polskie.

Zdaniem naszym, niepokój ten powinien udzielić się również naszemu handlowi i spowodować poważniejsze, niż do tej pory, zainteresowanie się handlu polskiego kwestją, co się z nim stanie, jaka mu przypadnie w udziale rola po zawarciu traktatu. Jesteśmy przekonani, że sporo racji uzasadniałoby taki niepokój.

Musimy bowiem stale pamiętać o trzech rzeczach:

Przedewszystkiem: gospodarstwo niemieckie można porównać do kotła parowego o rosnącym ciśnieniu. Nadprodukcja przemysłu niemieckiego staje się zjawiskiem chronicznym. Jedynym ratunkiem przed katastrofą wewnętrzną, przed „pęknięciem kotła” jest usprawnienie działania wentyla bezpieczeństwa, jakim jest — eksport. W Niemczech konieczność ekspansji gospodarczej poza granice państwa uznaje się poprostu jako klucz przyszłości.

Systematyczność Niemców, ich wspaniałe zmysły organizacyjny spowodują, że eksport po-traktatowy do Polski nie będzie eksportem dzikim.

Drogi wiodące do Polski zostaną wybetonowane. Wiemy, co znaczy niemiecka „Gruendlichkeit”: nie pozostawi się niczego przypadkowi, albo improwizacji. A ponieważ pomostami gospodarczymi między państwami są handel i bankowość, to właśnie dziedzinę staną się przedmiotami szczególnego zainteresowania naszych sąsiadów. Aby panować nad drogami, których przechodzić będzie ekspansja niemiecka, trzeba panować nad handlem i bankowością. I zapanują Niemcy, chyba że...

Chyba że natrafiają na opór, na trudności. Chyba że spotykają się w Polsce ze zdaniem, że — i owszem — Rzeczpospolita pragnie pokojowych stosunków gospodarczych ze swymi sąsiadami, ale w charakterze najzupełniej równorzędnego kontrahenta. Poto jednak, aby to zdanie nie pozostało po-bożnym życzeniem, trzeba abyśmy byli kontrahentami, jeśli nie zupełnie równorzędnymi (bo na to nam brak długoletniego przygotowania organizacyjnego) to jednak partnerami silnymi.

Tymczasem, co widzimy? Handel u nas był i jest słaby. Brak mu rutyny, szerszych horyzontów. Brak mu zasobów pieniężnych. I nie u wszystkich znajdujemy potrzebny zasób etyki zawodowej. Przyznajmy otwarcie: nie jesteśmy przygotowani...

Ale handel w Polsce posiada przecież swoje organizacje, należy je tylko rozszerzyć, pogłębić, tchnąć ducha nowoczesnego, zaszczepić (tam gdzie tego potrzeba) ideologię handlową, ustalić dyscyplinę i etykę zawodową. Nawet w tych istniejących już zrzeszeniach, związkach zawodowych i branżowych, centralnych i dzielnicowych, można wytworzyć wielki ruch dla atmosfery handlowej i rozlać ją na szersze otoczenie.

Trzeba chcieć...

Optymizm p. Deweya

Widoki na kredyty zagraniczne — Ciężkie położenie włókiennictwa — Propaganda perkalu

Wczoraj odbyła się konferencja prasowa u doradcy finansowego rządu i członka rady Banku Polskiego p. Ch. Deweya, na której p. Dewey po powrocie z Ameryki, Anglii i Francji oświadczył wobec zebranych przedstawicieli agencji i dzienników, iż może stwierdzić coraz żywsze zainteresowanie się Polską w środowiskach gospodarczych, które osobiście odwiedził i gdzie wygłosił szereg konferencji o polskich stosunkach gospodarczych. Przechodząc do zanalizowania stosunku Stanów Zjednoczonych do Polski z punktu widzenia zainteresowań kapitału amerykańskiego, p. Dewey stwierdził, iż kapitał amerykański interesuje się coraz poważniej Polską w kierunku finansowania produkcji polskiej.

Przechodząc do charakterystyki stosunków gospodarczych Polski, p. Dewey stwierdził, iż zbory z roku 1929 były tak obfite, co spowodowało, że ceny uzyskiwane za ziemiopłody były niezmiernie niskie, spadek siły nabywczej szerokiej warstwy ludności polskiej i wzrost bezrobocia.

Ponieważ nasza organizacja nie jest doskonała, nadmiar zbiorów sprawia trudności na rynkach. To co nam jest rzeczywście potrzebne, to nie mniejsze zbory, lecz lepsza organizacja i lepsza psychologia. Pierwszy z tych dwóch czynników wymaga dłuższego czasu, bo oznacza on rozwój organizmu kredytowego, organizację składów i rynków, lecz drugi czynnik — psychologia może ulec zmianie w bardzo szybkim czasie.

W Polsce nie jest źle, jest dziś w

kraju więcej pieniędzy niż było rok temu. Na dowód tego przytoczył p. Dewey zestawienie stanu depozytów bankowych, które wzrosły w ub. roku z 1.216 na 1.314 milionów zł.

Zastanawiając się nad trudnym położeniem przemysłu włókienniczego, p. Dewey rzucił myśl, by w roku bież. Polki zwróciły się ku materiałom bawełnianym na ubrania letnie, co bynajmniej nie oznacza, by miały one na zawsze wyrzec się cienkich jedwabii i płócien importowanych z zaprzyjaźnionych z Polską krajów. Jest to jednak sprawa natury gospodarczej i przez wprowadzenie na rok 1930 mody na towary bawełniane — polskie kobiety przyczynią się tem samem do zatrudnienia tysięcy rodaków nie tylko przy wytwarzaniu danych materiałów, lecz również przy wyrabianiu artykułów odzieżowych. Gdyby tylko każda Polka kupiła jedną letnią sukienkę z materiału bawełnianego, z pewnością przemysł włókienniczy znalazłby się w pomyślnych warunkach. Kobiety polskie potrafią dodać uroku każdemu rodzajowi materiału przez nie noszonemu, zaś znany ich patriotyzm i gotowość służenia sprawie, niezawodnie i obecnie stoja równie wysoko jak ty-lekrotnie w dziejach Polski. Gdyby prasa, kupiectwo i Liga Samowystarczalności Gospodarczej starały się ten projekt przeprowadzić — kobiety polskie z całą gotowością nie poskąpiłyby mu poparcia.

„W Polsce nie jest źle.” — Temi słowy zakończył swe przemówienie p. Ch. Dewey.

Przedawnienie pretensyj z powodu godzin nadliczb.

Z kół przemysłowych otrzymujemy poniższe uwagi:

Ustawa o czasie pracy w przemyśle i handlu z dnia 18 grudnia 1919 Dz. U. Rz. P. Nr. 2/20, przewiduje w art. 6 i 8 możliwość zastosowania godzin nadliczbowych za specjalnem wynagrodzeniem, ustalonym w art. 16.

Pracownicy częstokroć wykonywują nawet bez porozumienia z swymi przełożonymi pracę w godzinach nadliczbowych, nie upominając się podczas stosunku służbowego o wynagrodzenie i podnosząc dopiero w chwili rozwiązania tego stosunku swoje pretensje z tytułu wynagrodzenia za godziny nadliczbowe.

Wobec istniejących ustaw o odszkodowaniu, termin przedawnienia pretensyj z tego tytułu przewidziany jest na trzy lata od chwili zaistnienia pretensji odszkodowawczej.

Podnoszenie tego rodzaju pretensyj powoduje niepotrzebne procesy, które mają w 90 proc. charakter pieniężny, wywołując już bodaj tylko na koszt procesu nadmierne wydatki ze strony przedsiębiorstwa, które już nie mogą być w kalkulowane w koszty produkcji, wytwarzając w latach późniejszych straty w bilansach za wydatki nieprzewidziane, dotyczące lat poprzednich.

Niektóre sądy przyznają pracownikom, w razie skargi, odszkodowanie za godziny nadliczbowe motywując wyroki swoje okolicznością, że pracownik działa pod przymusem i nie może odmówić wykonania pracy w godzinach nadliczbowych, obawiając się konfliktu z pracodawcą.

Należałoby przez dodatkowe rozporządzenie wyjaśnić w sposób autentyczny, iż prace w godzinach nadliczbowych winny odbywać się tylko na pisemne polecenie upoważnionego kierownika zakładu czy też oddziału z tem, że pretensje z tego tytułu mają być zgłaszane do najbliższej listy wypłat i ulegają przedawnieniu w ciągu sześciu miesięcy od dnia przepracowanych godzin nadliczbowych.

Nasz handel zamorski

Z okazji 10-ciolecia dostępu Polski do morza ukazała się nakładem Instytutu Bałtyckiego w Toruniu nowa praca p. p. dypl. inż. Henryka Bagińskiego p. t. „Gospodarcze podstawy polskiego handlu zamorskiego”. Jest to

zaktualizowanie poprzedniego wydawnictwa tegoż autora p. t. „Zagadnienie dostępu Polski do Morza” wydane przez Związek Obrony Kresów Zachodnich, które zostało wyróżnione przez Polską Komisję Międzynarodowej Współpracy Intelktualnej. Znajdujemy tam najbardziej aktualne cyfry dot. morskiego handlu i uzasadnienie dalszego rozwoju handlu morskiego, który według twierdzenia autora popartego danymi Gł. Urz. Stat. powinien otrzymać cyfrę 75 proc. handlu zagranicznego Polski. Nad wyraz ciekawe i doniosłe uzasadnienie tej tezy dowodzi niezbicie, że Polska całą przyszłość swoją powinna oprzeć na rozbudowie własnych portów i powiększeniu marynarki handlowej do tego stopnia, ażeby sprostać w najbliższym czasie 3/4 obrotu handlowego z zagranicą.

Jeżeli weźmiemy pod uwagę, że r. 1929 osiągnęliśmy cyfrę 44 proc. tonażu w wywozie i 45 proc. tonażu w przywozie, to twierdzenie p. Bagińskiego, że Polska osiągnie morzem 75 proc. obrotu polskiego handlu zagranicznego staje się coraz bardziej realną rzeczywistością.

Autor podaje też na przykładach, że każde celowe posunięcie rządu na terenie Gdyni i Gdańska daje natychmiastowe wyniki, np. budowa łuszcarni ryżu w Gdyni przyczyniła się do rozwoju handlu morzem tym artykułem z 9 proc. w r. 1928 na 83 proc. w r. 1929, co by dowodziło, że należałoby wytworzyć w Gdyni składnice centralne i dla innych towarów kolonialnych, które dotychczas sprowadzamy przez porty niemieckie i tracimy zarobki dla naszych kupców, kolei i robotnika. Autor zatem wyraźnie podaje sposób wyzwolenia polskiego handlu z pod wpływów obcych i wzmoczenia dobrobytu w kraju.

Praca powyższa p. Bagińskiego jest do nabycia we wszystkich księgarniach oraz w Związku Obrony Kresów Zachodnich Warszawa — Hipoteczna 8 wraz z książką „Zagadnienie dostępu Polski do morza”.

Nowy prezes Banku Zw. Spółek Zarobk.

Dowiadujemy się, że na ostatniem zebraniu rady nadzorczej Banku Związku Spółek Zarobkowych, które odbyło się w ub. czwartek, dokonano wyboru prezesa w miejsce p. Stanisława Karłowskiego, który, jak o tem donosiliśmy, ustąpił przed kilku tygodniami. Wybór padł na dotychczasowe-

go wiceprezesa rady p. Seweryna Samulskiego, znanego w szerokich kołach przemysłowca i działacza społecznego.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) Ogólne zebranie kupców handlujących obuwem. Dnia 18. bm. odbyło się w „Domu Kupiectwa Polskiego” przy licz-nym udziale członków ogólne zebranie kupców handlujących obuwem. Sprawozdanie z dotychczasowej działalności zdał p. Wł. Szczepański, podkreślając wyniki konferencji prowadzonych z fabrykami w sprawie wspólnej akcji wobec Bat'y. Stwierdzono, że jakkolwiek inicjatywa przeprowadzenia takiej wspólnej akcji w obronie krajowego handlu i przemysłu obuwianego wyszła od miejscowego zorganizowanego kupiectwa, to jednakże okazało się w czasie trzymiesięcznych pertraktacji z fabrykami, że nie są one zdolne wytworzyć obuwia konkurencyjnego po odpowiednich cenach natomiast całe ich współdziałanie opiera się na dążeniu otrzymania regulacji gotówkowej przy dostawie obecnie produkowanego materiału. Trudno więc jest wobec niedostatecznego zrozumienia interesów kupiectwa przez fabryki, liczyć nadal na ich pomoc w tej akcji. Po omówieniu w dyskusji całokształtu zagadnienia powzięto myśl nawiązania kontaktu z cechem szewskim, co do możliwości produkowania w odpowiedni sposób obuwia konkurencyjnego, jednocześnie uchwalono wezwać wszystkich obecnych do usilnej akcji na rzecz zorganizowania się w Związek.

(k) Przemysł Polski na Targach Lipskich. Dział polski na tegorocznych wiosennych Targach Lipskich zorganizowany przez konsula R. P. w Lipsku, dr. Adamkiewicza i Państwowy Instytut Ek-sportowy przedstawia się okazale. Ekspozycy nadesłało około 50 firm polskich z rozmaitszych branż. Reprezentowany jest więc polski przemysł metalowy przetwórczy, drzewny przetwórczy, włókienniczy, ludowy, artystyczny, (kilimy, makaty, porcelana, lampy), gumowy, mebli giętych i luksusowych, naczyń emalowanych, wyrobów jutowych. Stowarzyszenie Mechaników wystawia rury, radiatory, i t. p., firmy gdyńskie urządzenia portowe, Polski Monopol Tytoniowy wszystkie swe wyroby, Syndykat Naftowy parafinę i inne produkty naftowe, firma „Syrena” płyty gramofonowe, firma Leszczyński w Warszawie luksusowe obuwie damskie i męskie, poza tem zobaczyć będzie można parkiety, pierze i puch, piłki gumowe, luksusowe opakowania do czekolady itp. Z produktów rolniczych wystawione będą chmiel, koniaczyna, len, jaja, masło, nasiona buraczana i inne.

(k) Z działalności Banku Gosp. Krajowego. Ogólna suma bilansu B. G. K. za roku 1929, przyjętego na posiedzeniu rady nadzorczej B. G. K. w dn. 24 bm. wynosi — łącznie z rachunkami inkasa i gwarancyj — zł 1.831 milionów, co w porównaniu z bilansem za r. 1928, stanowi wzrost o zł 116 mil. Na koniec 1928 r. ogólny stan udzielonych przez Bank kredytów wynosił zł 1.331 mil., — a na koniec r. 1929 złotych 1.472 mil. W roku 1929 nastąpił więc ogólny wzrost kredytów o zł 141 mil., z czego zł 62 mil. przypada na krótko- i długoterminowe kredyty gotówkowe, a zł 79 mil. na długoterminowe kredyty w listach zastawnych i obligacjach B. G. K. W r. 1929 przyznał Bank ogółem 1.486 pożyczek budowlanych na sumę zł 56 mil. Również wzrost kredytów emisyjnych jest spowodowany głównie konwersją gotówkowych pożyczek budowlanych na pożyczki w listach zastawnych i obligacjach. W drodze konwersji wypłacono w 1929 r. pożyczek budowlanych na sumę zł w zł. 38 mil. — Stan wkładów uległ w ciągu roku 1929 pewnemu obniżeniu, głównie z powodu zwiększonego podejmowania lokat przez instytucje rządowe i samorządowe. Ogólna suma lokat skarbu państwa i wkładów wynosząca na koniec 1928 r. zł 707 mil. zmniejszyła się o zł 43 mil. do sumy zł 664 mil. Spadek wkładów został jednak wyrównany głównie dzięki znacznemu zwiększonemu, aniżeli w r. 1928 dopływowi krótkoterminowych kredytów zagranicznych. Czysty zysk osiągnięty przez Bank w wyniku działalności za r. ub. wynosi zł 12 723 tysięcy, przy niezmiennym kapitale zakładowym Banku.

Z ZAGRANICY

(z) Europejski kartel półfabrykatów aluminiowych. Między fabrykami fabrykatów i półfabrykatów aluminiowych w Europie toczą się z inicjatywy angielskiej pertraktacje w sprawie utworzenia kartelu dla wyzyskania możliwości eksportu półfabrykatów aluminiowych, przyczem chodziłoby też o zdobycie zpowrotem rynków pozaeuropejskich.

(z) Tajemnicza konferencja światowa przemysłu papierniczego. W tych dniach odbywa się w Hamburgu światowa konferencja przemysłu papierniczego, w której biorą udział przedstawiciele przemysłu niemieckiego, fińskiego, szwedzkiego, angielskiego i amerykańskiego. Podobno na zjazd przybyli również przedstawiciele Polski. Tematem obrad ma być unormowanie i skontyngentowanie konkurencji Stanów i Kanady na rynkach europejskich. Konferencja odbywa się w ścisłej tajemnicy, przy niedopuszczeniu przedstawicieli prasy. (u)

Krótkie informacje gospodarcze

— Dnia 3 marca 1930 r. rozpoczną swe czynności nowe zastępstwa Banku Polskiego w Andrychowie i Przeworsku. Pro-wadzenie agent zastępczych powierzono miejscowym instytucjom finansowym.

— W rokowaniach handlowych niemiecko-austriackich osiągnięte zostało porozumienie w najbardziej spornych kwestiach, a mianowicie: w sprawie drzewa tartego, przywozu bydła z Austrii do Niemiec i w sprawie t. zw. obrotu uszlachetniającego. Dla uniknięcia skutków klauzuli największego uprzywilejowania zawarty będzie traktat w ramach obrotu granicznego.

— Eksport grempli i taśm gremplowych w styczniu r. b. był słaby i osiągnął za-ładnie 2718,60 kg., tj. około 70% przeciętnej miesięcznej za lata ubiegłe. Również napływ zamówień krajowych na powyższe artykuły był umiarkowany.

Ku uczczeniu ś. p. Zofji Sokolnickiej

Są w życiu rocznice, które stawiają nam przed oczy osoby zmarłe i dają wrażenie, jakoby one dotychczas żyły i z nami pracowały. To wrażenie wywołuje ich wielki duch i wielkie serce, które przez całe życie biło tylko dla innych, i w swej gorącej miłości obejmowało nie tylko najbliższych, rodzinę i przyjaciół, ale i cały naród.

Postacią taką świetlaną, a nam bardzo drogą, to ś. p. Zofja Sokolnicka, której życie było niestrudzoną służbą dla społeczeństwa, narodu, państwa, a szczególnie dla ukochanej ponad wszystko przez nią młodzieży polskiej. Ona to za czasów pruskiej niewoli, świadoma trudnego zadania Polki-obywatelki, kroczyła w pierwszym szeregu kobiet, pracujących niestrudzenie i bez wytchnienia na polu wychowania młodzieży w duchu narodowym. Całą swą energię wyteżyła, by w walce z wrogiem systemem ratować od germanizacji duszę dziecka polskiego. Wiedziała bowiem, że tą pracą utrwała byt narodu polskiego. Gorliwie pracuje więc w „Warcie”, ucząc dzieci w prywatnych kółkach języka polskiego i dziejów ojczystych, organizując biblioteki; pisze podręczniki dla nauczycieli, jest duszą tajnych organizacji młodzieży gimnazjalnej i akademickiej. Myślą przewodnią jej pracowniczego żywota było zawsze kształcenie ducha ukochanej ponad wszystko młodzieży polskiej. I po odzyskaniu niepodległości najgłębszą jej troską była szkoła polska. O dobroć jej i jakoś walczyła na każdym kroku, upominała się w sejmie i u narodu.

To też, w pierwszą rocznicę jej śmierci utworzył się komitet, składający się z grona przyjaciół, byłych uczennic i współpracowniczek, który postanowił w społeczeństwie uczcić. Jej pamięć przez urzęcowanie Jej najgorętszego pragnienia. Postanowiono zebrać fundusz imienia Z. Sokolnickiej, umożliwiający pomoc przy budowie wzorowej szkoły, dostosowanej do wymagań nowoczesnych, szkoły, do której ma być przeniesione gimnazjum im. Królowej Jadwigi. Grunt pod budowę tej szkoły już kupiony — teraz kolej na społeczeństwo, by umożliwić budowę tego żywego pomnika wdzięczności. Zwracamy się do społeczeństwa, do organizacji, którym stale swą współpracą służyła, a przede wszystkim do przyjaciół Zmarłej, oraz do tych, którzy Jej dużo zawdzięczają, z gorącym wezwaniem, by składali ofiary na dzieło, które utrwali pamięć wielkiej obywatelki-patriotki i przyniesie ukochanej przez nią młodzieży najwięcej korzyści. Ufamy, że głos nasz znajdzie silny oddźwięk w sercach całego społeczeństwa, a pamięć serdeczna tej wzorowej, a tak skromnej pracownicy złączy nas w wspólnym wysiłku dla idei, dla której żyła i pracowała ś. p. Zofja Sokolnicka.

Komitet:

Brownsfordowa Helena, Chłapowska Wanda, dr. Dobrzyńska - Rybicka, Drobnikowa Iza, Gantkowska Teresa, Jeszkowa Irena, Korzeniowska Jadwiga, Marwegowa Marja, Niegolewska Wanda, Ratajska Stanisława, Rydlewska Marja, Sławska Iza, Szymyślnikowa Zofja, Tułodziecka Aniela.

Komitet przygotował cegiełki w cenie 5, 10 i 100 zł. Nabywać je można w Banku Cukrownictwa, Banku Miasta Poznania, Banku Spółek Zarobkowych i Banku Ziemian, u członków Komitetu i w Biurze Katolickiego Związku Polek, Poznań, ul. św. Marcina 69 I piętro od godz. 12 — 1.

Z Związku Prac. Umysł. Ziem Zach. — Koło Poznań

W środę 26 bm. odbyło się na sali p. Jarockiego roczne walne zebranie koła poznańskiego Zw. Prac. Umysł. Ziem Zach. R. P.

Obrady zajął p. prezes Barczewski, który zaproponował na przewodniczącego p. Śmigiełskiego. Po odczytaniu protokołu nastąpiły sprawozdania zarządu. Prezes p. Barczewski przedstawił całokształt całorocznej pracy Związku a skarbnik p. Rotnicki przedstawił stronę finansową. Z sprawozdania sekretarza p. Koteckiego dowiedzieliśmy się, że koło poznańskie Związku, które rozpoczęło swą pracę na nowy rok 1929 z 196 członkami zakończyło ją z liczbą 536 członków. Wskazuje to na piękny wynik

Z uroczystości poświęcenia wodociągów m. Gdyni.

całorocznej pracy. Jest jednak jeszcze duża liczba pracowników umysłowych, księzkowych, kancelistów, stenotypistek, maszynistek, kasjerek, ekspedjentów i ekspedjentek, którzy nie mogą zrozumieć znaczenia organizacji.

Poradnia prawna, utworzona przy Związku, cieszy się niespodziewanym powodzeniem, oddając członkom olbrzymie korzyści.

Imieniem komisji rewizyjnej zdał sprawozdanie p. Ostynowicz i wnosi o udzielenie absolutorium.

W dyskusji zabierali p. i. głos p. wiceprezes Tad. Piotrowski zachęcając wszystkich członków do ściślejszej współpracy z zarządem, który ma bardzo poważne zadania na przyszłość i szkicuje pokrótce pracę, którą nowo wybrany zarząd będzie miał do dokonania. Słowa p. Piotrowskiego zostały przyjęte przez zgromadzenie burzą oklasków.

Ustępującemu zarządowi udzieleno pokwitowania, a pracę prezesa p. Barczewskiego uczczono przez powstanie. Budżet na rok 1930 przyjęto, po przedyskutowaniu każdej pozycji oddzielnie, według preliminarza zarządu.

Do nowego zarządu weszli, po kolejnym głosowaniu, prawie jednogłośnie jako prezes — p. Barczewski Teod., wiceprezes — p. Tad. Piotrowski, skarbnik — p. Czesław Rotnicki, sekretarz — p. Władysław Śmigiełski, a jako ławnicy p. Zofja Obarska i p. Leon Grześkowiak.

Komisję rewizyjną tworzą pp. Ludwiczak, Ostynowicz, Wiza, Szalczyk, i Suzin. Do sądu koleżeńkiego natomiast wybrano: p. p. Szczepaniaka, Chmielewskiego i Romanowskiego.

Uchwalono szereg wniosków a w wolnych głosach prosi p. prezes zebranych o jaknajliczniejszy udział w wieczorku karnawałowym i przypomina również, że porad i wyjaśnień udziela sekretariat przy ul. Masztalarskiej 8a, II p.

P. Śmigiełski apeluje gorąco do wszystkich koleżanek i kolegów, by wciągali opieszale do organizacji. Na tem solwował p. prez. Barczewski zebranie. Tad.

Poświęcenie mleczarni w Łubowie

W Łubowie, w powiecie gnieźnieńskim, w dniu 25 ub. m. odbyła się uroczystość poświęcenia nowozbudowanej mleczarni, pod firmą: „Polska Mleczarnia Spółdzielcza w Łubowie”.

Na intencję Spółdzielni odprawił nabożeństwo w kościele w Łubowie ks. dziekan Wiśniewski, który w podniosłych słowach przemówił do licznie zebranych członków i gości.

Po poświęceniu przez ks. dziekana Wiśniewskiego miejscowej sali zebrania odbyło się uroczyste posiedzenie. Zajął je prezes rady nadzorczej mleczarni, dzierżawca Falkowa p. Stanisław Kubicki, przemówieniem powitalnym, podkreślając pracę członków zarządu pp.: inż. Kujawskiego i Władysława Nowaka.

Na przewodniczącego zebrania poproszono wicepatrona Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych w Poznaniu p. dr. Seydlitz. Inż. Kujawski jako członek rady nadzorczej przedstawił następnie historię powstania spółdzielni. Patron Spółdzielni dr. Seydlitz w dłuższym przemówieniu podkreślił znaczenie powstania polskiej Spółdzielni Mleczarskiej w Łubowie. Następnie przemawiali pp. Klimaszewski w im. Banku Rolnego w Poznaniu, Trawiński, im. Związku Centrali Maszyn, red. Klawiter im. redakcji „Kurjera Poznańskiego” i „Oreodownika Wielkopolskiego”, Dobroczyński im. organizacji mleczarskich w Poznaniu.

Gości podejmowali następnie ze starą polską gościnnością w swym domu pp. Kujawscy.

Mleczarnia jest w biegu od 1 stycznia br. i wyposażona jest dobrze pod względem technicznym, a o rozwoju jej świadczy wzrastająca ilość członków.

W skład rady nadzorczej wchodzi pp.: dzierżawca domeny państwowej w Falkowie, Stanisław Kubicki jako prezes rady nadzorczej, jako zast. prezesa Jan Baczynski z Łubowa, Wiktor Kruszczyński z Dziekanowic, Koperski z Łubowa, Pluciński z Pierzysk, Tubacki z Żydowa i Karolewski z Żegnowa. Zarząd tworzą inż. Kujawski i Władysław Nowak, obydwaj z Łubowa. (k)

Roboty inwestycyjne w Gdyni

Roboty inwestycyjne w Gdyni, pomimo zimy, nie były przerwane. Z pośród ważniejszych robót wymienić należy budowę chłodni eksportowej, oraz budowę olejarni, które wkrótce będą ukończone. Nadto przystąpiono już do budowy magazynu dla Polskiego Monopolu Tytoniowego, a wkrótce rozpoczęta będzie budowa dwóch magazynów na cukier, które poważną rolę odegrają w eksporcie cukru z Polski drogą morską zagranicę.

Wskutek mrozów przerwano jedynie prace przy budowie dróg w Gdyni. Z chwilą jednak ocieplenia się i te roboty będą podjęte na nowo.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: 1530,00 zł i 185 franków wypłacono dnia 28. 2. Komitetowi Najśw. Serca Jezusa. — Na nowo złożono: N. N. z prośbą o pomoc w kilku ważnych potrzebach 2 zł. — B. G. z prośbą o pomoc w pewnej sprawie 3 zł. — Z okazji zawarcia zgody pomiędzy Na- rożnym z ul. Ogrodowej a Władysławem Czajkowskim z Batorowa, 25 zł. — St. U. 5 zł. — A. H. 3 zł. — Bronisławowie Śnie- gocy 50 zł. — Władysława D. z podzięko- waniem za doznana opiekę z prośbą o dalszą, 5 zł. — N. N. 5 zł. — J. Antkowi- kowa, Środa za szczęśliwie przejście ope- racji z prośbą o zdrowie 10 zł. — Razem 108 zł.

Na ubogich m. Poznania: Z. S. 10 zł. Razem z poprzednio pokwitowanymi zł 1076,70.

Na kaplicę SS. Karmelitanek: J. Ant- kowiakowa, Środa, za szczęśliwe przejście w operacji z prośbą o zdrowie, 10 zł. — N. N. 5 zł. — Razem z poprzednio pokwi- towanymi 181,50 zł.

Sprostowanie: W nr. 98 „Kurje- ra Poznańskiego” mylnie podano Franci- szek Matysiak, mistrz ślusarski, zamiast Władysław Matysiak.

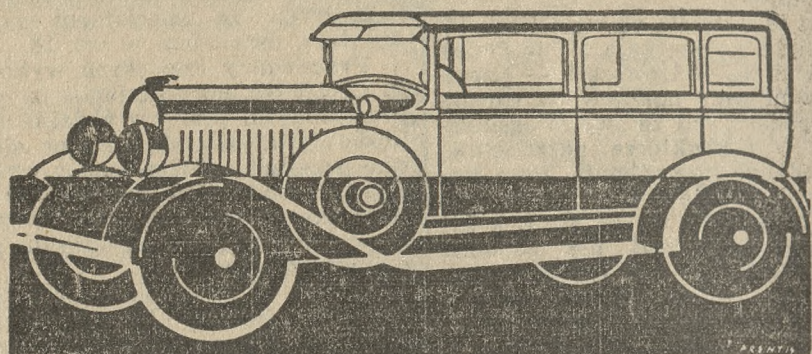
Ostrze nożyka de- cyduje o dokładnem ogoleniu

i dlatego nożyki Gillette wykonane z najlepszej stali i wyostrzone z ma- tematyczną dokładnością, gołą wielo- krotnie i znakomicie.

Miej zawsze zapas nożyków
Gillette.

Gillette

PROSIMY OBEJRZEĆ NOWE MODELE CHRYSLERA

Chrysler 77 i Chrysler 70. Jeszcze piękniejsze, moc- niejsze i wygodniejsze, niż poprzednie, cieszące się już większą sławą, wozy, — z synchroniczną skrzynką bie- gów, karburatorem z automatyczną pompą i różnymi innymi, jedynymi w swoim rodzaju, nowoczesnymi ulepszeniami technicznymi. Chrysler 66 — nowy model sześciocyndrowy o wszystkich wybitnych zaletach Chryslera — po godnej uwagi, bardzo przystępnej cenie.

NOWE SALONY WYSTAWOWE

Nowootworzone salony wystawowe w naszym nowym gmachu są osobiwością, godną widzenia i tworzą odpowiednie tło dla rasowych, wytwornych wozów. Prosimy zwiedzać i żądać wszelkich szczegółowych objaśnień — oczywiście bez żadnego zobowiązania co do kupna.

NOWA STACJA OBSŁUGI

Nasza stacja obsługi z doskonale wyszholonym personelem zaopatrzona jest w najlepsze maszyny i urządzenia. Wszyscy właściciele wozów Chryslera mają pewność, że będą stale zadowoleni z posiadanych wozów. —

JENERALNE PRZEDSTAWICIELSTWO NA POLSKĘ I W. M.
GDAŃSK, AUTO-KONCERN, Sp. z o. o., WARSZAWA
AUTO-SALON, S. z o. p. POZNAŃ, FREDRY 12.

SKRZYŃKA DO LISTÓW

— **J. S. Dębica.** Można zajmować pensję do wysokości jednej piątej, na alimencie do wysokości dwóch piątych. Przedmioty niepodlegające zajęciu, wylicza § 811 procedury cywilnej. Są to przedmioty bezpośredniego użytku. Ponadto § 812 procedury cywilnej zakazuje zajmować sprzęt domowy, co do których jest „bezwzględnie widocznem”, że ze spieniężenia otrzyma się tylko taką cenę, która nie pozostaje w żadnym stosunku do ich wartości. Z powodu niewłaściwego zajęcia służy zażalenie do sądu egzekucyjnego (powiatowego).

— **P. P. 109.** Wszystko zależy od tego, czy Pani ma majątek osobisty. Jeżeli nie, syn jest w pierwszym rzędzie zobowiązany dostarczać Pani utrzymania. Może to Pani osiągnąć nawet drogą skargi sądowej, przyczem trzeba skarżyć o rentę miesięczną. Na wszelki wypadek zalecałoby się zwrócić najpierw do miejskiej delegacji ubogich, która ew. wpłynie na syna Pani, by udzielał Pani utrzymania. Do sądu radzimy iść dopiero w ostatecznym wypadku (a. O. K.).

— **P. Maryla Krymianka.** 1) Jeżeli Pani zna ostatni adres w Francji, może Pani dowiedzieć się o adres za pośrednictwem odpowiedniego konsulatu w Francji. — 2) Popfilm, Poznań, ul. Grunwaldzka 3. — 3) Nie znamy adresu. (K.)

— **Cz. K. Poznań.** Konsulem honorowym Holandji był śp. Dr. Pernaczyński, Wały Wazów 3a. Następcy narazie nie ma. (K.)

— **P. S. Jankowska.** Ubezpieczona uzyskuje w tym wypadku zwrot własnych składek. Należy wnieść podanie, dołączając ostatnią kartę składową i świadectwo ślubu. (K.)

— **J. Miedzychód.** Podatek dochodowy. Lekarze, adwokaci itp. podatek obrotowy, nie zaś świadectwo przemysłowe. (K.)

KSIEGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Rozalja Koniecka, krawcowa, 31 lat. Irena Liszkowska, krawcowa, 20 l. Henryk Nowakowski, 2 dni 22 i pół godz. Walenty Józwiak, robotnik, 71 l. Kazimiera Wąsówna, 20 dni. Stanisława Bielakówna, 30 min. Ignacy Czolgajewski, stróż

nocny, 72 l. Emma Józefa Brzozowska, z domu Peschmannówna, 62 l. Adam Świędrzyński, rzeźnik, 42 l. Teofila Nowacka, z domu Sroka, wdowa, 77 l.

RADJO

Programy radiotelefoniczne

Poniedziałek, dnia 3 marca 1930 r.
Poznań (335 m) godz. 13.00 sygnał czasu; godz. 13.05 koncert gramofonowy; godzina 14.00 notowania giełdy pien. i zboż. towarowej; godz. 14.15 komunikaty gosp. roln., PAT, sprawozdanie o ruchu statków itd.; godz. 16.50 odczyt T. C. L. p. t. „Spstrzeżenia pedagogiczne u słuchaczy Uniwersytetu Ludowego w Dalkach” (wygl. p. Rajch, naucz. U. L. Dalki); godz. 17.10 lekcja gry szachowej (wygl. p. Jan Machalski); godz. 17.30 audycja regionalna; godz. 17.45 muzyka Rubinstein. Wykonawcy: prof. Franciszek Łukasiewicz (fortepian), Antoni Warchalewski. (śpiewak op. baryton); godz. 18.15 koncert orkiestry klubu Mandolinistów „Sempio Viro”; godzina 18.45 nadprogram i komunikaty o-kazyjne; godz. 18.55 pogadanki lotnicze (wygl. p. Czajkowski); godz. 19.05 audycja wesoła w wyk. Zygmunta Noskowskiego i p. Wojciechowskiej, art. T. P.; godz. 19.30 „Silva rerum”; godz. 19.50 odczyt o „Dziecku głuchoniemym” (wygl. dr. Głogowski); godz. 20.05 odczyt p. t. „Wychodźstwo polskie w Niemczech” (wygl. prez. m. Gniezna p. L. Barciszewski); godz. 20.30 wieczór karnawałowy (transmisja z Warszawy); godz. 22.00 sygnał czasu, komunikaty PAT i sportowe.

Warszawa (1412 m) godz. 12.05 muzyka gramofonowa; godz. 13.10 komunikat meteorologiczny; godz. 15.00 komunikat gospodarczy; godz. 16.45 muzyka gramofonowa; godz. 17.15 lekcja języka francuskiego; godz. 17.45 muzyka lekka; godz. 19.10 „Skrzynka pocztowa rolnicza”; godz. 19.25 pogawędki techniczne — p. Leonard Sadyński; godz. 19.40 — 19.50 komunikaty PAT; godz. 20.15 feljton muzyczny; godz. 20.30 koncert karnawałowy; godz. 22.00 feljton p. t. „Sielanka” — wygl. i odśpiewa p. Maria Kunciewiczowa; godz. 22.15 komunikaty; godz. 23.00 muzyka salonowa z „Oazy”. Orkiestra M. Romano.

Katowice (409 m) godz. 12.05 koncert gramofonowy; godz. 16.00 komunikaty gospodarcze; godz. 16.20 koncert gramofonowy; godz. 17.45 koncert orkiestry klubu

RADJOAMATORZY!

W niedzielę, dnia 2 marca o godz. 18,50

nadaje Radio Poznańskie koncert własny

„Radjoelektora”.

RADJOTON

Półwiejska 4

„Trójka Philipsa”

na

12 RAT

Żadaj katalogu.

mandolinistów „Halka”; godz. 19.05 intermezzo muzyczne z udziałem p. Wiktorji Pastówniej (śpiew); godz. 19.30 wizytator dr. E. Farnik: „Wiadomości z gramatyki języka polskiego”; godz. 20.05 dr. Stanisław Gronowski: „Tymczasowe aresztowanie”; godz. 20.30 wieczór karnawałowy z Warszawy; godz. 22.00 transmisja z Warszawy.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Tow. Uczniów Handlowych.** Zwieńczenie urządzeń Browarów Huggera odbędzie się w niedzielę, dnia 2 bm. o godz. 11.30 przed gmachem browarów przy ul. Półwiejskiej 25.

— **Związek Inwalidów Cywilnych** — filja Łazarz. Zebranie odbędzie się w niedzielę, 2 bm. w sali p. Bohna przy ulicy Marsz. Focha.

— **Stow. Młodzieży Polskiej Poznań-Łazarz.** Otwarcie ogniska odbędzie się w niedzielę, dnia 2 bm. o godz. 16. W dniu tym rozpocznie się turniej o mistrzostwo Stow. Ognisko nadal otwarte będzie codziennie od godz. 19. — Pieniarne zebranie w środę, dnia 5 marca o godz. 20.

— **Stow. św. Tereski na Łazarzu.** Zebranie plenarne w niedzielę, dnia 2 marca o godz. 16 na górnej sali Domu św. Antoniego. Referat wygłosi ks. Marlewski.

— **Wydział Pomoc. Krawiectwa Damskiego.** Zebranie plenarne odbędzie się w poniedziałek, 3 marca o godz. 19 min. 30 w sali p. Jarockiego, przy ul. Masztalarskiej 8.

— **Związek Inwalidów Wojennych** — **Grupa Poznań-Górczyn.** W poniedziałek, dnia 3 marca o godz. 20 w sali Schroniska przy ul. Bosej 16 odbędzie się zabawa karnawałowa. Ewentualny zysk przeznaczony dla najbardziej potrzebujących grupy.

— **Kóło Absolwentów Państw. Wyższej Szkoły Budowy Maszyn i Elektrotechniki.** Zebranie odbędzie się w poniedziałek, dn. 3 marca o godz. 19 w lokalu „Bristol”, ul. Jasna, narożnik ul. Zwierzynieckiej.

— **Związek Pracowników Kupieckich, oddział Poznań.** Zebranie Sekcji Żelazniaków odbędzie się w poniedziałek, dnia 3 marca br. o godz. 20 w lokalach Z. P. K., ul. Podgórna 12 b.

— **Tow. Muzyczne „Cecylja” Łazarz.** Roczne walne zebranie odbędzie się dnia 3 marca o godz. 20 u p. Siłskiego, Marsz. Focha 55.

— **Tow. Powstańców i Wojaków** — **Stare miasto.** Miesięczne plenarne zebranie odbędzie się w poniedziałek, dnia 3 marca br. o godz. 19.30 w sali Domu Katolickiego na Śródcie. Na porządku obrad m. in. wykład p. red. Powidzkiego na temat: „Morze polskie”. Goście mile widziani.

— **Zw. Pomocników Tapicerów i Dekoratorów.** Zebranie dnia 8 marca o godz. 19-tej w lokalu p. Pohla, Chwaliszewo 37.

W piątek, dnia 28 lutego r. b. nad ranem o godzinie 5,15 zasnął w Bogu, po 6-dniowych ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najukochańszy mąż, nasz najtroskliwszy ojciec, kochany brat, szwagier, zięć i wujek, ś. p.

Władysław Alfons Wiza

b. Nadkomisarz PP., Powstaniec i Rycerz Krzyża Walecznych

w kwiecie wieku przeżywszy lat niespełna 35.

Pw 9 761-9,371

W nieutulonym smutku pograżona

żona z dziećmi i rodzina.

Eksportacja zwłok odbędzie się we wtorek, dnia 4 marca o godz. 4-tej po południu z domu żałoby przy ul. 27 Grudnia 10, na cmentarz św. Marcina przy ul. Bukowskiej. Msza św. nazajutrz o godz. 8,30 w kościele św. Marcina i w czwartek o godz. 9-tej w kościele św. Wojciecha.

Dnia 28 lutego 1930 r., rostał się z tym światem nagle ś. p.

Józef Galusiński

Członek rady miejskiej

W Zmarłym straciliśmy wybitnego współpracownika, który zawsze umiał być zaszczytnym i wzorowym Obywatel.

Cześć Jego pamięci!

dw 4371

Kobylin dnia 28 lutego 1930.

Magistrat.

Rada Miejska.

W piątek, dnia 28 lutego 1930 r., o godz. 3 po południu zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., po krótkiej lecz ciężkiej chorobie, mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy ojciec, dziadek, teść i brat, ś. p.

Stanisław Płotkowiak

w 68 roku życia. Eksportacja zwłok odbędzie się we wtorek, 4 marca o godz. 9 rano, z domu żałoby w Dębce, do kościoła parafialnego tamże skąd pogrzeb na cmentarz parafialny, o czym donoszą

zw 22 04

w ciężkim smutku strapieni

żona z dziećmi i rodzina.

Dnia 27 lutego 1930 r., o godz. 5, zasnęła w Bogu, żona naszego wiceprezesa, ś. p.

Emma Józefa Brzozowska

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 2 marca r. b., o godz. 16,15, z kaplicy cmentarnej św. Trójcy w Dębcu (nowy cmentarz).

O liczny udział w pogrzebie druchów kręglarzy prosi

Zarząd Polskiego Zw. Kręglarzy z siedzibą w Poznaniu.

zw 22032

Dnia 27 lutego 1930 r., zasnęła w Bogu, nasza droga Drużna, założycielka Klubu Kręglarskiego Pań „Fortuna”, ś. p.

Emma Józefa Brzozowska

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 2 marca r. b., o godz. 16,15, z kaplicy cmentarnej św. Trójcy w Dębcu.

Cześć Jej pamięci!

K. K. P. „Fortuna“.

Dnia 27 lutego 1930 r., o godz. 4,30 po poł., zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona kilkakrotnie św. Sakramentami, ś. p.

Irena Liszkowska

w 21 wiosnie życia. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 2 marca, o godz. 4 po poł., z kościoła szpitala miejskiego na cmentarz św. Wojciecha, o czym zawiadamia

strapiona

Poznań. Rodzina Michalaków.

Zakład pogrzebowy St. Jaskiewicz, ul. Klasztorna 14.

Wielbnemu Duchowieństwu, Cechowi Krawieckiemu, Tow. Kółka Śpiew. Krawieckiego, Tow. Jedność, wszystkim Krewnym i Znajomym, za nadesłane współczucie, nadesłanie wieńców oraz ostatnie oddanie przysługi naszemu kochanemu ojcu, ś. p.

Marcelemu Głowackiemu składamy serdeczne

Bóg zapłać!

Dzieci i rodzina.

Najst. Zakład pogrzebowy, Poznań, ul. Klasztorna 14. Telefon 2760.

We wtorek, dnia 4 marca 1930 r., w pierwszą bolesną rocznicę śmierci najukochańszego syna, brata, szwagra i wuja naszego, ś. p.

Tadeusza Młotowskiego odbędzie się

zw 22 049

msza św. żałobna

za spókoj Jego duszy, w kościele OO. Zmartwychwstańców na Wildzie, o godz. 8,30 rano, na którą Krewnych, Przyjaciół i Życzliwych pamięci Zmarłego, zapraszają

rodzice i rodzeństwo.

Za okazane nam dowody współczucia, wieńce i liczny udział w pogrzebie, naszego kochanego ojca i teścia, ś. p.

Kazimierza Bajona

składamy Wielbnemu Duchowieństwu, wszystkim Krewnym i Znajomym oraz Stowarzyszeniom, serdeczne

zw 22 053

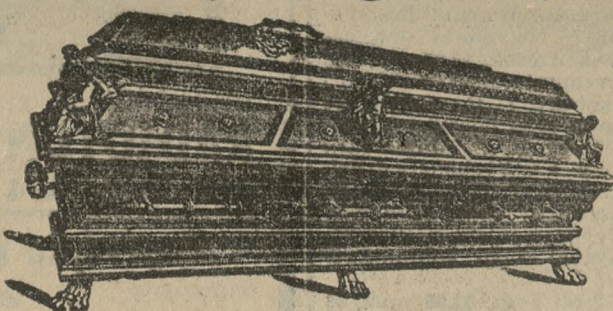
Bóg zapłać!

Córka i zięć.

Poznań, Jeżycka 20.

Celem udostępnienia szerszym sferom społeczeństwa poznańskiego nabywania naszych wyrobów, przystąpiliśmy do detalicznej sprzedaży

na raty i za gotówkę

metalowych

po cenach fabrycznych. Dla dorosłych już od

230,— zł, 260,— zł, 300,— zł i wyżej.

PP. Urzędnicy korzystają z kredytu Spółdzielni „Kredyt”. Posiadamy stale na składzie wielki wybór gotowych, najnowszych trumien

Sprzedaż detaliczną uskuteczniamy tylko na miasto Poznań.

dw 4239

„Lamina” Wytwarznia wyrobów blaszanych. Specjalność: wyrób trumien metalow. Poznań, Wrocławska 15 w podwórzu (b. Hotel Saski)

Karnawał się kończy

rozpoczyna się okres wielkanocny.

Ofiarujemy już teraz

jajka marcepanowe

z najlepszej masy migdałowej

1/2 kg. 7,00 zł

jajka marcepanowe w każdej wielkości na prezenciki

jajka marcepanowe z ananasem

poza tem

Pw 9757-2,370

znane z dobroci nasze czekoladki

1/2 kg. 5—6—8 i 9,00 zł.

Wszelkie inne towary w najlepszych jakościach po cenach najniższych.

Walerja Patyk

Aleje Marcinkowskiego 6 (przy poczcie)
Firma egzystuje przeszło lat 30.

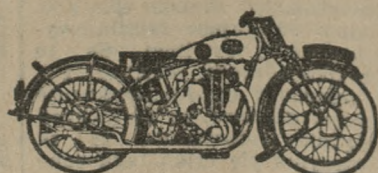
Wspólnik

z kapitałem 50—60000 zł, może nabyć udział w przedsiębiorstwie handlowym. Obrót roczny 500000 zł. Zgłosz. piśmienne Kurjer Pozn. pod zw 22051 Pośredn. wykluczeni.

MODELE

1930

MODELE

MOTOCYKLE

New-Hudson A. J. S. Zündap

najtrwalsze

najładniejsze

i najtańsze

poleca na dogodnych warunkach

„MOTOR”

Poznań, ul. Dąbrowskiego nr. 7,
Telefon 62-27.

Stopp!

Korzystne źródło przyborów motocyklowych

Pw 9619-9,348

Józef Maciejewski, dentysta

(dawniej w Dreźnie) przyjmuje znowu osobiście

tylko Słowackiego 4/6

telefon 61-94

zw 22055

dla PP. Urzędników na dogodnych warunkach, dla członków kasy chorych odpowiednie ugi.

Na św. Kazimierza

oraz wszelkie uroczystości rodzinne

polecam w olbrzymim wyborze

Piękne podarki

jak: Kryształ belgijskie - Luksusową porcelanę

Figurki z brązu i saskiej porcelany

Majolikę - Marmury - Alabastry

Platery - Żyrandole - Galanteria

Serwisy obiadowe, kawowe, owocowe.

„Serwis” W. Ziętek

Poznań, ul. 27 Grudnia 2.

Pw 9755-2,360

Nauka pisania na maszynie

„UNDERWOOD”

G. Gerlach, ul. Gwarna 14.

Pw 9429-8,119

NOWOŚCI na wiosnę już nadeszły.

Polecam olbrzymi wybór materiałów na kostjomy, płaszcze i suknie.

Popeliny na suknie	6,75	5,90	4,20	3,75
w kraty, śliczne wzory	11,50	10,50	8,50	7,40
Charmeliny na suknie	24,00	15,50	14,00	13,50
Gabardyny płaszczone	35,00	28,00	18,50	12,75
Gergetty na płaszcze	31,50	29,50	28,00	24,00
Marocainy na płaszcze	36,00	32,00	29,50	28,00

Materiały męskie, ceny okolicznościowe.

Płótna pościel. 140/160	3,75	3,20	2,80	2,50
Płótna bieliźniane	1,85	1,60	1,45	1,10
Madapolam 80/90	2,30	2,15	1,95	1,75
Ręcznikowe	1,60	1,25	0,90	0,70
Inletry pod Gw.	7,90	4,60	3,20	2,70
Adamaszki pościel.	5,90	4,50	3,20	2,90

Jedwabie na suknie i płaszcze wielki wybór.

ST. MUSZYŃSKI, Poznań, Stary Rynek 95-96.

Niniejszem podaję do łaskawej wiadomości, że poza **Reprezentacją Browarów Chełmińskich** przejąłem **Generalną Reprezentację** na Poznań i Województwo Poznańskie

Zjednoczonych Browarów Warszawskich

p. f. Haberbusch i Schiele S. A. w Warszawie

i polecam jaknajprzejmiej **wyborowe piwa jasne i ciemne-dubeltowe jak i porter**
najprzedniejszej jakości. Pozostaję

z poważaniem

Czesław Przybylski.

Pw 9753-9,363

Poszukuje subzastępców na poszczególne miasta prowincjonalne.

KUP sobie maszynę do pisania ale
tylko najlepszą — tylko

„UNDERWOOD“a

Gen. Repr. **G. GERLACH,**

Poznań, ulica Gwarna 14 — Telefon 52-32

Salon Mód Damskich

„Mira“

Poznań, ul. Wrocławska 14, wysoki, parter

Wykonuje

wszelkiego rodzaju toalety, jak również płaszcze
i kostiumy, modernizuje — od najskromniejszych
do najwykwintniejszych. Pierwszorzędne, punk-
tualne wykonanie. Ceny bardzo przystępne.

Najnowsze żurnale! Najnowsze żurnale!

sw 22030

SKŁADY NASION

L. JASINSKIEGO

Łódź, ulica Andrzeja 10 — Telefon 168 56

Łęczyca, ul. Poznańska 30 — Telefon 125

prowadzone od 1870 roku — polecają NASIONA pierwszej
jakości: nw 8859

rolne, traw, drzew, warzywne, kwiatów oraz narzędzia
i przyrządy ogrodniczo - pszczelnicze, przytem nawozy, pre-
paraty i środki chemiczne dla celów ogrodniczych.

Cenniki na żądanie bezpłatnie.

MIESZKANIE

o 5-iu pokojach w willi wraz z budynkami w Pozna-
niu, nadające się na fabrykę lub garaż z placem bu-
dowlanym (3 morgi), przy przystanku tramwajowym.
natychmiast do sprzedania lub do wydzierżawienia.
Objekt 100 tys. złotych. Zgłoszenia Biuro Ogłoszeń
„PAR“, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 9,239
Pw 9566-9,239

Opasów

24 sztuk sprzeda

Majątność Bogusławki

st. Sulęcinek, pow. Środa. sw 21975

WITAMY NADCHODZĄCĄ WIOSNĘ

Nie bacząc na stagnację — składy nasze zaopatrzyliśmy w wielkie masy

MATERJAŁÓW WIOSENNO-LATOWYCH

Około **6000** metrów

najszlachetniejszych czesanek i gabardyn w najpiękniejszych modnych
kolorach już nadeszło i codziennie nadchodzą dalsze nowości
sezonu czołowych fabryk krajowych.

**IDZIEMY ŚMIAŁO JUTRO
W NOWE**

Co do **CEN** zastosowaliśmy najniższą kalkulację, odpowiednią do niskich **CEN**
produktów rolnych. — Apelujemy do Szanownych Odbiorców, swoje zlecenia jaknajrychlej
uskutecznić celem uniknięcia przedsięwziętego nawału. — Czterech pierwszorzędnych
KROJCZYCH o EUROPEJSKIEJ sławie tworzą z dobrego najlepsze

PALTA WIOSENNE - RAGLANY - UBRANIA - SPODNIE - BRYCZE

2 EDMUND RYCHTER 14

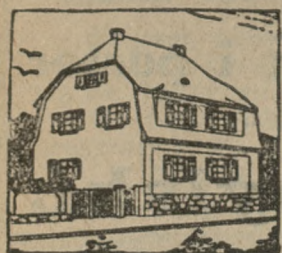
ul. Fr. Ratajczaka ul. Wrocławska 15 po schodkach, odzież zawodowa, ubiory szoferskie, kurtki i brycze skórzane najtaniej

4-^{ta} LOTERJA NA KONIE

Losy po 1,— zł za sztukę do nabycia w kolekturach Loterii Państwowej oraz w Sekretarjacie Komitetu Targów Końskich w Gnieźnie

Komitetu Targów Końskich w Gnieźnie Tow. zap.
Ciągnięcie nieodwołalnie dnia 28 kwietnia 1930 r.

Pieniądz na budowę

bez oprocentowania
10—15% własnego kapitału wymagane — składany być może w małych ratach miesięcznych. Tylko 6% amortyzacji.

„Hacege“ Hypotheken-Credit-Genossenschaft
e. G. m. b. H.
Gdańsk-Danzig, Stadtgraben 13.

POLECAM

CUKIER - KOSTKI

krystaliczne 85 groszy za 1/2 kg

prasowane 82 grosze za 1/2 kg

Zamówienia — również telefoniczne — od 2 1/2 kg (5 funtów) kostki wzwyż dostarczam do domu bez doliczania kosztów dostawy.

zw 21892

Władysław Sikorski

Skład Towarów Kolonialnych, Wódek i Win
Własna Palarnia Kawy

Tel. 20-61. Poznań, ul. Półwiejska 1. Tel. 20-61.

Przy inwentarzach i bilansach nieocenione są maszyny do mnożenia i dodawania ale tylko najlepsze, tylko „ORIGINAL ODHNER“ i zapisujące „SUNDSTRAND“!

Gen. Repr.: **G. GERLACH** — Poznań Gwarna 14

Telefon 52-32

Pw 9387-2, 97

Samochody okazyjne

CITROEN 6/24 KM, 4 cylindrowy, 4 osobowa limuzyna.

STOEWER 10/50 KM, 8 cylindrowy, 4 osobowa limuzyna.

AUSTRO-DAIMLER 10/45 KM, 6 cylindr., 6 osobowa limuzyna.

AUSTRO-DAIMLER 10/40 KM, 6 cylindr., 6 osobowe torpedo.

w bardzo dobrym stanie gotowe do jazdy na dogodnych warunkach spłaty.

Towarzystwo Budowy i Sprzedaży Samochodów S. A.
dawn. Austro-Daimler S. A.

Oddział w Poznaniu — ul. Dąbrowskiego 7

Tel. 75-58 i 76-05

Pw 9020-9, 345

WŁASNE WARSZTATY I GARAŻE.

Patenty

wzory, znaki towarowe w Polsce i zagranicą
inż. dypl. **F. WINNICKI**,
rzeczoznawca patentowy
Poznań, ul. Konopnickiej 7.
Telefon 7222

Ka 9-1

1930

WIOSENNO — LATOWE

Plaszcze Damskie

Kloszowe-Sportowe

gotowe, miarowe starannie wykonane poleca najtaniej

JÓZEF SZUSTER

Stary Rynek 76, I. pr.
(naprzeciw Odwachu).

zw 22020

Poważny zakład graficzny w Warszawie poszukuje zupełnie wykwalifikowanego doświadczającego

maszynisty offsetowego

Posada do objęcia zaraz. Podania z życiorysem i odpisami świadectw składać do Biura Ogłoszeń „Par“, Warszawa, Bracka 17, pod nr. 2, 275
Pw 8 951 62, 150

Wielkopolski samochód 6-osob.

wygodny wspaniały wóz sprzedam. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zw 22015

OSZCZĘDNOŚCI

od 1 złotego począwszy, przyjmujemy i oprocentujemy na dogodnych warunkach.

Przy wkładzie 10 złotych wypłacamy skarbonki domowe

Za zobowiązania Banku Miasta Poznania odpowiada cały majątek stołecznego miasta Poznania, wynoszący przeszło 250 milionów złotych

BANK MIASTA POZNANIA

(dawniej Miejska Kasa Oszczędności)

instytucja bankowa prawa publicznego o popularnej pewności.

CENTRALA: Poznań, ul. Nowa 10.

ODDZIAŁY: Poznań, ul. 27 Grudnia 19.

Poznań, św. Łazarz, M. Focha 50.

Pw 9171

Hallo!

5. Klasa 20. Loterii Państwowej

Mam jeszcze kilka szczęśliwych losów do oddania. 1 cały los 200 zł, 1/2 losu 100 zł, 1/4 losu 50 zł. Wysyłka tylko za zaliczką. Ciągnięcie od 6. 3. — 10. 4. 30. dzienne. Pw 9588-63, 123

Spiesz się i kupuj los, póki czas, bo 5 klasa to żniwa całej loterii, to 30 dni cięgnięć!

STANISŁAW JANKOWSKI,
Bydgoszcz, Kolekt. Loterii Państwowej, Długa 1.

DOM

w najlepszym położeniu w Chelmnie na Pomorzu składający się z 2 dużych składów, wielu ubikacji pobocznych i 2 dużych mieszkań, w którym od lat wielki dom handlowy i skład obuwia istnieje. od 1 maja r. b. ewtl. wcześniej do wynajęcia. Łaskawe zgłoszenia uprasza

HUGO BENJAMIN — GDAŃSK
Jopengasse 4, L Tw 1172

CENNIK NASION

Przyborów ogrodniczych

wysyłamy bezpłatnie i franco

J. Marciniec i Synowie

Poznań, ulica Pocztowa 29

Telefon 32-02

Adres telegr. „Nasiona“

Pw 9 84-9, 189

Poszukuje się

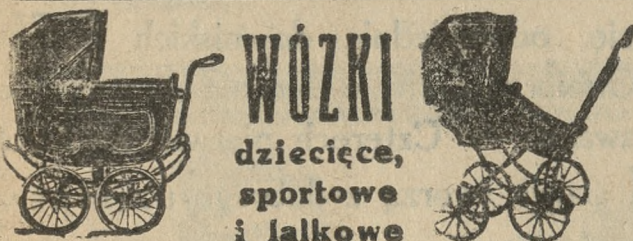
lokalu na biuro

(parter lub I. piętro) 2 pokoje z osobnym wejściem i telefonem, w pobliżu Placu Wolności. Oferty przesyłać R. Raschig, Łódź, Senkiewicza 70.
zw 21993

tel. 39-09 tel. 54 07

Pw 9 762-9, 374

WÓZKI dziecięce, sportowe i lalkowe

wyroby: koszykarskie, szrotkarskie, powroźnicze, hamaki i leżaki

F-a A. LIKOWSKI, Poznań

Zal. 18:55

Szkolna 3.

Telef. 12 07

(Przyjmuje się reparację).

Nieruchomość fabryczna

sprzedam lub oddzierżawię, zaraz do objęcia. Oferty poważnych reflektantów do Kurjera Pozn. pod zw 22024 lub telef. 16-20.

Połączyliśmy nasze biura i prowadzimy od 1 marca r. b. wspólną kancelarię
T. Lebiński i H. Bogdański
 adwokaci.
 POZNAN, Aleje Marcinkowskiego 15
 Telefon 38-48 Telefon 38-48
 zw 22027/8

PIANINO

w dobrym stanie, orzechowe korzystnie za 1250 zł gotówką zaraz do sprzedania. Zgłoszenia „PAR” Aleje Marcinkowskiego 11 pod 53,362.
 Pw 975-538-2

Seradele ostatniego sprzętu, zdrowy towar ma dopóki zapas starczy wagonowo i w każdej mniejszej ilości po 11 zł za 50 kg. do oddania. Worki obliczam po 1,50, które z powrotem odbieram. zw 2-047
Wł. Klemens, Gniewkowo — Telefon 30

Zakład malarski

pierwszorzędny, największy na miejscu, z pełnym inwentarzem, materiałami oraz zabudowaniami do sprzedania w całości lub w części. Ewntl. przyjmie się poważnego wspólnika z odpowiednim kapitałem. Zgłoszenia tylko poważnych refleksantów do
 GDYNI — SKRYTKA POCZTOWA 58
 nw 9178

WILLE

przy ul. Dworcowej we Wronkach, sprzedamy. 9 pokoi, 2 kuchnie, nowoczesny komfort (łazienka, światło elektryczne, wodociąg, kanalizacja), ogród parkowy z drzewami owocowymi. Mieszkania w dobrym stanie wolne. Miasto ładnie położone nad Wartą, 1,30 godz. koleją od Poznania, liczy 5000 mieszkańców. Przy przejeździe 20 000,— złotych gotówką, resztę pozostawi się na hipotecę. Zgłoszenia do: „Lubań - Wronki” — Przemysł Ziemniaczany Spółka Akcyjna — Oddział we Wronkach
 Pw 9750-9,357

Korespondentka

niemiecko-polska, rutynowana, z dobrym niemieckim biegle pisząca na maszynie, poszukiwana przez poważną firmę. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zw 22019.

Pierwszorzędna firma na maszyny i artykuły biurowe poszukuje kilku inteligentnych sprzedawców na Poznań i prowincję. Oferty do biura ogłoszeń „Par”, Al. Marcinkowskiego 11, pod nr. 9,319 Pw 9614-9,319

Sekretarz adwokacki

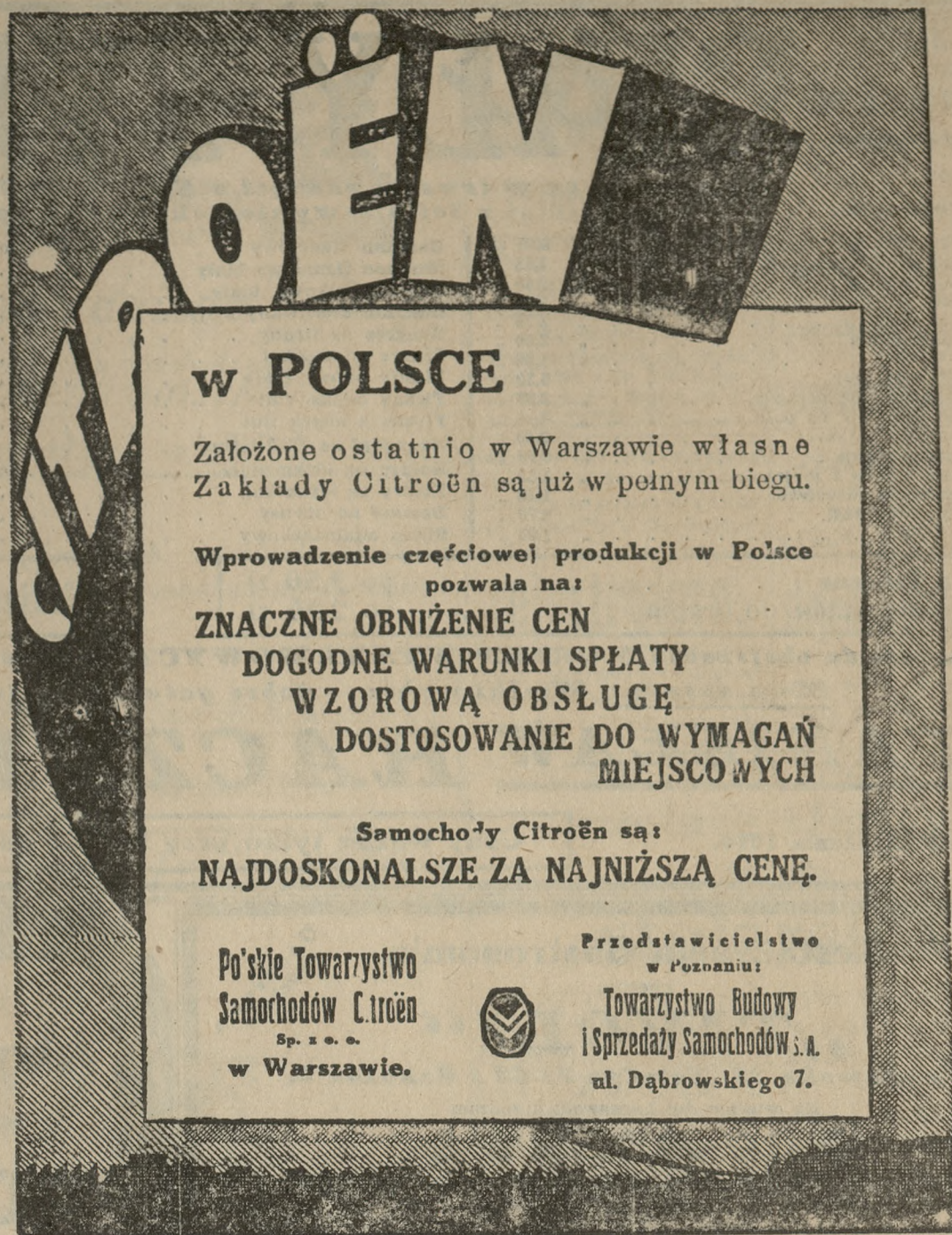
w starszym wieku, solidny i samodzielnym, biegle w zast. przed sąd. i spraw. upadłościow., od 9 lat na stanow. zast. proces., ze znaj. jęz. niem., poszukuje od 1. 4. r. b. ew. później posady w większ. biurze adwok. Łask oferty do eksp. Kurj. Pozn pod zw 22 043

Poszukuję posady!

Doświadczony dysponent - magazynier, nieskazitelnego charakteru, szybko się orientujący, urzędnik ekspedycji branży spożywczej biegle w polskim i niemieckim, energiczny, pilny i uczciwy, wymowny, nadający się ewntl. na podróżującego lub kierownika sprzedaży, znający wszelkie prace biurowe, reklamowe oraz sądowe, posiadający kaucję, zmieni dotychczasowe stałe stanowisko z powodu późniejszego zlikwidowania firmy, za skromnem wynagrodzeniem ewntl. w innej branży. Prima świadectwa i referencje. Dzielnicą obojętna. Pośrednictwo wynagrodzę. Łask oferty upr. pod zw 21937 do eksp. Kurjera Pozn

W moim składzie win i wódek, wakuje posada STARSZEGO EKSPEDJENTA

i zarazem podróżującego na miasto Poznań. Kandydaci li tylko z dobrymi poleceniami zechcą oferty składać w firmie: P. Urbanowski, Poznań, Ostrówek 10/11, zw 22 030.

CITROËN

w POLSCE

Założone ostatnio w Warszawie własne Zakłady Citroën są już w pełnym biegu.

Wprowadzenie częściowej produkcji w Polsce pozwala na:

ZNACZNE OBNIŻENIE CEN
DOGODNE WARUNKI SPŁATY
WZOROWĄ OBSŁUGĘ
DOSTOSOWANIE DO WYMAGAŃ MIEJSCOWYCH

Samochody Citroën są:
NAJDOSKONALSZE ZA NAJNIŻSZĄ CENĘ.

Polskie Towarzystwo Samochodów Citroën
 Sp. z o. o.
 w Warszawie.

Przedstawicielstwo w Poznaniu:
 Towarzystwo Budowy i Sprzedaży Samochodów S.A.
 ul. Dąbrowskiego 7.

Tw 1144

Fortepiany * Pianina * Fisharmonje

Niniejszem podaję do łaskawej wiadomości, że z dniem dzisiejszym **otwieram**

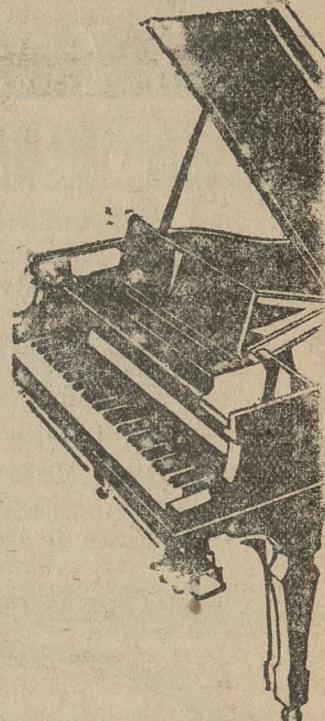
Skład pianin i fortepianów przy św. Marcinie 41

polecając fabrykaty krajowe i zagraniczne po cenach najniższych, również na dogodnych warunkach spłaty. Proszę Szan. Publiczność o łaskawę dalsze poparcie.

Z poważaniem

Władysław Kwiatkowski.

dw 4392

Kołnierzyki związane

w jeden pęk i włożone w poszewkę pomiędzy inną bieliznę zostaną w ciągu kilku minut wraz z całą bielizną czysto wyprane, aparatem do prania **TRYUMF**. Tylko **TRYUMF** jedyny polski aparat do prania nie dotykając prawie bielizny perze przez ciśnienie powietrza **Cena aparatu 45,— złotych**. Tylko kilka groszy kosztuje wypranie bielizny.

Nie prostszego jak przekonać się o tem na pokazach prania przy ul. Półwiejskiej 5 we wtorki, środy i piątki od godz. 4—6. Uprasza się o przyniesienie brudnej bielizny, którą się czystą zwraca.

Pw 9761-9,377

Przedstawicielstwo

na rejon poznański do oddania

Acme Carl System Co Ltd., Chicago.

Zgłoszenia pon. edziątek i środy od 3—5 po pol. ul. Nieolewski 10, I ptr

Wysprzedaż obrazów

z Wystawy najwybitniejszych malarzy: Axentowicza, Faata, Hoffmanna, W. Kossaka, Malczewskiego, Tondosa, Weissa, Wyczółkowskiego i in. po przewie otwarta na nowo jeszcze do 4 marca w salach I pietra Pałacu hr. Działyńskich w Poznaniu, Stary Rynek 78, od godz. 11-3 po pol. Wstęp wolny. zw 22 039

Poszukuję małego

składu kolonialnego z małym mieszkaniem w jednym z miast

o możliwości niedaleko Poznania. Oferty do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 21950

Poszukujemy zaraz

dzielnej ksiązkowej

Pisemne zgłoszenia przyjmuje po południu od godz. 5-6 f-a DENTAL - Szrama i Kapczyński ul. Skarbowa 11. zw 202

Z dniem
1 marca
rozpoczynam

BIAŁY TYDZIEŃ

Z dniem
1 marca
rozpoczynam

Polecam:

Piótło na bieliznę 70 ctm. szer.	od 0,95 zł
Piótło Ludowe 80 ctm. szer.	1,15
Piótło Ludowe 1-a	1,40
Madapolam	1,60
Nansuk	1,75
Nansuk 1200 prima	2,50
Silesia	1,55
Silesia 160 ctm. szer.	3,50
Piótło 140 ctm. szer. na pość.	2,25
Piótło 160 ctm. szer. na pość.	3,—
Piótło prześcieradłowe	2,40
Ręcznikowe z metra	0,70
Ręcznikowe lniane z metra	1,50
Ręcznikowe adamaszkowe	1,40
Ręczniki gotowe wafł.	0,70
Ręczniki frote	1,90

Barchan flanelowy	od 1,40 zł
Barchan flanelowy biały	1,60
Barchan pikowy biały	1,60
Barchan kiprowany biały	1,70
Kongres na firany	0,45
Firany odpas kol.	7,80
Firany odpas białe	14,—
Firany odpas tiul	19,50
Firany z metra tiul	1,50
Kapy tiul na 1 i 2 łóżka	tanio!
Koldry na łóżka białe	od 7,50
Koldry na łóżka kol.	6,—
Damast na obrusy	4,25
Obrus adamaszkowy	6,75

Polecam:

Koszule nocne męskie	od 6,90 zł
Koszule damskie dzienne	1,55
Koszule damskie z haftem	1,95
Koszule damskie nocne z koronką	4,90
Kaftanik damski z haftem	3,50
Pantalony damskie z haftem	2,45
Kombinacja d. hałeczkowa	4,75
Kombinacja majteczkowa	3,75
Garnitur damski z kor.	7,—
Podstanik damski	0,90
Chusteczki do nosa dz.	0,6
Chusteczki do nosa damskie	30
Chusteczki do nosa męskie	35
Koronki klockowe	09
Koronki szersze	30
Hafty	20

Partia Eolienne po 3,50 zł
Partia aksamitów do prania po 2,95 zł

Bielizna niemowlęca w wielkim wyborze.

Zapraszam do obejrzenia 5 OKIEN WYSTAWOWYCH i zwiedzenie mego magazynu bez przymusu kupna.

Moja zasada: Wielki wybór — dobre gatunki — niskie ceny — rzetelna obsługa.

STANISŁAW RACZYK, Poznań, St. Rynek 92
parter i I. piętro.

Rok założenia 1914.

Ceny ważne tylko przy kupnie gotówkowym.

Pw 9562/63-9.191.02
Telefon 2605.

Zaomite
Piwo Okocimskie

Restauracja Gastronomja
obecnie
„TIVOLI“
Wrocławska 38. Telefon 25-63 i Szkolna 3.
Na ostatnie dni karnawału urządzam
NOC RÓŻOWĄ
z różnymi niespodziankami. Na którą najuprzejmiej zapraszam Sz. Gości
Z poważaniem
Ciełkowskiego,
gospodarza.

Trunki plewuszej
Jakości

Doberowa
kuchnia

Wieczorek
tanczyny

Wielka dobrze zaprowadzona
fabryka artykułów elektrotechnicznych
poszukuje od 1 kwietnia kilku dzielnych

podróżujących

pilnych, pracowitych, dobrze poleconych, którym przy odpowiednim uzdolnieniu po odbytej próbie udzieli się samodzielne przedstawicielstwo na wolne województwa. Piśmienne zgłoszenia z podaniem referencji, fotografią, którą się zwraca, należy złożyć pod nr. 9,325 do Biura Ogłoszeń „PAR“, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11. Pw 9618-9,825

Restauracja **BELWEDER** Kawiarnia
Marszałka Focha 18

Na zakończenie karnawału urządzam na wielkiej sali „Belwederu“ we wtorek, 4 marca 1930 r.

Podkoziółek

na który jaknajuprzejmiej zaprasza
Władysław Rajewski, gospodarz.
Początek o godzinie 8 w wieczorem.
Wstęp 2,— zł wlicznie podatku.
zw 22 037

Samochody używane

pierwszorzednych fabrykatów w pierwszorzednym stanie

Fiat 501	6/21 KM.	- Torpedo
Fiat 503	6/30	- Torpedo
Fiat 503	6/30	- Coupé
Fiat 503	6/30	- Cabriolet
Fiat 507	9/31	- Coupé
Fiat 519	19/75	- Torpedo
Fiat 519	19/75	- Cabriolet
Minerwa	8/40	- Limuzyna
Peugeot	6/28	- Limuzyna
Steyr	6/30	- Torpedo
Ceirano	5/25	- Torpedo
Opel	4/16	- Limuzyna
Opel	10/40	- Limuzyna
Opel	12/50	- Limuzyna
Overland Whippert	10 45 KM.	Limuzyna

Ceny bezkonkurencyjne niskie. Warunki zapłaty niezwykle dogodnione. Poleca jako kupna wyjątkowo okaz.

Brzeskiauto Sp. Akc.

Poznań,
ul. Dąbrowskiego 29
Tel. 63-23, 63-65

Oprawy książek
wszelkiego rodzaju
Introligatornia
Drukarni Toruńskie
T. A. w Toruniu
ul. św. Katarzyny 4.

MAŁE URZĄDZENIA CHŁODNICZE
Nie wymagają żadnego dozoru „GLACIA“ Najwyższa pewność ruchu

dla Hoteli, Cukierni, Laboratorjów, Mleczarni i podobnych celów.
Żądacie bezpłatnych ofert z Centrali
Stocznia Gdańska - Gdańsk,
Werftgasse 4, lub też z biur filjalnych

Warszawa, al. Jasn. 11, tel. 99-16
Lwów, al. Podleskiego 7, tel. 48-88
Poznań, Stowackiego 18, tel. 77-65
Równe, J. Piłsudskiego 7, tel. 3-67
Łódź, al. Traugutta 9, tel. 141-83

Kraków, al. Wisła 12, tel. 30-49
Katowice, al. Wita Stwosza 3.
tel. 27-16
Lublin, Krak.-Przedm. 56, tel. 9-52
Wilno, al. Jagiellońska 9, tel. 8-84

nw 9256

Znoszoną odzież
Pięknie odświeża
„BARWA“
wi. S. Kałamański

Poznań: Plac Wolności
al. Wielka 18, za-
roznik w Garbaj
al. Marsz. Focha 65
Wrocław: 49.
Rynek Jeżycki 1, za-
roznik al. Kraszew-
skiego
Toruń: Szeroka 21.
Ostrow: Rynek 28.
Łódź: Rynek 25.
Mosina: ul. Łukowa.
Pw 9562-9,825

WIELKA REDUTA

NA CELE RATOWANIA
„DOMU RZEMIEŚLNICZEGO“
W poniedziałek, dnia 3 marca 1930 r.
NAJWIĘKSZY BAL SEZONU
MASKOWO-KOSTIUMOWY

Zaproszenia do nabycia w admi-
nistracji „Domu Rzemieś-
lniczego“.

zw 22 034

Kino **BAJKA**, ul. Marszałka Focha 23.

Wielki podwójny program

BIAŁY PAJĄK

w roli gl. **MARIA PAUDLER** i **WALTER RILLA** oraz

Niedyskretna kobieta

MARIA PAUDLER, GEORG ALEKSANDER, JENNY JUGO

Seanse: godz. 5,30 i 8,30. W niedzielę o godz. 3,5,9

Olejarnia

oraz fabryka pokostu etc., nowoczesnie urządzona, w ruchliwym pow. mieście Woj. Poznańskiego, dobrze zaprowadzona, dzień. produkcja ca. 20 ctr., z powodu wyjazdu tanio na sprzedaż. Zgłoszenia do Biura Ogłoszeń „PAR“, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 9,329 Pw 9743-9,329

Zabawa karnawałowa

odbędzie się w poniedziałek, dnia 3 marca, początek o godz. 8 w salce p. Fidler, Górna Wilda 47, na którą wszystkich zapraszamy. Jak również zapraszamy zastępców losowych wszelkich Banków. Bilety wstępu do nabycia w salce.

Generalny Zastępca Ludowego Banku Spółdzielczego
Poznań, Podgórna 7. zw 22 041

**Lubiernia
i Kawiarnia
G. Erhorn**
Poznań
Fr. Ratajczaka 39
Tel. 32-28.

PARCELE

6 tys. m² w Ławicy blisko
dworca sprzedam tanio wiadomo-
ść **WĘCKOWSKI** ul.
Grodziska 13. (Błona Grunwaldzka)

Uwaga

Niebywała okazja taniego zakupu

Z powodu braku miejsca dla nadchodzących nowych towarów na SEZON WIOSENNY.

Wyprowadzę po niebywałych niskich cenach dotychczasowy zapas.

Wielki wybór w płaszczach, sukniach, bluskach, bieliznie, pullowerach, garsonkach, pończoszkach, torebkach i t. d.

A. Łuczakowa (daw. St. Konopińska)

Magazyn wykwiłtnej garderoby damskiej.

Tylko kilka dni

ulica Gwarna 9

Pw 9759 9,278

Telefon 23-23

Jeszcze

kilka dni trwać będzie całkowita wyprzedaż

z powodu zwinienia przedsiębiorstwa

Bardzo tanio polecam

naczynia aluminiowe i żelazne, wagi stołowe i kuchenne, talerze, tace, naczynia, noże i widelce, łyżki, łyżeczki, szczyrki, nożyki i wiele innych art. gosp. domowego

Ul. Wielka 20
J. BORYS
skład żelaza.
Pw 9760-9.350

Żywa reklama

niezawodny środek

W roku 1929 na Pow. W. K. w Poznaniu i Targach Lwowskich demonstrował się ten chłopiec u którego pół twarzy w piegach wagrach itp. zaś druga połowa odświeżona kremem „Halina” i zupełnie czysta — żądać w aptekach drogeriach i perfumeriach. W razie braku wskazać gdzie dostać lub wysłać pocztą za wpłatą ul. 2.50 na konto P. K. O. 208-400 Fabr. składn. „Pharmachemia” Bydgoszcz. Przedstawiciele do odwieżdzenia drog perfum w Poznaniu oraz innych miastach mogą złożyć oferty.
Pw 9332-62.82

Zakup - sprzedaż znaczków pocztowych.

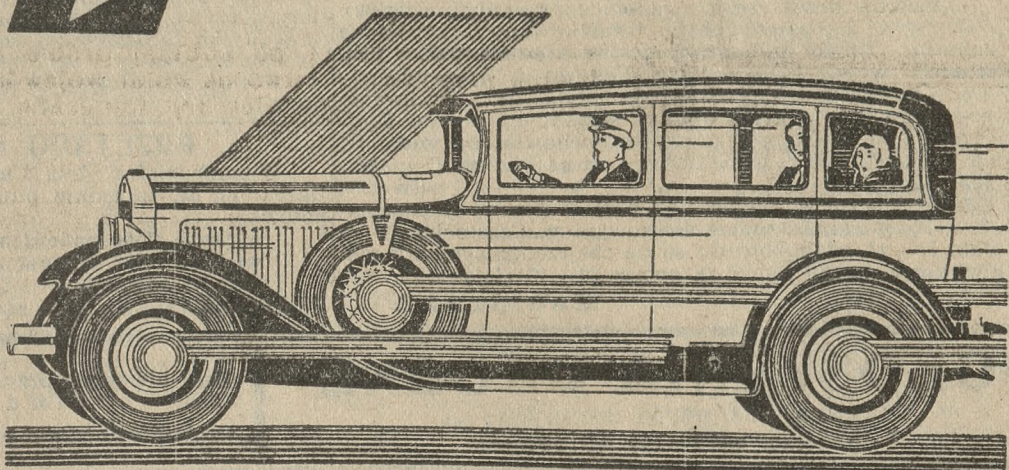
Cennik główny 1929/30 bezpłatnie! Ostatnie nowości filat. poleca

Dom Filatelistyczny.
Jan Witkowski,
Poznań, św. Marcin 62,
II. p. Dom tylny.
Pw 9758-53,264

SZEŚCIOCYLINDROWY

ERSKINE

STUDEBAKERA

NOWY SUKCES STUDEBAKERA w Zjeździe Gwiazdzistym do Monte Carlo

Najmniejszy z modeli Studebakera, seryjny sześciocylindrowy Erskine, jedyny ze startujących z Polski samochodów przybył w przepiślowym czasie do Monte Carlo, zdobywając 99.72% osiągalnych punktów dodatnich.

Erskine jest w ten sposób pierwszym samochodem z Polski, który uzyskał miejsce w klasyfikacji Zjazdu.

Sukces ten jest nowym dowodem niezawodności i wytrzymałości samochodów Studebakera.

GENERALNE PRZEDSTAWICIELSTWO W POLSCE

„STUDERS” Sp. z ogr. odp. Warszawa, ul. Fredry 4, tel. 238-00 i 242-00. Składy, garaże i warsztaty przy ul. Czerniakowskiej 194, tel. 438-28.

POZNAŃ, POZNAŃSKI AUTO SKŁAD, ulica 27 Grudnia Nr. 15, tel. 39-09, 54-07.

Części zapasowe stale na składzie.

nw 9193

400 mtr³ topoli
200 mtr³ jesionów

towar średniej dobrej jakości kupię. Oferty do Kurjera Pozn. pod zw 21955

Kocioł

parowy 70—100 m² powierzchni ogrzewalnej ca 8 atm kupię „BRAILEM”, Inowrocław, tel. 232 zw 2202R

Podróżującego

na bieliznę, obeznanego z klientelą w woj. Pomorskiem lub Wielkopolskiem na prośbę **poszukuje zaraz**. Reflektantów, którzy już w tej branży pracowali upraszam o zgłoszenie z podaniem referencji. **I. Konarski, Poznań Stary Rynek 94, zw 2 085**

Sztuczne oczy

wykonuje w obecności pacjenta nw 9135
ARNO MÜLLER
stała siedziba BRESLAU 13, Augustastr. 132.
Będzie w Poznaniu, dn. 14 i 15 marca 1930 u Dr. Fał. Kleczkowskiego, św. Marcin nr. 6
Telefon 1 42.

Natychmiast poszukuję dzielnego w sprawach adwokackich i notarialnych z kilkoletnią praktyką w biurze adwokackim i notarialnym

rejestratora.

Zgłoszenia z odpisami świadectw i podaniem pen-sji przyjmuję **Kuźdowicz, adwokat i notariusz, Krotoszyn (W.kp) nw 9146**

Zakłady Ogrodnicze

Wlkp. Izby Rolniczej w Janowcu, pow. Znin polecają
wysokopienne oraz pienne jabłonie, czereśnie, wiśnie, krzewy porzeczkowe i 2-1 letnie morwy.
nw 113

BACZNOŚĆ!

Hotele, Restauracje, Kawiarnie, Instytucje publiczne

8 sztuk pięknych stojaków mosiężnych

do garderoby mam natychmiast tanio do sprzedania. Oferty do Kurjera Pozn. pod zw 21982

Zarząd Kasy Emerytalnej rozpisuje niniejszem

przetarg ofertowy

na prace

stolarskie

budowy domów mieszkalnych przy ul. Rolnej — Łanowej w Poznaniu. Warunki przetargu w Zarządzie Kasy, Poznań, Wierzbicice 6, w godzinach od 9—12, za opłatą 15,— zł.

Przy składaniu ofert należy złożyć wadium w wysokości 5 000 zł (pięć tysięcy złotych). Niezależnie od wyników przetargu Zarząd K. E. zastrzega sobie prawo dowolnej decyzji oddania prac wzgl. unieważnienie całego przetargu.

Ostatni termin składania ofert wyznacza się na dzień 8 marca 1930 r., godz. 12. dw 4387

Gazownia Miejska w Środzie ma do oddania większą ilość (ca 800 cfr.)

smoły pogazowej.

Wysyłka smoły może nastąpić w beczkach kupującego. Oferty uprasza się skierować do Magistrat w Środzie. dw 4346
Magistrat: (—) Polski, burmistrz.

Krakowski Urząd Wojewódzki

L.: Ad. III/24/30

Przedmiot:

Kraków, dnia 13 lutego 1930 r.

Dr. Leon Marjan 2 im.

Hopcas — zmiana nazwiska.

OGŁOSZENIE

o zamierzonej zmianie nazwiska.

Dr. Leon Marjan 2 im. Hopcas, urodzony 10 kwietnia 1888, w Krakowie, syn Józefa i Marii, z domu Bochenek, notariusz w Jordanowie, powiat Maków podg., — wniosł prośbę o zezwolenie na zmianę nazwiska rodowego Hopcas na nazwisko Szumski lub Ruciński.

Powyższą prośbę podaje do powszechnej wiadomości z nadmienieniem, że w myśl art. 4 ustawy z 24. 10. 1919 (Dz. U. R. P. nr. 88, poz. 478) w brzmieniu ustalonym w § 1, rozp. ministr. z 11. 10. 1928 (Dz. U. R. P. nr. 93, poz. 828) wolno w przeciągu 90 dni od dnia ogłoszenia niniejszego ogłoszenia w Monitorze Polskim zgłosić do Urzędu Wojewódzkiego Krakowskiego sprzeciw w przedmiocie zamierzonej zmiany nazwiska. nw 9255

Do sprzeciwu należy dołączyć metrykę urodzenia lub inne dowody, wykazujące prawo osoby wnoszącej sprzeciw, do używania nazwiska, o które chodzi.

Wojewoda: (—) Dr. Kwaśniewski.

UCHWAŁA. Na wniosek Firmy Pierwszy Wielkopolski Specjalny Magazyn Bluzek, Maksymilian Stürmer, Poznań, St. Rynek 80/82, udziela się odroczenia wypłat na przeciąg 3 miesięcy i to od 24 lutego do 24 maja 1930 r. Nadzorca sądowym mianuje się p. Feliksa Biedzińskiego w Poznaniu, ul. Strusia 8. Poznań, dnia 24 lutego 1930 r. nw 9263
Sąd Grodzki IIa.

UCHWAŁA. Na wniosek firmy Bracia Rein w Poznaniu, St. Rynek 90, udziela się odroczenia wypłat na przeciąg 3 miesięcy i to od 22 lutego 1930 do 22 maja 1930 r. Nadzorca sądowym mianuje się Feliksa Biedzińskiego. Poznań, Strusia 8 i Teodora Abła. Stary Rynek 49, Poznań, dnia 22 lutego 1930 r. Sąd Grodzki IIa. nw 9264

UCHWAŁA

W sprawie odroczenia wypłat, udzielonego kupcowi Stanisławowi Brendlowi, właścicielowi przedsiębiorstwa hotelowego i restauracyjnego „Hotel Polski” w Ostrowie (Pozn.), — 4 c. N. 3a/30 — z powodu rezygnacji p. Ludwika Pisuli z stanowiska nadzorca mianuje się nadzorcą sądowym kupca Wacława Wrobleńskiego z Ostrowa, Kościelna 13. Ostrow (Pozn.), dnia 26 lutego 1930 r. nw 9262
Sąd Powiatowy.

W miście Krzywiniu, powiat Kościan, województwo Poznańskie, jest do obsadzenia

stanowisko burmistrza.

Do stanowiska tego przywiązane jest uposażenie według grupy IX. prymatyki dla urzędników państwowych, oraz odpowiedni dodatek reprezentacyjny.

Zgłoszenia z życiorysem i odpisami świadectw, których się nie zwraca, nadesłać należy do dnia 1 kwietnia 1930, na ręce podpisanego.

Przewodniczący Rady Miejskiej (—) Czerwiński.

dw 4381

Walne Zgromadzenie

Spółdzielni Budowlanej Polskich Urzędników Państwowych

odbędzie się

w sobotę, dnia 15 marca 1930 r., o godz. 6-tej wieczorem na sali Ogrodu Zoologicznego

Porządek obrad:

- 1) Zagajenie.
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej.
- 3) Przedłożenie bilansu i sprawozdanie Komisji Rewizyjnej oraz udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
- 4) Podział zysków.
- 5) Wybór 5 członków Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących oraz 3 członków Komisji Doradczej.
- 6) Oznaczenie najwyższej kwoty zobowiązań jakie Spółdzielnia może zaciągnąć.
- 7) Wolne wnioski bez uchwał.
- 8) Zamknięcie.

Bilans jest wyłożony w biurze Spółdzielni do przejrzania. Wstęp na salę Walnego Zgromadzenia tylko za okazaniem książeczki udziałowej. Członka nie może zastąpić inna osoba.

Rada Nadzorcza:

(—) Sobolewski, prezes.

zw 22021

Wyprzedaż masy upadłościowej Poznańskiej Spółki Drzewnej Tow. Akc.

rozpoczęła się na składnicach desek

w Poznaniu, ul. Marszałka Focha nr. 23

w Gnieźnie, ul. Witkowska nr. 97

w Swarzędzu (na placu firmy R. Liefke)

zw 22020

po cenach znacznie niższych, a mianowicie sosn. deski stolarskie, budowlane, belki, kantówki łaty, deski i bale dębowe itd.

Losowanie 8-procentowych listów zastawnych Zachodnio-Polskiego Towarzystwa Kredytowego Miejskiego w Poznaniu, odbędzie się w poniedziałek, dnia 3 marca 1930 r., o godz. 2.30 po poł., w lokalu Komunalnego Banku Kredytowego w Poznaniu, ul. 27 Grudnia 8. dw 4385

LICYTACJA PRZEPADŁYCH FANTÓW

na Giełdzie Handlowej, ul. Stawna 13 przy ul. Wronieckiej. W poniedziałek, dnia 3 b. m., o godz. 11 przed południem, sprzedawać się będzie dobrowolnie najwięcej dającym za gotówkę:

Pw 9751-53 361
zegarki złote i srebrne, pierścienki, papierosnice, futro damskie karakulu, futro męskie, płaszcze męskie, gramofon, neser, aparat „Elektrolux” walizki, 2 aparaty fotograficzne, 2 aparaty Radio-detektorowe, komplet trykotów do sportu, maszyna do pisania „Orzel”, skrzypce, dubeltówkę, lornetkę, rakiet tenisowy, materiał na ubranie, rowery, białe swetry męskie, film „Powszechna Wystawa Krajowa”, lampę elektryczną, samochód „Mathis” i wiele innych przedmiotów.

Giełda Handlowa — Lombard, ul. Stawna 13 — Tel. 28-08.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 2 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, a 2735, d 1790 i t. d. — 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

PATENTY

wzory i znaki ochronne w Polsce i zagranicą

MARCELI ZOCH,

inżynier dyplomowany
rzecznik patentowy

Poznań, Przewodnicza 9.

tel. 44-10

w wielkim wyborze po cenach
bardzo niskich poleca

W. KRUK, jubiler

Poznań, ul. 27 Grudnia 6.

tel. 1511

UCZNIA

najchętniej z ukończoną szkołą
andlowa do składu towarów
kolonialnych, krotkich i ga-

lanteryjnych poszukuję zaraz

Stanisław Nowacki,

Grodzisk (Wlkp.)

Stary Rynek nr. 22.

zw 22012

Potrzebny zaraz do kuchni

pałacowej

KUCHCIK

z dobrej rodziny. Zgłosze-
nie przysyłać: **K. Kolanowski,**

kuchmistrz, Czarnieje-
wów, Gnieźnieński.

dw 43-4

PRZETARG

Magistrat m. Częstochowy ogłasza pisemny przetarg

ofertowy na budowę dwóch mostów drewnianych na palach:

1. jednego średnicprzesłowego o łącznej rozpiętości 31,5

metrów przez rzekę Wartę przy zbiegu ulic Prostej

i Mirowskiej;

2. drugiego czteroprzesłowego o łącznej rozpiętości 17,20

metrów przez rzekę Śiradomkę przy ul. Kościelnej

Oferty w zapieczętowanych i zalakowanych kopertach

z napisem: „Oferta na budowę mostów drewnianych w Cze-

stochowie” wraz z kwitem Kasy Miejskiej na wpłacone

wdium w wysokości 5 proc. oferowanej sumy i deklaracją

z podpisanym projektem umowy składać należy do Miejskiego

Zarządu Drogowego w Częstochowie, do godz. 12,

dnia 15 marca 1930 r., gdzie nastąpi otwarcie ofert 17 marca,

o godz. 13. dw 4383

Ślepy kosztorys, deklarację i projekt umowy można na-

być w Miejskim Zarządzie Drogowym w Częstochowie za

opłatą 5.— zł, gdzie również są do obejrzenia projekty mo-

stów, które można nabyć za opłatą 20 i 10 złotych.

MAGISTRAT.

W tutejszej Administracji wakuje z dniem 1 czerwca r. b. wzgl. wcześniej posada rachmistrza z pobo-
kości 15 proc. uposażenia. Do powyższego stanowiska
jest przywiązane kierownictwo Miejskiej Komunalnej Kasy
Oszczędności za osobnym wynagrodzeniem.

Przyjęcie nastąpi narazie na próbę zaś po ukończonym

czasokresie próbnym ewtl. na etat.

Etat stanowisk służbowych przewiduje dla kandydata

na to stanowisko wykształcenie średnie oraz znajomość

ogólnych wiadomości z dziedziny administracji i kasowości

komunalnej.

Reflektuje się tylko na silę fachową z kilkuletnią prak-

tyką w kasowości komunalnej i bankowości.

Inwalidzi wojenni i byli wojskowi przy równych kwa-

lifikacjach, mają pierwszeństwo dw 4383

Zgłoszenia kandydatów z własnoręcznie napisanym ty-

ciorsem oraz uwierzytelnionymi odpisami świadectw przy-

muje najpóźniej do dnia 15 marca r. b.

Magistrat Miasta Pleszewa.

OBWIESZCZENIE

W naszym rejestrze handlowym A, zapisano dziś pod

nr. 292 przy firmie **Ignacy Dziekan, Rawicz**, że firma wy-

gasiła. nw 9258

Rawicz, dnia 27 stycznia 1930 r.

Sąd Grodzki.

OBWIESZCZENIE

W naszym rejestrze handlowym A, zapisano dziś pod

lcz. 151 przy firmie **Jadwiga Merdas, Miejska Górka**, że fir-

ma wygasiła. nw 9257

Rawicz, dnia 6 lutego 1930 r.

Sąd Grodzki.

2. K. 2/28.

PRZETARG PRZYMUSOWY

Nieruchomość położona w Wleńcu n/Notecią, powiat

Czarnków i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu za-

pisana w księdze gruntowej Wleńca, tom I, wykazy 33 i 34,

na imię **Katowicki Bank Związkowy w Katowicach**, zostanie

dnia 9 maja 1930 r., o godzinie 10 przed południem wysta-

wiona na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie pokój 14.

Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej,

dnia 12. 6. 1929 r.

Niniejszem wzywa się wszystkich, których prawa w

chwili zapisania wzmianki o przetargu nie były w księdze

gruntowej uwidocznione, aby się z niemi zgłosili najpóźniej

w dniu przetargu, przed wezwaniem do wnoszenia ofert

i prawa te uprawdopodobnili, gdyby im wierzytelność przesyłał.

W razie niezastosowania się do powyższego wezwania, pra-

wa te przy oznaczeniu najniższej oferty nie zostaną wcale

uwzględnione, a przy rozdziale ceny kupna dopiero po roz-

czeniu wierzyteli i innych prawach.

Zaleca się na dwa tygodnie przed terminem podać na

piśmie albo do protokołu sekretarza sądowego dokładne

obliczenie swych roszczeń w kapitale, odsetkach, kosztach

wypowiedzenia i kosztach sądowego dochodzenia swych

praw, oraz oznaczyć pierwszeństwo, którego się żąda.

Tych, którym służy prawo sprzeciwienia się przetargowi,

wzywa się aby przed udzieleniem przybycia targu po-

starali się o umorzenie lub zawieszenie postępowania, gdyż

inaczej prawo ich odnosić się będzie zamiast do nieruchomości,

tylko do uzyskanej ceny kupna. Nieruchomość skła-

da się z kamienicy z ogrodem położoną przy głównej ulicy,

Wleńca n/Not., dnia 13 lutego 1930 r.

nw 9265

Sąd Powiatowy.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W poniedziałek, dnia 3 b. m., o godz. 8.30 przy Wielkich

Garbarach 33, sprzedam publicznie najwięcej dającym za

gotówkę:

większą ilość pończoch damskich (flor, jedwab), oraz

większą ilość skarpet męskich.

Licytacja odbędzie się nieodwołalnie.

Pietruszewski, kom. sąd., Poznań, Wielkie Garbary 33.

1 SPRZEDAŻE

Ciełzarówkę

Peugeot 1135 KM, bardzo mało
używana z pełną gwarancją oraz
kilka innych używanych maszyn
bardzo tanio na sprzedaż. Hem-
powski—Automobile, Poznań, ul.
Patrona Jackowskiego 49, telefon
65-15. rw 8897

Brylanty okazynie

Najtańsze źródło zakupu. Zyg-
mund Kutzner, św. Marcin 50,
narożni dom ul. Kantaka.
zdw 30 217

Ślubne obrączki, zegarki

Najtańsze źródło zakupu. Zyg-
mund Kutzner, św. Marcin 50,
narożni dom ul. Kantaka.
zdw 30 218

Pianino

krzyżowe czarne sprzedam oka-
zynie. Wiśniewski, Prusa 18.
zdw 30 116

Skład

3 pokoje z kuchnią, zaprowadzony
galańteria skórzana do podróży,
zabawki itp., w centrum miasta
pow. Chelma na Pomorzu, gdzie
gimn. i wojsko z towarami i u-
rządzeniem sprzedam przy wpla-
cie 12 000 zł. T. Wacławski, Chel-
mo, ul. Marsz. Focha 2.
zdw 30 298

2 wille

5 i 6 pokoi, ogród, obok tramwaju
przy 20 000 na sprzedaż. Reszta
hipoteki amortyzacyjnej 7 proc.
Biuro Techniczne Agrarne. Plac
Wolności 9, telefon 55-63.
zdw 30 308

Cegielnia parowa

miasto powiatowe blisko Pozna-
nia, produkcja 3 000 000 zapas 85
lat, willa piękny ogród, 39 morg
ziemi — okazynie na sprzedaż.
Biuro Techniczne Agrarne, Plac
Wolności 9, telefon 55-63.
zdw 30 305

Gdynia

przedam parcelę pod budowę
70 mtr. Zgłoszenia do Kurjera
zdw 30 294

Motocykl

„Indian Scout” 2 cyl. 6 KM z
elektr. ośw., jak nowy. Motor
„Deutz” 4 KM na gaz miejski w
dobrym stanie sprzeda tanio: —
„Montan”, Ostrów Wlkp., Rasz-
kowska 26. zdw 30 314

Autobus

Chevrolet w dobrym stanie ko-
rzystnie na sprzedaż. St. Sze-
paniak, Kościan. nw 9 174

Prywatne

50 morgi ziemi buraczanej, zabu-
dowanie maszyn, 4 pokoje z peł-
nym inwentarzem, 2 konie, 4 kro-
wy, 12 świń, położenie słiczne.
Cena 28 tys., wpłaty 10 tys. re-
sta na 10 lat po 5 procent (lub
w dzierżawę bez długu). Spieszne
zgłoszenia Adamski, Wągrowiec,
Kolejowa. nw 9 175

Sprzedam

dwa mniejsze domy w Bydgosz-
czy, z dużym ogrodem, z duże-
mi stajniami, z wolnym 3 pokojo-
wym mieszkaniem, cena 22 tys.
przy wpłacie 10—16 000. Łuczak,
Toruń Mickiewicza 126.
Pw 9 742-64,75

Marmeladę

owocowa i powidła śliwkowe po-
leca po cenach konkurencyjnych
Wytwarzają cukierków i marme-
lady L. Siedziński, Wroniecka 16,
telefon 1242 Stary Rynek 35
(wejście z Wiankowej) i Wielka
15. zdw 30 259

Radjo

3 lampowe, ubranie na średnią
figurę tanio na sprzedaż. Jani-
szewski, Al. Marcinkowskiego 11.
zdw 30 239

Maszynę

do pisania sprzedam okazynie.
Adres wskaże Kurjer zdw 30 290

Dom

murowany, 4 lokatorów, dom le-
pianka 1 lokator, ogród 1½ morgi
wtem 2 parcelki budowlane w
miasteczku blisko Poznania na
sprzedaż. Cena podług umowy —
Polożone blisko lasu, nadające
się na letnisko. Oferty Kurjer
zdw 30 041

Maszyny

damską i krawiecką sprzedam.
Rybaki 9, skład. zdw 29 952/3

Sypialnie

okazyjnie sprzedam. Ratajczak,
Śniadeckich 24. zdw 29 918/9

Bardzo korzystnie

sprzedam nową kanapę i łózkę
obejrzeć można u p. Golińskiego,
Konopnickiej 20 (Jeżyce),
zdw 29 898

Pierze

świeże — darte,
niedarte — puch
poleca — Stani-
sław Dyrczkowski,
Wierzbicze 13
zdw 29 881/2

Materace

sprężynowe, nakładki, leżanki,
kanapy po cenach niższych w
pracowni Wielkie Garbary 9.
zdw 30 036/7

Kanarki

nagrodzone złotymi medalami
pilne i dobre śpiewaki oraz je-
szcze kilka samców do legu poleca
Felsz (Wilde), Wybickiego 16 I.
zdw 30 034/35

Płyty szamotowe

do pieca motoru na gaz sasy i
wirówka „Diabolo”, jak nowa,
korzystnie na sprzedaż. Zgłosze-
nia do Kurjera zdw 29 993/4

Pianino

za 870 zł. Staszica 5 parter, lewo
zdw 29 803

Plachty

i worki, namioty i wszelkie inne
artykuły z brezentów i tkanin
budowlanych dostarcza po najko-
rzystniejszych cenach R. Kunert
i S-ka. T. z o. p., fabryka placht,
worków, namiotów oraz hurto-
wnia filców Poznań, ul. Woźna
nr 12, telefon 29 21.
Pw 9536 9.181

Zamienie

lub sprzedam samochód Citroen
3 000 zł nie wiele używany, na
karty może być inna marka. —
Oferty Kurjer zdw 29 908

Dom

2 morgi ogrodu sprzedam. Zabi-
kowo per Poznań, ul. Długa 115.
zdw 29 942/3

Wózki

dziecięce, budki odnawia, repa-
ruje. Kółka gumy na składzie.
Siodlarnia, Szewska 11.
zdw 30 101/2

Singera

maszynę, rower, fuzję, skrzypce
sprzedam. Poznańska 38, III. le-
wo. zdw 30 085/6

Kanarki

śpiewaki samiczki sprzedam. Bo-
rzyński, Górna Włda 65.
zdw 30 221/2

Hotel-

owa — Restaur

Skład cukierków
przy ruchliwej ulicy dobrze za-
praważony zaraz na sprzedaż. —
Oferty Kurjer z dw 30 168

Skład
bardzo korzystnie
Adres wskaże Kurjer

Do
sprzedania lampa stołowa z bron-
zu, gazowa 50 zł, wózek helka na
4-tych 50 zł. Mikut, Grunwaldz-
ka 25.
z dw 30 213

Kupno okazjonalne
Stadebaecker'a 6 cylindrowa li-
stowa, 5 osobowa, 4 drzwiowa
masywna, w doskonałym stanie, bardzo ma-
ło używana, na bardzo korzyst-
nych warunkach zaraz do odda-
nia. Zgłoszenia do Kurjera Po-
znańskiego dw 4382

Skład
kolonialny, delikatesów i win w
Poznaniu, dobra dzielnica, Dwa
pokojów wystawowe, 2 pokoje mie-
skie z urządzeniem i towarami
ekskluzywnymi. Obiecie około 20.000.
sprzedam. Oferty Kurjer
Lazarska dw 30 270

Futra
lub skóry chętnie kupię naprawde
tanie! przyjdź do sklepu futer
Lobrowskiego. Marcina 1.
z dw 29 964

Gumowe piłki
300 sztuk 200 zł. Oferty Kurjer
z dw 29 944

Mamy
do oddania franko stacja Runo-
wo, koło Wągrowca, 1 wagon
wózków grabowych. Oferty z po-
dobnymi cenami, upr. za się przy-
daniem. Oferty Kurjer
Lazarska dw 30 270

Drogist
Czarna: Heilmethode Platona
sprzedam. Zgłoszenia Kurjer
z dw 30 008

Skład
korzystnie oddam 1.500. Adres
Kurjer z dw 30 010

Drogerje
sprzedam tanio. Zgłoszenia Ku-
rjer z dw 30 008

Restauracja
z pełną koncesją, z przyległym
składem kolonialno-delikateso-
wym w Poznaniu, zaraz na sprze-
danie. Oferty Kurjer z dw 29 909

Puszczkówo
parcele budowlane od 2 złotych
na kw. na sprzedaż. Zgłoszenia
Kurjer z dw 29 987

Piekarnia
z mieszkaniem w Poznaniu, w
pełnym biegu, zaraz do sprze-
dania. Oferty Kurjer z dw 29 980

Sprzedam
ogrod. w Debie ca. 2000 mtr.²
blisko tramwaju. Oferty Kurjer
z dw 30 023

Zegar
takowy samochodowej tanio
sprzedam. Kurjer z dw 30 067

Maltański
biały pudełek na sprzedaż. Zgło-
szenia Kurjer z dw 30 075

Ławki
nadające się do poczekalni, bal-
konów oraz stoły na sprzedaż.
Focha 82 I. piętro, prawo.
z dw 30 255

Skład
wegli do sprzedania. Strzałowa 8
z dw 30 229

Samochód
stary, ale piękny limuzyny
sprzedam. Oferty Kurjer z dw 30 225

Śniadalnica
wydanie kawy, herbaty, mle-
ka odda korzystnie. Newman i
S-ka, Piekary 5.
z dw 30 233

Kamienice
Poznań z rak obcych sprzeda
korzystnie. Newman i S-ka, Pie-
kary 5.
z dw 30 234

Sprzedam
dom mieszkalny, 2 pokoje z kuch-
nią, ogród z drzewami owocowe-
mi, do tego 6 mórg. — Oferty:
Kurjer z dw 30 016

Pianino
„Peko”, Organista Farny, Gole-
bia 1.
z dw 30 158

Parcela
24 mórg w Czerwaku przy
stacji kolejowej, na 6000
złoty, nieopłacony, sprzedam. „Paw-
lik”. Poznań, Marszałka Focha
15. Telefon 62-80.
z dw 30 130

Wózek
dla dzieci, biały, korzystnie sprze-
dam. Traugott 9, parter, prawo.
z dw 30 133

Urządzenie kuchenne
używane, szafy, 2 stoły, szafka i
rurę zaraz sprzedam. Irena Ko-
łtowska, św. Marcina 13. z dw 30 132

Składnica
z bieżnią kalajową na głównym
dworze towarowym w Poznaniu
masywnie z cegły, budowanej,
sprzedam. Oferty Kurjer z dw 30 111

Samochód
Peugeot 6 cylindrowy najnowszy
typu limuzyna pullmanowska do-
kładnie się prezentująca, bardzo
dobrze na sprzedaż. Hemmowicz —
Automobile, Poznań, Par. Jac-
kowskiego 49. telefon 65 15.
z dw 8898

Radjoaparat
1 lampy, tanio. Sew. Miel-
nicki, 4 II. lewo. z dw 30 125

Skład
kolonialny z towarami i mieszka-
niem sprzedam. Cena 12.500 zł.
Frankiewicz, Dąbrowskiego 59,
(skład obuwia).
z dw 3 457

Pokój
wspólny państwa. Adres wskaże Ku-
rjer z dw 30 124

2 suknie
sprzedam Miłńska 3. III. lewo.
z dw 30 110

Dom
z placem 1.900 m kw. Poznań 45
tys. dochód 5.400 polecamy go-
spodarstwa, parcele. przyjmujemy
zgłoszenia. Stary Rynek 45.
II. Słow. Kółników i Przemys-
łowców.
z dw 8911

Restauracja
w śródmieściu z mieszkaniem
korzystnie na sprzedaż. Zgłosze-
nia: Restauracja, św. Wojciech
27.
z dw 8890

Kuchnia
westfalska na sprzedaż. Poznań,
Woźna 16, ślusarnia.
z dw 8895

Dom
narożnikowy Miedzochódzie, let-
nisko, gminizjum w miejscu, 5
mórg, 2 kuchnie, obszerne zabu-
dowanie gospodarcze, wszystko
masywne, 2 mórgi ziemi, zanie-
m na dom w Poznaniu z dopła-
tą. Warunki: Kowal, ul. Kiliń-
skiego 11, II. lewo.
z dw 8893

Rurki
do odulacji,
jak wózek 3,75
zł. niklowane
trwały, czarne
5 zł. St. Wenz-
lik, Poznań Al.
Marcinkowski
go 19 z dw 30 21

Meble
wszelkiego rodzaju nowe i uży-
wane. Najdogodniejsze warunki
sprzedaży. Stefan Pahl, ul. Marszał-
ka Focha 29, magazyn mebli te-
lefon 64 25. Pw 9 121 6 73

Z powodu
choroby — natychmiast do
odstąpienia skład kwiatów nadaj-
ący się także na inną branżę.
Oferty Kurjer z dw 28 880

Apteka
bardzo solidnie prowadzona w
półm. mieście Górnego Śląska do
sprzedania. Główny mieszkanie i
żelazny, z domem lub bez w ost. ra-
zie duży, korzystny kontrakt i
zaraz wolne mieszkanie. Bliz-
szych szczegółach tylko po ważnym
reflekt. udzieli p. ant. Szymański
Hafesa Poznań, Szkolna 17.
z dw 28 734

Ciężarowy „Chevrolet”
2 tonowy 28 rac. do sprzedania.
Informacje: Golebia 4a, Nade-
chowski.
z dw 28 667

Gospodarstwo
1 km od Poznania zabudowania
masywne, 85 mórg, żywy i mar-
towy inwentarz. Adres Kurjer
z dw 28 655

Dom
w mieście pow. w Poznaniu, 53
mórg, w miejscu, między 2 głów-
nymi ulicami, z dobrymi budyn-
kami, warsztatem kowalskim i
kolodziejским, dobrze prosperują-
cy, nadający się na inne przed-
sięwzięcie, z powodu stosunków
rodzinnych zaraz korzystnie. —
Wskaże Kurjer z dw 28 142

Skład rzeźniczy
z urządzeniem przy ul. Focha,
Lazarska, korzystnie sprzedam. —
Adres Kurjer z dw 28 121

Gospodarstwo
5 km. od Poznania 53 mórgi w
tem sad owocowy, willa obszerna,
inwentarz sprzedam. cena 45.000.
Focha 53, II. lewo. z dw 27 753

Rzeczynospolitej 3
podwórce, parter, prawo, sprze-
daję pończochy skarpet po cenach
fabrycznych.
z dw 27 402

Motocykle
Rex Acme (Jap) najsolidniejsze,
najtańsze. Koszczyński, Pasaż
Kino Apollo.
z dw 26 843

Parcela
budowlana, ładnie przy głównej
szosie, naprzeciw lotniska, wiel-
kości 800 mkw. cena 1.500 zł do-
godna spłata sprzedaje Korpok,
Krzyżowniki.
z dw 30 024

Skład
kolonialny z urządzeniem, towa-
rem i maglem. Adres Kurjer
z dw 30 091

Ogródek
działkowy do odstąpienia przy ul.
Chociszewskiego, bardzo korzyst-
nie. Oferty do Kurjera
z dw 30 095

Fortepian
Wolkenkauer, śliczny dźwięk jak
nowy sprzedam za gotówkę. Zgło-
szenia Kurjer z dw 30 079

Skład
kolonialny, delikatesy, centralna uli-
ca, ożywiona, w pełnym biegu,
bez mieszkania, z ubikacją, z to-
warem za 5.500 zł. okazynie na
sprzedaż. Adres wskaże Kurjer
z dw 30 053

Drukarnie
w Poznaniu sprzedam za 50.000,
— lub przyjmuję wspólnika. Kurjer
z dw 30 103

Futra
damskie, różne poka, po cenach
znacznie niższych. E. Palkow-
ska, Maszalska 7, I.
z dw 30 113

Meble
na raty i za gotówkę po najniż-
szych cenach poleca Sprzygacz
Wielka 13. Klienteli samiejac-
wej odstawiam własnym samo-
chodem. — Pw 3 026

Krzesa
wiedeński 20 sztuk sprzeda Gro-
chow 4, Śniadalska.
z dw 30 123

Sprzedam
skład papieru, Inowrocław, wpla-
ta 3.500. Kurjer z dw 30 139

Meble
10 dni taniej sprzedaję, wypal-
nie, jadalnie, kuchenne urządze-
nia, ceny znacznie niższe. Mar-
cin Zytkowiak, tylko Chwalisz-
ewo 5.
z dw 29 266 7

Kanapy
leżanki, kluby, materace, najta-
niej za gotówkę, raty. Strzalska
nr. 31.
z dw 29 586 87

Wózki dziecięce
Wózki sportowe
największe wybór, najniższe ceny
L. Krause, najstarszy i najwięk-
szy dom wózków dziecięcych w
Polsce. Poznań, Stary Rynek
25-28.
z dw 7 535

Maszynę
do pisania portable sprzedam ta-
nio. Skarbowa 20, skład.
z dw 29 320

Sprzedam
bardzo korzystnie zaraz (powód
wyjazd), skład towarów krótki-
ch, konfekcji z towarami, 2 po-
koje, kuchnia, najlepsze poło-
żenie, miasteczko. Adres wskaże
Kurjer z dw 29 065

Wozy robocze
w dobrym stanie, platformy i
półskrzyni sprzedam korzystnie.
L. Śledziński, Wroniecka 16, te-
lefon 1242.
z dw 30 262

Pianino
nowe, tanio oddam za gotówkę.
Waty Król. Jadwigi 5, I. piętro,
prawo. Obiekt między 1-3 i
6-7 po południu.
z dw 30 293

Mięszo jabłkowy
i śliwkowy do marmelady w każ-
dej ilości poleca Wytwórnia cu-
kierków i marmelady L. Śledziń-
ski, Wroniecka 16, telefon 1242.
z dw 30 263

Skład
z mieszkaniem, 3 pokojowym,
kuchnia, w powiatowym mieście,
w głównej ulicy, korzystnie za-
raz do nabycia. Adres wskaże
Kurjer z dw 30 292

Pończochy
piękne, dobre, tanie. —
A. Szymański, Poznań
św. Marcina 1.
specjalny skład poń-
czech. Kw 1617-8

Tanio
się ubierzesz, umiłowiesz w Do-
mu Komisowym św. Marcina 73a
Pw 7 418

10 białych dni
okazja taniego zakupu. Jeżycki
Dom Towarowy, w H. Smy-
czyński, Kraszewskiego 11.
dw 4325-6

3 000 sadzonek
rabarbaru dwuletniego sprzedam
zrazem tanio. Grabarczyk, Poznań,
Rataje.
z dw 30 302

Pianino
doskonale korzystnie za gotówkę.
T. Orłowski, Rybaki 21a, II. pię-
tro.
z dw 30 201

Parcela budowlana
w uroczym miejscowości górskiej,
w bezpośrednim sąsiedztwie z
budynkami, w wielkim zastaw-
nym wodnym, natychmiast do
sprzedania na korzystnych war-
unkach. Zgłoszenia pisemne (po-
żądane osobiste): Józef Czulak
Miedzochódzie Białekiem Nr. 217,
p. Porabka pow. Biała Krak.
Dojazd do stacji kolejowej Kety
z dw 29 066

Samochód
„Ford” otwarty, model 1927 ko-
rzystnie na sprzedaż. Administra-
cja Dóbr Krotoszyń, dw 4336

Aparat
fotograficzny nowy 9x12, ma-
szyna do rozdzielania ciasta na
30 bylek, fuzja bezkurkowa bel-
gijska nowa kal. 16. Oferty do
Kurjera z dw 29 405

Samochód
z nakrytą w bardzo dobrym
stanie marki Opel tanio sprze-
dam. Zgłoszenia Kurjer Poznań-
ski z dw 29 402

Pies
szpile rasowy 1/2 roczny tanio na
sprzedaż. St. Czajka, Piotra Wa-
rzyńskiego 22.
z dw 29 470

Kawiarnia - restauracja
z pełnym wyposażeniem z 5 poko-
jowym mieszkaniem z powodu
wyjazdu do sprzedania. Cena 40
tys. gotówki. Adres wskaże Ku-
rjer z dw 29 474

Restauracja
z mieszkaniem, z pełnym wyzyna-
kiem, duże ubikacje, z powodu
choroby do sprzedania. Do ob-
jęcia potrzeba ca. 25.000 zł. —
Adres wskaże Kurjer z dw 29 475

Sprzedam
białą szafę z lustrem, lustrą kry-
ształowe, lózką metalowe, szafę
żelazną, koronę elektryczną, Zgł.
portier. Alaję Marcinkowskiego
z dw 29 618

Dla emeryta
lub rzemieślnika
gospodarstwo 3 mórgi ziemi o-
grodowej, dom 10 ubikacji, bez
lokatorów, obora, ogród zdrowa
okolica Kujaw — Poznańskich,
3 km od stacji kol., cena 7.000 zł.
Zgłoszenia Kurjer z dw 29 499

Sprzedam
garatur i meble. Spokojna 15a.
z dw 29 507

Fabryka
z terenem budowlanym i dom-
kiem zaraz do objęcia, kupno o-
kazyjne. Cyranik, Poznań, św.
Marcina 63.
z dw 29 523

Narzędzia
komplet warsztatu mechaniczne-
go, w tem tokarnia 2 mtr. wier-
tarki, szmirgl, motor 4 PS, im-
adia kuznia, aparat do spawania
i kompl. narzędzia ślusarskie. —
Zgłoszenia do Kurjera pod
z dw 29 545

Parcela
śródmieściu, Łazarzu, Jeżycach,
Wildzie, Solaczu, Winiarach,
Debuc, Puszczykowie — pod do-
wolną budowę, dogodnych war-
unkach sprzedaż. Zgłoszenia:
Hodowianki „Biuro Pracy” Plac
Wolności 9.
z dw 29 768

Autobus
Ford 29 bardzo dobry na linii —
zaraz tanio na sprzedaż. Ludwi-
czak, Krzywiń.
z dw 9168

Dom z ogrodem
blisko Poznania na sprzedaż, 3
pokoje wolne. Adres wskaże Ku-
rjer, Stary Rynek z dw 8890

Skład
obuwia z warsztatem od lat kil-
kunastu zaprowadzony przy Ry-
nku w Jarocinie z powodu przeje-
ścia innego przedsiębiorstwa zaraz
na sprzedaż. Obiecie do 12.000. —
Zgłoszenie właścicieli Józef Wal-
czak, Jarocin, Rynek 15.
z dw 9159

Pianino
Ecke tanio sprzedam. Rybaki 7,
parter lewo.
z dw 29 365

Plac opłotowany
3.500 m² nadający się na każde
przedsiębiorstwo do wydziel-
nienia lub na sprzedaż przy ul.
Szamarzewskiego 49. Kubicki, ar-
chitekt, ul. Jackowskiego 13, III.
płr.
z dw 29 552

Meble
na raty, za gotówkę taniej pole-
ca Stanikowski. Woźna 12 (Bu-
telska).
z dw 28 288

Dom
tanio sprzedam, wplata 30 tysie-
cy, reszta hipoteka. Informacje:
Cukiernia, ul. Dąbrowskiego 36.
z dw 29 685

Kilofy
(Kreuzhaken) kompletne opraw-
ione każda ilość szatka 5-50 —
sprzedaje „Przewodnik” Centra-
la towarów żelaznych. Św. Mar-
cin 30.
z dw 25 429

5 KUPNA
Składu
kolonialnego z mieszkaniem spie-
sznie poszukuje. Oferty Kurjer
z dw 28 273

Kamienicę
w dobrym punkcie kupię wprost
od gospodarza przy wplacie na-
razie 80-100 tysięcy zł. Oferty
samych właścicieli przyjmuję
Kurjer Poznański z dw 29 496

Subhasta
Za podanie gdzie możnaby nabyć
na subhastę w krótkim czasie
kompletny obiekt albo młyn, nie-
ruchomość z interesem przy ca.
30.000 zł dam przy kupnie 500 zł.
Zgłoszenia Kurjer z dw 29 482

Młyn
mniejszy z pełnym zatrudnieniem
gospodarskim wodny albo moto-
rowy przy wplacie 20-50 tys.
kupię. Zgłoszenia Kurjer
z dw 29 484

Nieruchomość
nadająca się na interes zbożowy,
artykułów budowlanych i t. p. w
mniejszym mieście z mieszka-
niem kupię lub wydzierżawię. —
Zgłoszenia Kurjer z dw 29 483

Sztuciec
stołowy srebrny kupię. Opis
z podaniem ceny uprasza się podać
Kurjer z dw 29 874

Kupię
dom za natychmiastową wplata
30.000 zł. Oferty Kurjer Poznań-
ski pod z dw 29 861

Roletę
do okna wystawowego 2,45 sz-
eroką, 2,75 wysoką kupię. Oferty
z dw 29 854

Gramofon
mało używany kupię. Oferty z
cena Kurjer z dw 29 851

Maszynę
do pisania kupię okazynie. Ku-
rjer z dw 29 907

Kupię
motocykl w dobrym stanie. Zgło-
szenia Kurjer z dw 29 911

15.000 zł
rozporządzam, kupię posiadłość
handlową w Poznaniu. Oferty
Kurjer z dw 29 948

Maszynę
stolikową do szycia, używaną,
kupię. Oferty Kurjer z dw 29 931

Kupię gospodarstwo
25 do 30 mórg, 10-12 km od Po-
znania. Pośrednicy wykluczeni.
Oferty z podaniem ceny Kurjer
Poznański z dw 30 114

Jadalnię
kupię nowoczesną. Oferty Kurjer
z dw 30 012

Kupię
srebro na dwaście osób, może
być używane. Zgłoszenia od Ku-
rjera z dw 30 078

Kupuję
za gotówkę meble wszelkiego ro-
dzaju rzeczy. Dom Komisowy
Poligorna 2.
Pw 8311

Kasę rejestracyjną
National kupię. L. Śledziński,
Wroniecka 16, telefon 1242.
z dw 30 261

National
kasę rejestracyjną kupię. L. Śle-
dziński, Wroniecka 16, tel. 1242.
z dw 30 260

Dom
na wsi z rolą, gdzie można pro-
wadzić skład kolonialny, kupię
lub wydzierżawię. Oferty Kurjer
z dw 30 082 3

Odbiorę
większą ilość mleka dominalne-
go i placę największe ceny dzien-
ne poznafskie, również kupię 10
ctr masła stołowego świeżego ty-
godniowo. Zgłoszenie do Kurjera
Poznańskiego z dw 30 164

Dorożkę
samochodową kupię za gotówkę.
Zgłoszenia Kurjer z dw 30 136

Kupię
dom z przedsięw. iostwem, skła-
dem, wolnym mieszkaniem. Zgło-
szenia Kurjer z dw 30 264

Maszynę
do pisania w dobrym stanie kupię,
Zgłoszenia z podaniem marki
i ceny do Kurjera z dw 30 288

Złoto, srebro, brylanty
kupię stale. Zygmunt Kutzner,
św. Marcina 50.
z dw 30 219

6 KAMIENICE
Willa
masywna z ogrodem w Sołaczu
korzystnie na sprzedaż. Agenci
wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer
z dw 29 574

Kamienica
4 piętrowa, nowoczesna, dochód
roczny 9.000, cena 30.000, wplata
30.000, reszta za 6 lat: — kamie-
nica III, piętrowa dochód 6.000,
cena 55.000, wplata 20.000; — ka-
mienica II, piętrowa dochód 5.200
cena 45.000, wplata 17.000 i wiele
innych poleca „Krakus”, Poznań
Pocztowa 30.
z dw 29 631

Dom
w Krotoszynie na sprzedaż, 5
mieszkań, 3-4 pokojowych, 1

3 — 4 pokoi
przynależności. Zł. Kurjer
zdw 29 877

Poszukuję
pokoiu z kuchnią wprost od gospodarza, czynsz płace zgóry. —
Kurjer zdw 29 902

Ostrzegam
przed wynajmieniem mieszkania
wprost od lokatora bez mojego
ezwolenia w rzeczywistości Wolska 7
Właściciel domu. Wróblewski.
zdw 29 865

Pralni
zwykłej obszernej lub ubikacji na
pralni dobrą mies. dzierż. poszu-
kuje. Oferty do Kurjera
zdw 29 966

Urzędnik
na stałej posadzie poszukuje
spiesznie mieszkania 2 pokojowe-
go z kuchnią wprost od gospodar-
za. Czynsz za kilka lat zgóry
płace gotówką. Agenci wyklucze-
ni. Łaskawe zgłoszenia proszę
kierować do Kurjera pod
zdw 30 054

Młode
małżeństwo poszukuje 1—2 pokoi
z kuchnią, dzierżawa zgóry, mo-
gą być meble. Zgłoszenia: Dom
Komisowy, Podgórzna 2.
zdw 30 243

Mieszkania
3 lub 4 pokojowe poszukuje za-
raz, zapłaci dzierżawę zgóry za
dwa lata. Oferty do Kurjera fil-
ja Stary Rynek nr 8001

3 — 5
pokojowego mieszkania z mebla-
mi lub bez spiesznie poszukuje.
Oferty Kurjer zdw 30 803

Poszukuję
zaraz 2 pokoi, kuchni, czynsz
zgóry w okolicy ul. Kwiatowej,
pośrednicy wykluczeni. Tel 18-34.
zdw 30 265

**10 ZAMIANA
MIESZKANIA**

Oddam
mieszkanie 1. piętro w bliskości
Placu Wolności 6 dużych, 3 ma-
łe pokoje, centralne ogrzewanie,
przystępna dzierżawa, doskonale
położenie, na 6 do 7 pokoi kom-
fortowych 1. lub II. piętro. Je-
zyce lub Łazarz. zdw 27 418

Zamienie
6 pokoi komfortowych w Bydgo-
szczy przy ul. 20 Stycznia na
3—4 pokoi w Poznaniu. Zgłosze-
nia do Kurjera Poznańskiego
zdw 29 979

Zamienie
mieszkanie 3 pokojowe w Bydgo-
szczy na takie same lub większe
w Poznaniu. Oferty Kurjer
zdw 30 166

Grudziądz-
Poznań komfortowe 3 pokojowe
mieszkanie w Grudziądzu zamie-
nie na mieszkanie w Poznaniu.
Oferty do Kurjera zdw 30 245

11 POKOJE UMEBL.

Mały
pokój ładnie umeblowany tanio
oddam. Adres Kurjer zdw 29 811

Pokój
słoneczny nowoczesnymi wygoda-
mi utrzymaniem (bez). kuchnia
warszawska. Wąły Jagiello 20.
II. prawo, narożnik Półwie-
skiej. zdw 29 094

Frontowy
1—2 inteligent. wynajm. Da-
browskiego 25 a. I. lewo.
zdw 29 564

Frontowy
pokój wolny. Rybaki 22. parter.
prawo. zdw 29 726

2 pokoje
kuchnia, śródmieście zamienie na
takowe lub większe ewentl. z
portierstwem. Adres Kurjer
zdw 29 887

Pokój
wolny. Łakowa 7. III. prawo.
zdw 29 892

Panienci
2 na pokój poszukuje. Gronowska
Strumykowa 11.

Pokój
dla dwóch panów zaraz do wy-
najęcia. Rybaki 6. II. pr. front.
zdw 29 876

Pokój
niekrepujący dla dwóch panów
inteligentnych zaraz do wynaje-
cia. Adres wskazać Kurjer
zdw 29 873

Pokój
duży dla małżeństwa bezdzietne-
go do wynajęcia. Matejki 6. II.
lewo. zdw 29 859

Pokój
umeblowany. frontowy. światło
elektryczne od 15. 3. wynajm. —
Wiśniewska. Nowa 11. II.
zdw 29 971

Pokój
dla dwóch osób. Wierzbice 30.
III. piętro, lewo. zdw 29 844

Lepszy
pokój dla inteligentnego pana
wyzierżawie. — Wybickiego 2.
III. lewo. zdw 29 843

Pokój
do wynajęcia od 1. lub 15. Ulica
Długa 4. podwórze, parter, II.
wchód. prawo. zdw 20 841

Pokój
umeblowany. duży. frontowy i
słoneczny zaraz do wynajęcia.
Rybaki 12. III. prawo.
zdw 29 829

Pokój
elegancko umeblowany, słonecz-
ny natychmiast. Bilińska, Grun-
waldzka 25. zdw 29 846

Elegancki
pokój zaraz dla lepszego pana.
Szarmarzewskiego 2. I., prawo.
zdw 29 831

Pokój
niekrepujący dla pana. Kana-
łowa 7. IV. piętro. zdw 29 839

Pokój
umeblowany dla 2 panów lub
panien. Kanałowa 3. II., lewo.
zdw 29 905

Pokój
25 si skromnej paniency wynaj-
m. Maleckiego 27. III.
zdw 29 968

Panienci
na wspólny pokój przyjme. Of-
erty Kurjer zdw 29 960

Pokój
dwuosobowy z utrzymaniem wy-
najm. Dąbrowskiego 2. III. pra-
wo. zdw 29 954

Pokój
wynajm. Długa 10. II., lewo.
zdw 29 936

Panu
wspólny. Popliński 5. III. pr.
zdw 29 925

Pokój
umeblowany. osobne wejście.
światło elektryczne, zaraz. Św.
Wojciech 7. III., lewo, II. wchód
zdw 29 920

Pokój
umeblowany wolny. Chrzanowska
Matejki 57. II. zdw 30 005

Pokoje
umeblowane jedno lub dwuosobo-
we z utrzymaniem lub bez do
wynajęcia. Wąły Wazów 24.
zdw 29 938

Pokoje
dwa parterowe z telefonem na
biuro wynajm. Wąły Wazów 24
zdw 29 997

Ładny
pokój umeblowany z elektrycz-
nym światłem do wynajęcia Gór-
na Wilda 29. III. piętro, prawo.
zdw 29 996

Ładny
pokój dla małżeństwa zaraz. —
Kraszewskiego 11. III. lewo.
zdw 29 990

Pokój
dla dwóch panienek. Fredry 3.
dom boczny, prawo, parter.
zdw 30 027

Pokój
dwuosobowy utrzymaniem 140
miesięcznie. Ogrodowa 2. III.
lewo. zdw 30 021

Wspólny
panu zaraz. Klasztorna 9. I., lewo
zdw 30 026

Pokój
wspólny dla panów lub pań. Wiel-
kie Garbary 5. III., lewo.
zdw 30 024

Pokój
dla pań — pana. Michalska. Pie-
kary 8 a. II. zdw 30 058

Panienci
na wspólny pokój. Szumilowska.
Pocztowa 20. zdw 30 062

Wspólny
panom. Marcina 29. III.
zdw 30 061

Pokoik
dla 3 panów lub panienek. Pół-
wiejska 26. Dux. zdw 30 046

Pokój
umeblowany z pianinem do wna-
jęcia. Św. Marcin 20. III., lewo.
zdw 30 059

Ładny
frontowy wynajm. solidnemu pa-
nu Ratajczaka 13. II. piętro.
zdw 30 068

Czysty
frontowy powój wynajm. lepszemu
panu. Szawelska. Ratajczaka
33. II. zdw 30 029

Pokoje
umeblowane. słoneczne. wynajm.
Plac Nowomiejski 5. III., wejście
dom ogrodowy. II. piętro, lewo.
zdw 30 023

Ładny
duży pokój wynajm. Ogrodowa
4. parter. zdw 30 070

Pokój
do wynajęcia. Drzewiecka. Kole-
jowa 46. zdw 30 069

Pokoik
skromny. solidnej osobie wynaj-
mie Dybizańska, św. Marcin 64.
podwórze. I. zdw 30 063

Pokój
umeblowany wolny. Piekary 20/21
I. piętro, prawo. zdw 30 074

Pokój
centrum dwuosobowy wynajm. —
zaraz. Adres Kurjer zdw 30 084

Pana
przyjme na wspólny pokój. —
Grobła 24. I. piętro, lewo.
zdw 30 093

Pokój
wynajm. także małżeństwu. —
Krzyżaniak. M. Focha 84.
zdw 30 088

Pokój
umeblowany dla 1 lub 2 panów
od 1. 3. do wynajęcia. Dąbro-
wskiego 52. front. I. piętro, lewo.
zdw 30 032

Pokój
dwom panom wynajm. Zimnie-
wicz, Małe Garbary 8. w podw.
zdw 30 087

Z klatki
schodowej pokoje, centralne, o-
grzewanie, telefon, Maszalska
7 a I. zdw 30 093

Pokój
zaraz do wynajęcia. Krasieńskiego
14. II., prawo. zdw 30 105

Pokój
inteligentnym spokojnym panien-
kom. Ratajczaka 10. II.
zdw 30 104

Frontowy
pokój do wynajęcia dla panów.
Guździolowa, Półwiejska 25.
zdw 30 052

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Pie-
kary 5. II. lewo. zdw 30 045

Pokój
zaraz do wynajęcia. Sniadeckich
nr. 6. I. prawo. zdw 30 038

Wspólny
pokój dla pana wynajm. Pół-
wiejska 8. II. lewo. zdw 30 039

Nowe
ubranie granatowe, średnia fi-
gure sprzedam. Szkolna 13. I. le-
wo. zdw 30 100

Pokój
umeblowany wynajm. Piotra
Wawrzyniaka 24. parter, prawo.
zdw 30 236

Pokój
umeblowany, słoneczny, na jedną
osobę wynajm. zaraz. Bukowska
23. II., lewo. zdw 30 149

Pokój
utrzymaniem lub bez. Zielona 3.
I., lewo. zdw 30 127

Pokój
wynajm. Strzałowa 3. parter, le-
wo. zdw 30 120

Wspólny
panu. Janowski, Poznańska 27 a.
IV. zdw 30 118

2 eleganckie pokoje
centrum, telefon, wszelkimi wy-
godami. Działynskich 3. II. pra-
wo. zdw 30 116

Przyjme
na stancję. Klasztorna 4. Poniel-
ska. zdw 30 115

Pokój
2 osobowy wynajm. Witkowska
Sniadeckich 4. II. zdw 30 114

Pokój
wynajm. Górna Wilda 42. III.
prawo. zdw 30 134

Pokoje
dwa i trzyosobowy słoneczne za-
raz. Kanałowa 7. II., prawo.
zdw 30 128

Pokój
do wynajęcia bezdzietnemu mał-
żeństwu. Kreta 23. parter, lewo.
zdw 30 160

Pokój
o 1 i 2 łóżkach wynajm. zaraz.
Królów Jadwigi 1. II., lewo.
zdw 30 306

Pokój
do wynajęcia. Żurawskiego 19.
zdw 30 311

Przyjme
pana na wspólny pokój. Zimmer-
Niegoleskich 1. zdw 30 268

Centrum
pokój frontowy na 1—2 osoby.
centralne ogrzewanie, elektrycz-
ność, łazienka. Wrocławska 30.
II., lewo. zdw 30 239

Pokoje umeblowane
polecia „Informator”. Ratajczaka
nr. 15 (Pasaz). zdw 30 223

Pokój
frontowy. umeblowany do wyna-
jęcia. Gasiorowskich 12. I., lewo
zdw 30 256

Pokój
umeblowany. Działynskich 10.
wysoki parter, lewo. zdw 30 258

Pokój
utrzymaniem 1—3 osób. Półwie-
jska 2. III., prawo. zdw 30 214

Pokój
dwuosobowy. Cieszkowskiego 8.
III., prawo. zdw 30 108

Pokój
wynajm. dwom osobom. Staszica
25. II., lewo. zdw 30 107

Św. Marcin
40. III., prawo pokój wynajm.
zdw 30 141

Pokój
wspólny, czysty — dla solidnego
pana zaraz wolny, światło elek-
tryczne. Półwiejska 23. front. II.
lewo. zdw 30 148

Pokój
dwom panom zaraz wynajm. —
Białecka, Szkolna 9. zdw 30 147

Pokoje
wspólne i duży wynajm. Gwarna
8. III., prawo. zdw 30 145

Pokój
do wynajęcia. Dąbrowskiego 36.
III., lewo. zdw 30 154

Tanio
jeszcze dwóch z utrzymaniem.
Wrocławska 19. II. prawo front.
zdw 30 251/2

Pokój
wolny elektryczność. Skryta 14.
III., lewo. zdw 30 200

Pokój
słoneczny solidny, elektr. wolny.
Wierzbice 10. I. pr. zdw 30 189

Wspólny
pokój dla pana. Strzelecka 9.
II., prawo. zdw 30 188

Elegancki
pokój z elektrycznością i łazien-
ką zaraz do wynajęcia dla 1—2
osób. Koreywo. M. Focha 96.
dom ogrodowy, II. zdw 30 198

2 pokoje
umeblowane słoneczne z balko-
nem, elektryczność wynajm. —
Bartkowiak. Szewska 15.
zdw 30 197

Płaszcz
wiosenny i granatowe ubranie na
średnią figurę tanio na sprzedaż.
Grzelczak, 3. Maja 3. zdw 30 196

Dwa
mniejsze pokoje umeblowane z
utrzymaniem kuchni i łazienki od-
stąpię młodemu małżeństwu w
lepszym domu, elektryczność, uli-
ca Maleckiego 11. Kłosińska.
zdw 30 157

Pokój
duży, frontowy, dobrze umeblo-
wany 1 lub 2 osoby od 1. 3. lub
później wynajm. z utrzymaniem
lub bez. Niegoleskich 7. parter
lewo. zdw 30 174

Pokój
umeblowany wynajm. Łakowa
nr. 18, parter, Nowacki.
zdw 30 161

Pokój
dwom osobom wynajm. Nie-
goleskich 4. tylny dom, II. p
zdw 30 159

Pokój
dla pana. Wierzbice 46. front.
III., lewo. zdw 30 171

Pokoik
niekrepujący dla pań. Adres Ku-
rjer zdw 30 167

Dwuosobowy
frontowy. Sniadeckich 9. II.
zdw 30 176

Pokój
Przemysłowa 12. III., prawo.
zdw 30 175

Mały
pokoił wolny. Dąbrowskiego 64.
II., mała bramka. zdw 30 172

Pokój
elegancki do wynajęcia. Matejki
5. II., prawo, front. zdw 30 170

Pokój
na 2—3 osoby. Wierzbice 24a.
parter, lewo. zdw 30 173

Pokój
1 lub 2 panom wynajm. Wroc-
ławska 38. II. p. lewo, dom bocz-
ny. zdw 30 185

Jedną
panienkę na wspólny pokój. 27.
Grudnia 6. podwórze, wejście
prawo. II. zdw 30 212

Pokój
umeblowany solidnemu panu. —
Działynskich 2. Schaefer.
zdw 30 200

Pokój
wspólny męski. Strzelecka 5. III.
lewo. zdw 30 273

Pokój
panu. Kwiatowa 9. podwórze, I.
zdw 30 275

Pokój
frontowy. Rybaki 7. II., prawo.
zdw 30 278

2 pokoje
umeblowane z telefonem na bu-
ro wynajm. Skarbowa 17. par-
ter, prawo. zdw 30 248

Umeblowany
pokój do wynajęcia. Maleckiego
33. I., prawo. zdw 30 253

12 SZUKA POKOJU

Poszukuję
dużego słonecznego pokoju w o-
kolicy Małych Garb dla mał-
żeństwa najchętniej próżnego. —
Oferty Kurjer zdw 29 055

Pokoju
z osobnym wejściem poszukuje
handlowiec dojeżdżający do Po-
znania. Oferty Kurjer zdw 29 864

Pani
dojeżdżająca, kształcąca się w
Poznaniu, poszukuje jednego po-
koju, regał do książek, okolica
Słowackiego. Reja, cena do Ku-
rjera zdw 29 912

Pokoju
próżnego, centrum, niedrogo szu-
kam. Oferty Kurjer zdw 29 965

Małżeństwo
z jednym dzieckiem poszukuje
skromnie umeblowanego pokoju,
cena do 50 zł, od 15. 3. 30, albo
zaraz. Oferty Kurjer zdw 29 932

Pokoju
umeblowanego poszukuje inteli-
gentna pani nie wyżej II. piętra
w centrum lub okolicy Pościel i
bielizna własna Zgłoszenia Ku-
rjer zdw 29 024

Poszukuję
pokoiu umeblowanego od 15 mar-
ca. Może być w okolicy przedmie-
ścia. Oferty Kurjer zdw 29 988

Małżeństwo
bezdzielne poszukuje niekrepują-
cego umeblowanego pokoju od 15.
3. Zgłoszenia z podaniem ceny
Kurjer zdw 29 982

Próżnego pokoju
poszukuje się. Zgłoszenia Ku-
rjer Poznański zdw 29 923

2 panów
poszukuje pokoju czystego, nie-
krepującego od 15. 3. w centrum
Zgłoszenia z ceną do Kurjera
Poznańskiego zdw 29 984

Małżeństwo
poszukuje pokoju i kuchni wzgl.
próżnego pokoju z urządzeniem
kuchni. Zgłoszenia Kurjer
zdw 30 092

W Puszczykówku
poszukuje od 1 czerwca dwóch
umeblowanych pokoi z urząd-
zeniem kuchni. Oferty z ceną Ku-
rjer zdw 30 040

Próżnych
dwóch pokoi poszukuje. Oferty
kurjer jw 3464

Młody
urzędnik poszukuje niekrepują-
cego pokoju umeblowanego, ewentl.
z utrzymaniem. Oferty do Kurje-
ra zdw 30 151

Poszukuje
Inżynier 2—4 pokoi, cena obojęt-
na, Zgłoszenia Kurjer zdw 30 282

Niekrepującego
umeblowanego pokoju w lepszym
domu z elektryką, kaloryferami
poszukuje kawaler. Oferty Ku-
rjer zdw 30 284

Bezdzielne
małżeństwo pracujące poszukuje
pokoiu umeblowanego z urząd-
zeniem kuchni. Oferty Kurjer
zdw 30 277

Solidny
pan poszukuje pokoju z utrzyma-
niem, telefonem w śródmieściu
od 15. Zgłoszenia z ceną Kurjer
zdw 30 267

Mereżki

Wstawianie hafty dekoracyjne
wykonuje szybko i tanio. Haf-
ty. Wodna 10. Pw 8670-471

Najpiękniejsze obrazy

Witold Lewowski. Wrocławskie
Pw 8680-522

Czytanie

Wypożyczalnia Książek Zofii
Hulanickiej. Dział starszych dzieł
literatury polskiej. Dział nowo-
żytni. Otwarta od 9-6
Dobrowskiego 1. narożnik Jasnej
Pw 9122-690

Trykotaże miarowe

Wyroby szwey i wykończenie
„Triolet”. Rom. Szymańskiego 10
III. śródmieście. Pw 9564-53,344

Przeprowadzenie

na podstawie astrologii naukowej
zastąpienie prospektu. Dołączają zna-
nie. Pandrzejewski. Toruń. Ko-
lejski 30. Pw 9591-64,74

Obiady

specjalne dla uczących się młodzie-
ży po 120 tylko za okazaniem le-
gitymacji w Stołowni Szkoły Go-
ści. Włodarczyk Zawodowej. św. Mar-
cin 60. Niezależnie obiady od 1
do 100 do 350 z czterech dań. z do-
datkiem 4 jarzyn oraz leguminy
wykwintne. Pw 9151

Inteligentna

poszukuje zajęcia od godz 7.30
wiecz. koresp. niemiecka lub przy-
tanie. Zgłoszenia Kurjer
zdw 29 891

Podatkowe

prawy załatwia Iva. Grobla 25.
zdw 29 863

Chłopca

16-letni, 5 lat oddam na własne
w dobre ręce. — Zgłoszenia Kur-
jer zdw 29 913

Przyjmuje

prace biurowe w domu, także
przeprisywanie maszynowe, nie-
długo. Oferty Kurjer zdw 29 974

Krawcowa

połącza się w domu i poza dom.
Laskowa. Wierzbice 19.
zdw 29 961

Chiromantka

przewodząca przeszłość, przy-
słone i teraźniejszość z rak, fi-
gionomii, grafologii, fotografii
kart. — Przyjmuje codziennie
od 10-12. Marcelego Mottego
4-8 wiecz. front. drzwi śro-
dowe. przez Rynek Łazarski. po-
miedzy ulicą Łukaszewiczą a
Kolejową. zdw 29 955

Wykonuje

elegancko suknie od 8. płaszcze
do 25 zł. Nowakowa. Składowa 12
zdw 29 991

W 24 godzinach suknie

wykonuje Salon Mody „Zofia” —
Bukowska 3, II p. zdw 30 006

Krawcowa

wykonuje szybko suknie do 15 zł.
płaszcz do 30. Głowacka. Rom.
Szymańskiego 5. zdw 30 049

Wykwintne

mody damskie wykonuje szybko.
tanie Słowackiego 39, III. prawo.
jw 3465

Motocykl

Gillet, nowy za gotówkę do sprze-
dania. poszukuje maszyn z przy-
czepką. Panaszyński, Kraszew-
skiego 1. jw 3462

Wytwórnia

trybów gramofonowych, naprawy
gramofonów wykonuje długoletni
specjalista. — Jeżycka Centrala
Mechaniczna, Kraszewskiego 1.
Wprost Rynku Jeżyckiego.
jw 3461

W leśnictwie

poszukuje dla mego córki 17 lat po-
tytu z całodziennym utrzymaniem
całym wypoczynku, 2-3 miesiące.
Zgłoszenia Kurjer zdw 30 143

Maskowe

kosztujemy wypożycza Olszkański,
św. Marcin 38, dom boczy, III.
zdw 30 202

Chiromantka

przeprowadza potroiny sposób
przyszłości i planety urodzenia ra-
zem 1 złoty. Wodna 8, II. wej-
ście, podwórce. Kw 1 691

Tapicer

Czujewicz, Matejki 11, naprawia
materace 4, leżanki 5 zł.
zdw 30 223

Obiady

smaczne. Gwarna 8, III.
zdw 30 146

Panie

kapelusze tania wykonuje. Wro-
nia 24, II. zdw 30 071/2

Dziewczynkę

śledmio miesięczną oddam na wy-
chowanie. Oferty Kurjer
zdw 30 215

Samodzielna

księżkowa - bilansistka zestawia
bilanse, inwentury, zna język nie-
miecki, pisze na maszynie. Poszu-
kuje zajęcia kilka godzin dzien-
nie. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 135

Masażystka

dyplomowana poleca się w domu i
poza dom. Mielżyńskiego 1, III.
piętro, prawo. zdw 30 121

Obiady

z trzech dań 90 groszy
kolacje 90 gr. oraz 4 la carte po-
kój Jadłownia „Pod Słońcem”.
właściciel L. Nowicki. Półwiejska
5 dom ogrodowy. zdw 30 285

Obiady

treściwe na masle tanie wydaje.
Nowy Rynek 14-15, parter, lewo.
dw 4 377

Tapicer

Lewicki, Kwiatowa 13, naprawia
leżanki 3, materace 4, —
zdw 30 279

23 OZENKI

Poszukuje
lekarzki średniego wieku do współ-
pracy na prowincji. Cel matry-
monialny. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 99 783

Profesor

posiadający mieszkanie umeblo-
wane wartości (20 tysięcy) i
grunt pod budowę pozna panna
do lat 27. Dla wspólnego dobra
majątek pożądany lecz niekonie-
czny. Oferty tylko z fotografią
do Kurjera Poznańskiego
zdw 29 589

Pani

w średnim wieku, inteligentna
przystojna, dobra i spokojnego
charakteru, mająca 3 pokójowe.
ładnie urządzone mieszkanie oraz
10 tys gotówki szuka na tej dro-
dze meza o dobrym charakterze
na stałym stanowisku, lecz
traktuje się poważnie, dyskre-
cyjnie. Oferty z dyskre-
cją i fotografią uprasza się skre-
pować do Kurjera Poznańskiego
zdw 29 665

Oferta 29 117

stosowna partia. Adres Kurjer
zdw 29 802

Kawaler

lat 26, kupiec na stałe posadzie
poza panna. Cel matrymonialny
Oferty Kurjer zdw 29 479

Młoda

osoba szuka starszego zamożnego
pana w celu matrymonialnym.
Oferty Kurjer zdw 29 539

Kawaler

rzemieślnik i właściciel zakładów
przemysłowych, solidny i trzeźwy
lat 32, rzym, kat., średniego
wzrostu, szuka na tej drodze żony
do lat 30 w celu matrymonial-
nym. Pośrednictwo krewnych mi-
le widziane. Oferty z fotografią
— fotografie się zwraca — pod
nw 9143

Inteligentny

pan lat 30, ożeni się z pania, która
dopomógł mu materialnie do
założenia parcelacji. Dyskre-
cja zapewniona. Łaskawe zgłoszenia
Kurjer zdw 29 889

Poznam

pana od lat 50—60 na stałe po-
sadzie w celu matrymonialnym.
mam własne mieszkanie. Zgłosze-
nia do Kurjera zdw 29 897

Dyrektor

fabryki z bardzo dobrym docho-
dem, lat 36, kawaler, 170 wysoki,
szuka znajomości inteligent-
nej, mającej pani celem ożenku.
Zgłoszenia z fotografią, która
zwraca, uprasza skierować pod
zdw 30 130 do ekspedycji Kurje-
ra. Anonimy i pośrednictwo zby-
teczne.

Panna

uczciwa, wesola, posiada własne
skromne mieszkanie szuka trzeź-
wego, serio myślącego towarzy-
sza życia. Cel matrymonialny.
Oferty Kurjer zdw 29 866

Urządnic

na wyższym stanowisku, lat 39,
poszukuje w celu matrymonial-
nym znajomości pani samodzieln-
nej, dobrze usytuowanych. —
Wdowi w odpowiednim wieku
bezdzielne miłe widziane. Dys-
krekcja pod słowem honoru. Wy-
czepujące oferty do Kurjera pod
zdw 29 858

Panna

inteligentna, lat 26, przystojna,
dobrego charakteru, posiadająca
całe własne mieszkanie, poszu-
kuje tą drogą znajomości pana
w celu matrymonialnym. Pa-
nowie, najchętniej urzędnik z
poważnych stanowiskach pań-
stwowych, racza przesłać swe
oferty do Kurjera Poznańskiego
zdw 29 834

Dla

mego krewniaka, blondyna, lat
26, z średnim rolniczym wy-
kształceniem, posiadającego 100
tysięcy zł, poszukuje odpowied-
niej partii. Ł. j. ożeni się z pa-
nią posiadającą majątek od 300
morg, względnie gotówkę 100 ty-
sięcy zł. Uprasza się dołączyć
fotografię. Zgłoszenia Kurjer
zdw 29 827

Panią

wysokiego wzrostu, chociaż bied-
na posłubi kawaler wysoki, lat
37. Oferty Kurjer zdw 29 929

Wdowiec

lat 47, posiadający 14 000 poszu-
kuje celem ożenku odpowiedniej
partii. Panie z prowincji, posia-
dające odpowiedni majątek racza
oferty złożyć Kurjer zdw 30 138

Który

z JWPanów Mecenatów Adwo-
katów, z szlachetnych filantrop-
ów, przeprowadziłby biednej o-
soby trudną sprawę bezinteres-
ownie, przez co uniezależniłby
ja. Uprasza najuprzejmiej o
łaskawe zgłoszenia do Kurjera
zdw 29 981

Dla

mejsiostry, lat 28, muzykalnej,
skromnej, gospodarniej, posia-
dającej dobre umebłowanie z for-
pianem i kompletną wyprawą,
szukam meza z charakterem, lu-
biącego spokojny domowy, najchę-
tniej lepszego urzędnika. Tylko
poważne oferty z dokładnym da-
nem, możliwie z fotografią, pro-
szę nadesłać do Kurjera Poznań-
skiego pod zdw 30 300

Panna

posiadająca dom w miasteczku
pragnie meza z gotówką w celu
otwarcia handlu lub przemysłu.
Zgłoszenia Kurjer zdw 30 007

Panna

lat 27, urzędniczka z sfery zie-
miańskiej poszukuje pana w celu
matrymonialnym. Panowie bru-
neci, przystojni, biedni lecz na
stałe posadzie z Poznania wzgl.
z nad morza mogą się zgłosić do
Kurjera zdw 29 875

Urządnic

państwowy, kawaler, lat 26, —
ciemno blondyn, średniego wzro-
stu, inteligentny z dobrym cha-
raktem, pragnie poznać pannę z
gotówką do lat 25, celem ożenku
Oferty z fotografią do Kurjera.
Dyskrekcja zapewniona! —
zdw 30 064

Dwóch przyjacieli

lat 30 i 27, przystojni, material-
nie niezależni, poszukują żon w
wieku stosownym, łaskawe zgło-
szenia z fotografią uprasza się o
nadsłanie zdw 30 030 do Kurjera.
Dyskrekcja zapewniona.

Zapoznam

starszego inteligentnego pana na
dobrem stanowisku, cel matry-
monialny. Oferty Kurjer
zdw 30 041

Wychodzi dwa razy dziennie

Poznań

Kurjer Poznański

Poważne polskie pismo narodowe, 33—36.000 abonentów!

Dziennie najmniej 20 stron objętości, w tem przeciętnie
8 stron ożywionego działu ogłoszeniowego wielkiego handlu,
przemysłu, rolnictwa i finansów.

Posiada opinie

gospodarczego i kulturalnego przeglądu

zachodu Polski.

Biuro

matrymonialne „Rekord” kojarzy
odpowiednie małżeństwa, wszyst-
kich sfer i stanów. Dyskrekcja za-
pewniona. Zgłoszenia Skarbowa
15, telefon 40-18. Biuro czynne
niedziela. zdw 30 090

Przystojna

inteligentna panna lat 27, dobrej
rodziny ziemianki posag 30.000
poszukuje odpowiedniej partii
najchętniej wyższego urzędnika
na stałym stanowisku. Zgłoszenia
„Wanda”, Fabryczna 35 a, IV.
zdw 30 099

Panią

inteligentną, z dobrej rodziny,
10.000 majątku pozna w celu ma-
trymonialnym pana przystojne-
go, najchętniej droższy Urze-
dnicy wyżsi nie wykluczeni. Fo-
tografia pożądana, która się
zwraca. Kurjer Poznański
nw 9148

Przystojny

kawaler, rzemieślnik, lat 24, po-
szukuje żony. Oferty wraz foto-
grafią Kurjer zdw 30 276

Samotna pani

inteligentna, przystojna, wysoka,
blondynka, szlachetnego charak-
teru, z własnym mieszkaniem i
kilku tysiącami gotówki, pragnie
poznać kulturalnego pana lat
40—50 na poważnym stanowisku,
wdowiec z dzieckiem nie wykluc-
zony, cel matrymonialny. Oferty
do Kurjera zdw 30 244

Panna

lat 32, katolicka, z posagiem,
pragnie nawiązać korespondencję
z panem na pewnym stanowisku.
celem późniejszego zamążpójścia.
Wdowiec z dzieckiem miłe wi-
dziane. Oferty w języku niemieckim
do Kurjera Poznańskiego
pod zdw 30 316

24 NAUKA

Kursy stenografii

pisania na maszynach Kantaka
I. II. piętro. zdw 99 990

Szkoła tańców

Stelli Kledeckiej
Pocztowa 29, telefon 33-29.
Pw 9118-611

Angielka

udziela lekcji gruntownie. Oferty
Kurjer zdw 28 766

Pedagogiczna

Szkoła tańców
4 II. rozpoczynam kurs 16 tań-
ców nowoczesnych, narodowych.
Zgłoszenia, lekcje osobiste każde-
go czasu Ratajczaka 21. Dom
Rzemieślniczy. Gwarancja wy-
uczenia, sala doborowa.
zdw 29 274

Kursy

stenografii, pisania maszyna roz-
poczynam 4 marca. Kromczyń-
ska Ogrodowa 16. zdw 29 663

Akademja tańców

Wituszkowskich
rozpoczynam kurs. Przy-
mie jeszcze kilka pań i
panów. Skarbowa 14.
Pw 9130-8104

English

gives specjalist Oferty Kurjer
zdw 26 512

Angielka

rodowita udziela lekcji konwer-
sacji. Zgłoszenia Kurjer
zdw 29 914

Która

z koleżanek (kolegów) nauczy-
cielek zamieni posadę na prze-
strzeni Poznań—Koscin na po-
sadę w 7-mio klasowej szkole
powszechnej w dużym mieście
na Górnym Śląsku. 40% dodat-
ku. Resztę listownie. Zgłoszenia
do Kurjera zdw 29 840

Kursy

stenografii, pisania na maszy-
nach miesięczne, kwartalne i
półroczne Tyran-Zaworskiej, —
Strzelecka 33, narożnik Placu
Świętokrzyskiego. zdw 27 609/10

Szkoła Tańców

Stelli Kledeckiej
Pocztowa 29, telefon 33 29. Z po-
czatkami miesiaca rozpoczynam
kurs dla początkujących i uzupeł-
niający. Pw 9149-9,354

Amerykanka

rodowita udziela lekcji angiel-
skiego (zbiorowy i prywatny)
nowoczesną metodą. Zgłoszenia
hotel Polonia, pokój 311.
dw 4 375

Uczymy

chemii, fizyki, polskiego, nie-
mieckiego do wszystkich klas,
lacji, francuskiego, matematy-
ki pięć klas. Adres Kurjer
zdw 30 247

Pianista

potrzebny zaraz. Oferty Kurjer
zdw 30 313

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszu-
kujących posady w tej rubryce
obliczamy po jednej /rzedniej cenie
drobnych

Ekspedjentka

dobrze polecona z branży cukier-
niczej poszukuje posady od 1. 3.
najchętniej w cukierni piekarni.
Zgłoszenia Kurjer zdw 29 808

Poszukuje

posady woznego od 15. III 1930
albo 1. 4. 1930, z dobrymi świa-
dectwami i referencjami. Zgło-
szenia Kurjer zdw 29 035

Szofer - rolnik

wolny od wojska poszukuje po-
sady. Łask. zgłoszenia Kurjer
zdw 29 763

Majster odlewni

żeliwa i metali z praktyką w
większych odlewniach niemieck-
kich, szwajcarskich i francu-
skich zmienia zaraz posadę. Od-
lewnie prowadzi według najnow-
szych zasad i wymagań technicz-
no-fachowych przy zastosowaniu
szablonów (Gabarem). — Zgadza
się na umówiony termin w cha-
rakterze próby. Włada języ-
kiem niemieckim i francuskim. —
Łaskawe oferty Kurjer
zdw 29 756

Pielęgniarka

inteligentna lepszej rodziny po-
szukuje posady u samotnej osoby
starszej. Zgłoszenia Kurjer
zdw 29 514

Elektromonter

młody, energiczny, inteligentny,
rutynowany siła biurowa poszu-
kuje posady zaraz. Łaskawe
zgłoszenia do Kurjera zdw 29 463

Dziewczyna

wiejska bardzo uczciwa w pracy
szuka posady z gotowaniem od
15 wlecznie jako pokojowa tyl-
ko u lepszych państwa. Oferty
Kurjer zdw 29 504

Służąca

młodsza wolna od 1. III, do dzie-
cka. Oferty Kurjer zdw 29 579

Dziewczyna

czysta, pracowita, poszukuje po-
sługi. Oferty Kurjer z

Zastępcy losowi

wszystkich banków (żydowskich) winni natychmiast zgłosić się w własnym interesie do Generalnego Zastępcy jedynej polskiej instytucji Ludowego Banku Spółdzielczego. Zaznaczamy, że nie mamy nic wspólnego z żydowską firmą Stanisławowską o podobnym brzmieniu. Wypłacamy regularnie najwyższą prowizję i wysokie premie, dajemy szczegółowe miesięczne obliczenia prowizyjne. Zgłoszenia osobiste lub piśmienne: zw 21 818

Nowostowski, Poznań, Podgórna 7.

Ogrodnik - kawaler
uczniwy, pracowity, trzeźwy do ogrodnictwa handlowego potrzebny. Zgłoszenia z odpisami świadectw, pretensjami do Kurjera zdpw 29 455

Wolne posady
Kto poszukuje posady pracy lub uboższego zarobku, niech zaciągnie 50 groszy w znaczkach pocztowych i nadesłanie swój adres pod Bojanowski, Czarna Woda (Pomorze). dzw 4199

Poszukujemy zdolnych zastępców
Do sprzedaży losów na raty! Nasz zastępca zarabiał miesięcznie ponad zł. 4.000, nie ponosząc żadnego ryzyka, ponieważ wszelkie na raty sprzedane premijowe i dolarówki przechowywujemy we własnym skarbcu. Niskie ceny i najlepsze prowizje, patent. P. K. P. Piszcze natychmiast: Lombardowy Bank Spółdzielczy, Lwów, Mickiewicza 4. Pw 9351-72.30

Osoby
z gruntownym językiem francuskim, niemieckim i muzyką t. zw. wyższą dla pani 20-letniej na wieś poszukuje zaraz. Zgłoszenia z życiorysem i pretensjami do Kurjera Poznańskiego zdpw 29 770

Chłopak
od 16 lat do lekkich prac potrzebny zaraz. Ludwiczak, Strzelecka nr. 21. zdpw 30 269

Kucharka
restauracyjna i dziewczyna zaraz. Adres Kurjer zdpw 30 272

Uczennice
do sycia potrzebne. Wodna 20. II. zdpw 30 274

Służąca
potrzebna. Jądłodajnia, Górna Wilda 15. zdpw 30 241

Marszantki
zdolne potrzebne. Guzik, Wodna nr. 23. zdpw 30 152

Służącej
młodszej, uczciwej, czystej z gotowaniem potrzebna zaraz lekarz. Zgłoszenia 4-5 ul. Skośna 16. I. pietro na prawo, naprzeciw Zamku. zdpw 30 137

Posada
magazyniera z kaucją 2000 złotych, posada gastronomika w dobrej zaprowadzonej restauracji z kaucją 500 złotych zaraz do objęcia. Informacja „Pawilon”, Poznań, Marszałka Focha 15. zdpw 30 131

Służąca
do wszystkiego bez spania może się zgłosić. Wielkie Garbary 23. II. lewo. rw 8904

Ucznia
przyjmę. Bolesław Minicki, skład tow. kolonialnych, ul. Wielka 19. rw 8903

Kucharka
tylko sila pierwszorzędna, która w pierwszorzędnych lokalach pracowała, od 15 marca potrzebna. Oferty nadesłać z odpisami świadectw, fotografią i podaniem warunków do Kawiarni „Pomorzanka”, Toruń, Szeroka 20. Pw 9741-64.76

Bony inteligentnej
do 8 letniego dziecka tylko na godziny popołudniowe i wieczorne poszukuje. Zgłoszenia pomiędzy 10-12, ul. Matejki 61. III. Evert. Pw 9744-9.330

Młodsza
uczniwa dziewczyna do 2 osób potrzebna zaraz. Pocztowa 20. — skład. zdpw 30 000

Kwiaciarka
działnej rutynowanej poszukuje. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdpw 30 056

Uczennica
potrzebna na rok do sycia. Adres Kurjer zdpw 30 050

Posługaczka
potrzebna przed południem. — Nowy Rynek 5. I. I. zdpw 30 182

Dzielnia
krawcowe na płaszcze przyjmę — Werwiński, Wrocław 13. zdpw 30 065

Do baletu
poszukuje się młodych, zgrabnych panienek. Zgłoszenia: sobota 19 — 20, niedziela 17 — 18. Wielkie Garbary 36, podw. I. lewo. Chrzastowski. zdpw 30 022

Krawcowa
przyjmę zaraz uczennice. Zgłoszenia: Wally Królowej Jadwigi 7. II., prawo. zdpw 29 976

Pracownia
poszukuje prania poza dom. Oferty Kurjer zdpw 30 206

Gospodyni
z długoletnią praktyką i dobrymi świadectwami szuka od 15 marca posady. Oferty Kurjer zdpw 29 849

Służąca
starsza, samodzielna, z gotowaniem, do wszystkiego szuka posady od 1. 3. lub 15. 3. Oferty Kurjer zdpw 29 825

Aptekarska
sila pomocnicza, dobrze polecona, z 8 letnią praktyką, obeznana dokładnie z wszelkimi czynnościami w aptece, poszukuje posady od 1. 4. lub później, najchętniej w Poznaniu. Zgłoszenia Kurjer zdpw 29 915

MAŁŻEŃSTWA dla wszystkich stanów
pośredniczy bezwzględnie dyskretnie i rzetelnie
Biuro Matrymonialne, Pniewy, al. Wolności 6, parter, lewo nw 917

Sierota
przyjmie zarząd domu samotnej osoby. Oferty Kurjer zdpw 29 909

Monterzy
budowy młynów, obeznani dobrze z całkowitą instalacją, z długoletnią praktyką w firmach zagranicznych, szukają zajęcia możliwie wprost od pp. właścicieli młynów zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdpw 28 672

Dziewczyna
samodzielna z dobrym gotowaniem poszukuje przy rodzinie oficerskiej posady. Adres wskaże Kurjer zdpw 29 950

Inteligentna
osoba w średnim wieku posiadająca dobre świadectwa wyreczytelki poszukuje jakiegokolwiek zajęcia na kilka godzin dziennie, chętnie zajmie się dziećmi. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdpw 29 973

Szuka posady
zaraz rutynowana maszynistka władająca biegle w mowie i piśmie. Językami polskim i niemieckim, która samodzielnie załatwia korespondencje. Oferty Kurjer zdpw 29 972

Pielęgniarka
poszukuje pielęgnacji do chorych. Zgłoszenia Żurawska, Strzelecka 5, w podwórzu. zdpw 29 868

Samodzielna
gospodyni poszukuje posady w Poznaniu zaraz lub 15. 3. Oferty Kurjer zdpw 29 856

Dzielnia
ekspedientka z branży rzemieślniczej szuka posady zaraz. Oferty Kurjer zdpw 29 837

28 WOLNEMIEJSCA

Potrzebna
od 1 marca r. b. biuralistka pisząca biegle na maszynie (Underwood) do wstępnych prac biurowych z ładnym charakterem pisma. Piśmienne zgłoszenia z podaniem wymaganej pensji do „Par”, Al. Marcinkowskiego 11, pod nr. 9.236. Pw 9568-9.236

25 złotych
dziennie nietrudno zarobić lekka domowa praca piśmenna. Zgłoszenia z miast i prowincji. P. a. „Carbon” Gdynia. zdpw 28 106

Chłopiec
do biura z pierwszorzędnej referencjami potrzebny. Szczegółowe zgłoszenia do Kurjera zdpw 29 645

Posady
kilku leśniczych i sekretarza nadleśnictwa do obsadzenia Warunki służbowe równe z warunkami służby państwowej. Tylko kandydaci poniżej 40 lat, z ukończoną szkołą leśną, dobrymi świadectwami będą uwzględnieni — tudzież b. wojskowi W. P. — Urząd leśny Strugi-Przygodzice, poczta Przygodzice powiat Ostrow Wlkp. zdpw 29 753

Agentów wprawionych do zbierania fotografii
angażuje F. a. „Diana” Rynek Łazarski 9, płaci 1.50 gr za sztukę i pensję stałą. zdpw 29 461

Aptekarskiego
pomocnika (cy) o skromnych wymaganiach, praktykanta elewa (ki) z praktyką poszukuje zaraz. Apteka, Duszynki. (Godzina od Poznania). dzw 4 295

Służąca
uczniwa, czysta i pracowita do wszelkich prac domowych potrzebna zaraz. Kilińskiego 7. I. ppr., prawo. nw 9 180

Służąca
młodsza cokolwiek gotowaniem potrzebna zaraz. Fotoexpress, Bukowska 17a. zdpw 30 178

Kuśnierki
w domu i poza domem poszukuje. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdpw 30 126

Pracownia
poszukuje prania poza dom. Oferty Kurjer zdpw 30 206

Gospodyni
z długoletnią praktyką i dobrymi świadectwami szuka od 15 marca posady. Oferty Kurjer zdpw 29 849

Służąca
starsza, samodzielna, z gotowaniem, do wszystkiego szuka posady od 1. 3. lub 15. 3. Oferty Kurjer zdpw 29 825

Aptekarska
sila pomocnicza, dobrze polecona, z 8 letnią praktyką, obeznana dokładnie z wszelkimi czynnościami w aptece, poszukuje posady od 1. 4. lub później, najchętniej w Poznaniu. Zgłoszenia Kurjer zdpw 29 915

MAŁŻEŃSTWA dla wszystkich stanów
pośredniczy bezwzględnie dyskretnie i rzetelnie
Biuro Matrymonialne, Pniewy, al. Wolności 6, parter, lewo nw 917

Sierota
przyjmie zarząd domu samotnej osoby. Oferty Kurjer zdpw 29 909

Monterzy
budowy młynów, obeznani dobrze z całkowitą instalacją, z długoletnią praktyką w firmach zagranicznych, szukają zajęcia możliwie wprost od pp. właścicieli młynów zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdpw 28 672

Dziewczyna
samodzielna z dobrym gotowaniem poszukuje przy rodzinie oficerskiej posady. Adres wskaże Kurjer zdpw 29 950

Inteligentna
osoba w średnim wieku posiadająca dobre świadectwa wyreczytelki poszukuje jakiegokolwiek zajęcia na kilka godzin dziennie, chętnie zajmie się dziećmi. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdpw 29 973

Szuka posady
zaraz rutynowana maszynistka władająca biegle w mowie i piśmie. Językami polskim i niemieckim, która samodzielnie załatwia korespondencje. Oferty Kurjer zdpw 29 972

Pielęgniarka
poszukuje pielęgnacji do chorych. Zgłoszenia Żurawska, Strzelecka 5, w podwórzu. zdpw 29 868

Samodzielna
gospodyni poszukuje posady w Poznaniu zaraz lub 15. 3. Oferty Kurjer zdpw 29 856

Dzielnia
ekspedientka z branży rzemieślniczej szuka posady zaraz. Oferty Kurjer zdpw 29 837

28 WOLNEMIEJSCA

Potrzebna
od 1 marca r. b. biuralistka pisząca biegle na maszynie (Underwood) do wstępnych prac biurowych z ładnym charakterem pisma. Piśmienne zgłoszenia z podaniem wymaganej pensji do „Par”, Al. Marcinkowskiego 11, pod nr. 9.236. Pw 9568-9.236

25 złotych
dziennie nietrudno zarobić lekka domowa praca piśmenna. Zgłoszenia z miast i prowincji. P. a. „Carbon” Gdynia. zdpw 28 106

Chłopiec
do biura z pierwszorzędnej referencjami potrzebny. Szczegółowe zgłoszenia do Kurjera zdpw 29 645

Posady
kilku leśniczych i sekretarza nadleśnictwa do obsadzenia Warunki służbowe równe z warunkami służby państwowej. Tylko kandydaci poniżej 40 lat, z ukończoną szkołą leśną, dobrymi świadectwami będą uwzględnieni — tudzież b. wojskowi W. P. — Urząd leśny Strugi-Przygodzice, poczta Przygodzice powiat Ostrow Wlkp. zdpw 29 753

Agentów wprawionych do zbierania fotografii
angażuje F. a. „Diana” Rynek Łazarski 9, płaci 1.50 gr za sztukę i pensję stałą. zdpw 29 461

Aptekarskiego
pomocnika (cy) o skromnych wymaganiach, praktykanta elewa (ki) z praktyką poszukuje zaraz. Apteka, Duszynki. (Godzina od Poznania). dzw 4 295

Służąca
uczniwa, czysta i pracowita do wszelkich prac domowych potrzebna zaraz. Kilińskiego 7. I. ppr., prawo. nw 9 180

Służąca
młodsza cokolwiek gotowaniem potrzebna zaraz. Fotoexpress, Bukowska 17a. zdpw 30 178

Kuśnierki
w domu i poza domem poszukuje. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdpw 30 126

Pracownia
poszukuje prania poza dom. Oferty Kurjer zdpw 30 206

Gospodyni
z długoletnią praktyką i dobrymi świadectwami szuka od 15 marca posady. Oferty Kurjer zdpw 29 849

Służąca
starsza, samodzielna, z gotowaniem, do wszystkiego szuka posady od 1. 3. lub 15. 3. Oferty Kurjer zdpw 29 825

Aptekarska
sila pomocnicza, dobrze polecona, z 8 letnią praktyką, obeznana dokładnie z wszelkimi czynnościami w aptece, poszukuje posady od 1. 4. lub później, najchętniej w Poznaniu. Zgłoszenia Kurjer zdpw 29 915

MAŁŻEŃSTWA dla wszystkich stanów
pośredniczy bezwzględnie dyskretnie i rzetelnie
Biuro Matrymonialne, Pniewy, al. Wolności 6, parter, lewo nw 917

Sierota
przyjmie zarząd domu samotnej osoby. Oferty Kurjer zdpw 29 909

Monterzy
budowy młynów, obeznani dobrze z całkowitą instalacją, z długoletnią praktyką w firmach zagranicznych, szukają zajęcia możliwie wprost od pp. właścicieli młynów zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdpw 28 672

Dziewczyna
samodzielna z dobrym gotowaniem poszukuje przy rodzinie oficerskiej posady. Adres wskaże Kurjer zdpw 29 950

Inteligentna
osoba w średnim wieku posiadająca dobre świadectwa wyreczytelki poszukuje jakiegokolwiek zajęcia na kilka godzin dziennie, chętnie zajmie się dziećmi. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdpw 29 973

Szuka posady
zaraz rutynowana maszynistka władająca biegle w mowie i piśmie. Językami polskim i niemieckim, która samodzielnie załatwia korespondencje. Oferty Kurjer zdpw 29 972

Pielęgniarka
poszukuje pielęgnacji do chorych. Zgłoszenia Żurawska, Strzelecka 5, w podwórzu. zdpw 29 868

Samodzielna
gospodyni poszukuje posady w Poznaniu zaraz lub 15. 3. Oferty Kurjer zdpw 29 856

Dzielnia
ekspedientka z branży rzemieślniczej szuka posady zaraz. Oferty Kurjer zdpw 29 837

28 WOLNEMIEJSCA

Potrzebna
od 1 marca r. b. biuralistka pisząca biegle na maszynie (Underwood) do wstępnych prac biurowych z ładnym charakterem pisma. Piśmienne zgłoszenia z podaniem wymaganej pensji do „Par”, Al. Marcinkowskiego 11, pod nr. 9.236. Pw 9568-9.236

25 złotych
dziennie nietrudno zarobić lekka domowa praca piśmenna. Zgłoszenia z miast i prowincji. P. a. „Carbon” Gdynia. zdpw 28 106

Chłopiec
do biura z pierwszorzędnej referencjami potrzebny. Szczegółowe zgłoszenia do Kurjera zdpw 29 645

Posady
kilku leśniczych i sekretarza nadleśnictwa do obsadzenia Warunki służbowe równe z warunkami służby państwowej. Tylko kandydaci poniżej 40 lat, z ukończoną szkołą leśną, dobrymi świadectwami będą uwzględnieni — tudzież b. wojskowi W. P. — Urząd leśny Strugi-Przygodzice, poczta Przygodzice powiat Ostrow Wlkp. zdpw 29 753

Agentów wprawionych do zbierania fotografii
angażuje F. a. „Diana” Rynek Łazarski 9, płaci 1.50 gr za sztukę i pensję stałą. zdpw 29 461

Aptekarskiego
pomocnika (cy) o skromnych wymaganiach, praktykanta elewa (ki) z praktyką poszukuje zaraz. Apteka, Duszynki. (Godzina od Poznania). dzw 4 295

Służąca
uczniwa, czysta i pracowita do wszelkich prac domowych potrzebna zaraz. Kilińskiego 7. I. ppr., prawo. nw 9 180

Służąca
młodsza cokolwiek gotowaniem potrzebna zaraz. Fotoexpress, Bukowska 17a. zdpw 30 178

Kuśnierki
w domu i poza domem poszukuje. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdpw 30 126

Pracownia
poszukuje prania poza dom. Oferty Kurjer zdpw 30 206

Gospodyni
z długoletnią praktyką i dobrymi świadectwami szuka od 15 marca posady. Oferty Kurjer zdpw 29 849

Służąca
starsza, samodzielna, z gotowaniem, do wszystkiego szuka posady od 1. 3. lub 15. 3. Oferty Kurjer zdpw 29 825

Aptekarska
sila pomocnicza, dobrze polecona, z 8 letnią praktyką, obeznana dokładnie z wszelkimi czynnościami w aptece, poszukuje posady od 1. 4. lub później, najchętniej w Poznaniu. Zgłoszenia Kurjer zdpw 29 915

MAŁŻEŃSTWA dla wszystkich stanów
pośredniczy bezwzględnie dyskretnie i rzetelnie
Biuro Matrymonialne, Pniewy, al. Wolności 6, parter, lewo nw 917

Sierota
przyjmie zarząd domu samotnej osoby. Oferty Kurjer zdpw 29 909

Monterzy
budowy młynów, obeznani dobrze z całkowitą instalacją, z długoletnią praktyką w firmach zagranicznych, szukają zajęcia możliwie wprost od pp. właścicieli młynów zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdpw 28 672

Dziewczyna
samodzielna z dobrym gotowaniem poszukuje przy rodzinie oficerskiej posady. Adres wskaże Kurjer zdpw 29 950

Inteligentna
osoba w średnim wieku posiadająca dobre świadectwa wyreczytelki poszukuje jakiegokolwiek zajęcia na kilka godzin dziennie, chętnie zajmie się dziećmi. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdpw 29 973

Szuka posady
zaraz rutynowana maszynistka władająca biegle w mowie i piśmie. Językami polskim i niemieckim, która samodzielnie załatwia korespondencje. Oferty Kurjer zdpw 29 972

Pielęgniarka
poszukuje pielęgnacji do chorych. Zgłoszenia Żurawska, Strzelecka 5, w podwórzu. zdpw 29 868

Samodzielna
gospodyni poszukuje posady w Poznaniu zaraz lub 15. 3. Oferty Kurjer zdpw 29 856

Dzielnia
ekspedientka z branży rzemieślniczej szuka posady zaraz. Oferty Kurjer zdpw 29 837

28 WOLNEMIEJSCA

Potrzebna
od 1 marca r. b. biuralistka pisząca biegle na maszynie (Underwood) do wstępnych prac biurowych z ładnym charakterem pisma. Piśmienne zgłoszenia z podaniem wymaganej pensji do „Par”, Al. Marcinkowskiego 11, pod nr. 9.236. Pw 9568-9.236

25 złotych
dziennie nietrudno zarobić lekka domowa praca piśmenna. Zgłoszenia z miast i prowincji. P. a. „Carbon” Gdynia. zdpw 28 106

Chłopiec
do biura z pierwszorzędnej referencjami potrzebny. Szczegółowe zgłoszenia do Kurjera zdpw 29 645

Posady
kilku leśniczych i sekretarza nadleśnictwa do obsadzenia Warunki służbowe równe z warunkami służby państwowej. Tylko kandydaci poniżej 40 lat, z ukończoną szkołą leśną, dobrymi świadectwami będą uwzględnieni — tudzież b. wojskowi W. P. — Urząd leśny Strugi-Przygodzice, poczta Przygodzice powiat Ostrow Wlkp. zdpw 29 753

Agentów wprawionych do zbierania fotografii
angażuje F. a. „Diana” Rynek Łazarski 9, płaci 1.50 gr za sztukę i pensję stałą. zdpw 29 461

Aptekarskiego
pomocnika (cy) o skromnych wymaganiach, praktykanta elewa (ki) z praktyką poszukuje zaraz. Apteka, Duszynki. (Godzina od Poznania). dzw 4 295

Służąca
uczniwa, czysta i pracowita do wszelkich prac domowych potrzebna zaraz. Kilińskiego 7. I. ppr., prawo. nw 9 180

Służąca
młodsza cokolwiek gotowaniem potrzebna zaraz. Fotoexpress, Bukowska 17a. zdpw 30 178

Kuśnierki
w domu i poza domem poszukuje. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdpw 30 126

Pracownia
poszukuje prania poza dom. Oferty Kurjer zdpw 30 206

Gospodyni
z długoletnią praktyką i dobrymi świadectwami szuka od 15 marca posady. Oferty Kurjer zdpw 29 849

Służąca
starsza, samodzielna, z gotowaniem, do wszystkiego szuka posady od 1. 3. lub 15. 3. Oferty Kurjer zdpw 29 825

Aptekarska
sila pomocnicza, dobrze polecona, z 8 letnią praktyką, obeznana dokładnie z wszelkimi czynnościami w aptece, poszukuje posady od 1. 4. lub później, najchętniej w Poznaniu. Zgłoszenia Kurjer zdpw 29 915

MAŁŻEŃSTWA dla wszystkich stanów
pośredniczy bezwzględnie dyskretnie i rzetelnie
Biuro Matrymonialne, Pniewy, al. Wolności 6, parter, lewo nw 917

Sierota
przyjmie zarząd domu samotnej osoby. Oferty Kurjer zdpw 29 909

Monterzy
budowy młynów, obeznani dobrze z całkowitą instalacją, z długoletnią praktyką w firmach zagranicznych, szukają zajęcia możliwie wprost od pp. właścicieli młynów zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdpw 28 672

Dziewczyna
samodzielna z dobrym gotowaniem poszukuje przy rodzinie oficerskiej posady. Adres wskaże Kurjer zdpw 29 950

Inteligentna
osoba w średnim wieku posiadająca dobre świadectwa wyreczytelki poszukuje jakiegokolwiek zajęcia na kilka godzin dziennie, chętnie zajmie się dziećmi. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdpw 29 973

Szuka posady
zaraz rutynowana maszynistka władająca biegle w mowie i piśmie. Językami polskim i niemieckim, która samodzielnie załatwia korespondencje. Oferty Kurjer zdpw 29 972

Pielęgniarka